

PIĄTEK-NIEDZIELA
11-13|04|2025|

GAZETA OLSZTYŃSKA

WEEKEND

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 5,99 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0137-9127

15

9 770137 912057

KIEROWCY BĘDĄ MUSIELI UZBROIĆ SIĘ W CIERPLIWOŚĆ

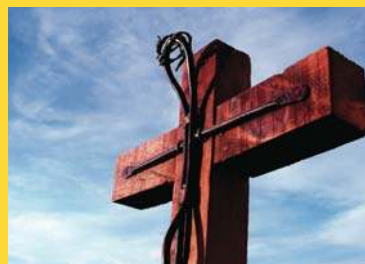
WYSOKI NA 4 I DŁUGI
NA PONAD 3 METRY |2

POSTĘPOWANIE
WCIAŻ TRWA |8

ROSJA Z CZŁOWIEKA
NIE WYJDZIE |12-13

JAK UBOGACIĆ WIELKI
TYDZIEŃ? |14-15

JEŚLI NIE Z SOKOŁEM,
TO Z KIM? |22

PROMOCJA

BEZPŁATNY
DODATEK W KAŻDY
PONIEDZIAŁEK I PIĄTEK

RELAKS
z Gazetą Olsztyńską

Przez bardzo długi okres obecnymi terenami Warmii i Mazur rządził zakon krzyżacki, z którym nasi królowie toczyli wyczerpujące wojny. Jednym z przełomowych momentów w stosunkach obu państw był hołd pruski z 1525 roku, kiedy to Albrecht Hohenzollern ukorzył się przed Rzeczpospolitą i uznał zwierzchnictwo nad sobą polskiego króla.

W 2025 roku przypada okrągła, 500. rocznica hołdu. Przez lata wolnej Polski jako mieszkańcy Olsztyna nie doczekaliśmy się budowy pomnika czy chociażby tablicy upamiętniającej to wydarzenie. Zmienić chce to Społeczny Komitet Budowy Pomnika Hołdu Pruskiego w Olsztynie. Społecznicy od lat podejmują szereg działań mających jeden cel: wybudowanie w Olsztynie monumentu, który będzie godnym upamiętnieniem wydarzeń z kwietnia 1525 roku. Pomnik hołdu pruskiego miałby według pomysłodawców przypominać dawną potęgę Rzeczpospolitej, która rzuciła na kolana Krzyżaków. Sam pomnik odlany w metalu stanowiłby fragment sceny hołdu pruskiego przedstawionego na obrazie Jana Matejki. Pomysł pod koniec 2023 roku zaakceptowali radni.

„Jesteśmy świadomi znaczenia dla naszych ziem hołdu i traktatu krakowskiego. Chcemy podjąć działania godnego upamiętnienia wydarzeń sprzed 500 lat” – czytamy w uzasadnieniu projektu uchwały rady miasta. „Jesteśmy spadkobiercami tamtych wydarzeń i kolejnym pokoleniem Polaków zamieszkujących tę krainę”.

Przybliżone parametry pomnika: wysokość 4 metry, w tym cokół 2 metry, postacie 2 metry, długość podstawy cokołu 3,2 metra, szerokość 1,5 metra.

TO MA BYĆ MONUMENTALNY POMNIK

WYSOKI NA 4 I DŁUGI NA PONAD 3 METRY. TAKI BĘDZIE POMNIK HOŁDU PRUSKIEGO, KTÓRY STANIE W SĄSIEDZTWIE OLSZTYŃSKIEGO ZAMKU. WŁAŚNIE ROZPOCZĘTO PRZYGOTOWANIA.

Fot. M. Mat. własne

Przygotowania do ustawienia pomnika

Właśnie rozpoczęto przygotowania do ustawienia tego obiektu. W dawnej przysamkowej fosie stanęła specjalna konstrukcja. – Stawiamy ją dla architekta, która da mu pojęcie o kubaturze planowanego pomnika – mówi Wiesław Pancer ze Społecznego Komitetu Budowy Pomnika

Hołdu Pruskiego w Olsztynie, który był na miejscu. – To ma być monumentalny pomnik, a czy będzie miał on taki charakter, to dopiero będzie można ocenić, jak się tę bryłę postawi. I teraz próbujemy to ocenić.

Wiesław Pancer dodaje, że lokalizacja nie jest przypadkowa. Nawiązuje do

wydarzeń z końca stycznia 1526 roku, kiedy Krzyżacy oblegali zamek w Olsztynie. – Miasto wraz ze służbami konserwatorskimi wskazało nam ją i jest ona uzasadniona historycznie. Krzyżacy sforsowali jedynie bramę Młyńską, przy której właśnie stanie pomnik. I tylko tu zdołali wejść, po czym zostali stłamszeni. Historycznie jest to bardzo ważne miejsce, bo tu zakończyła się wojna w styczniu 1521 roku.

Dla zwolenników budowy pomnika miałyby być on świadectwem dawnej potęgi Rzeczpospolitej. Dzieło mogłoby według pomysłodawców stać się kolejną atrakcją Olsztyna, np. na miarę ławeczki z Kopernikiem.

Pomysł postawienia pomnika zrodził się w 2018 roku w gronie osób z Towarzystwa Miłośników Olsztyna. – Jest wiele wątpliwości co do samego hołdu pruskiego i jego efektów historycznych – przyznaje Pancer. – My stawiamy pomnik aktowi historycznemu, a nie opiniom o tym wydarzeniu. W ten sposób chcemy odpowiedzieć na pytanie, skąd wzięły się obecne Warmia i Mazury.

W ciągu kilku najbliższych tygodni mają rozpocząć się prace związane z ustawieniem cokołu. Ten ma być gotowy do wakacji.

GRZEGORZ SZYDŁOWSKI

g.szydlowski@gazetaolsztynska.pl

Hołd pruski

Hołd lenny złożony królowi Zygmuntovi I Staremu przez Albrechta Hohenzollerna, księcia w Prusach, odbył się 10 kwietnia 1525 roku w Krakowie. Do wydarzenia doszło po zawarciu traktatu krakowskiego, kończącego ostatnią wojnę polsko-krzyżacką. Na mocy traktatu Prusy Zakonne zostały przekształcone w świeckie Prusy Książęce, w których miał być wyznawany luteranizm.

SPRZECZNOŚCI POLITYKI CELNEJ TRUMPA

Tydzień temu pisałam o cisy przed burzą. I burza nadeszła. Donald Trump rozpoczął wojnę celną z Chinami. W sumie z całym światem łącznie bezludnym terytorium zamieszkałym przez pingwiny na południe od Australii. Ale żarty na bok. Sprawa jest śmiertelnie poważna. Nikt nie wie jak całe zamieszanie się skończy. Szczególnie, że sam prezydent USA i jego otoczenie wysyłają sprzeczne sygnały.

Pierwszy komunikat brzmi: te cła pozostaną z nami na lata, może na zawsze. Są one elementem nowej architektury gospodarczej. Zaczniemy budować fabryki w Stanach to unikniecie ceł.

Drugi komunikat brzmi natomiast: wprowadziliśmy wysokie cła, ale tak naprawdę to zaproszenie do negocjacji. USA będą negocjować z pozycji siły a wy nam zapłacicie za zniesienie ceł.

Nikt nie wie, który komunikat jest prawdziwy. Być może nie wie tego również najważniejsza osoba decyzyjna w USA. W polityce Trumpa jest jeszcze jedna sprzeczność. Chce aby to na cłach opierał się amerykański budżet. Padają nawet słowa o likwidacji podatku dochodowego. Po co nam podatek dochodowy, gdy mamy cła – sugeruje Trump. Jednocześnie chce, aby inwestorzy budowali fabryki w USA dzięki czemu unikną ceł. Jeśli

postępują fabrykę, przestaną płacić cła to... wpływy z ceł spadną. Każdy rozumie, że nie można jednocześnie mieć ciastka i zjeść ciastka. Prawda? Obserwatorzy polityki rozumieją jeszcze nakładanie ceł na Chiny. Wiadomo, że mamy do czynienia z rywalizacją dwóch supermocarstw. Amerykanie chcą, aby Iphone produkowano nie w Chinach ale w USA. Chcą aby do Stanów wrócił przemysł ciężki. Wiadomo produkcja stali przyda się, gdy pojawia się potrzeba zbrojeń. Ale dlaczego Ameryka nakłada kilkudziesięcioprocentowe cła na tanie koszulki z Bangladeszu? Chce odbudować swój przemysł lekki? Przecież to nie ma żadnego sensu.

Dostrzegają to nie tylko krytycy prezydenta Trumpa, ale również jego zwolennicy i sponsorzy. Zobaczmy co wyjdzie z całego zamieszania.

MARCIN KULASEK, MINISTRE NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

WAŻNA DATA

13 kwietnia obchodzimy Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej. 82 lata temu (13 kwietnia 1943 roku) o zbrodni dokonanej przez Sowietów usłyszał cały świat, gdy Niemcy ogłosili informację o odkryciu w lesie pod Katyniem grobów polskich oficerów. Trzy lata wcześniej,

wiosną 1940 roku, na mocy decyzji najwyższych władz ZSRR zamordowano blisko 22 tys. jeńców wojennych zatrzymanych po wkroczeniu Armii Czerwonej do Polski we wrześniu 1939 roku. Wśród nich byli żołnierze Wojska Polskiego, profesorowie, lekarze, prawnicy, inżynierowie.

WYDAWCA
GALINDIA
Sp. z o.o.
ul. Tracka 7b,
10-364
Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

DYREKTOR
ZARZĄDZAJĄCY
Agnieszka
Weder-Gryglewicz

ZASTĘPCY REDAKTORA
NACZELNEGO
Michał Podolak,
Igor Hrywna,
Andrzej Mielnicki,
Barbara Barczuk

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Zuzanna Leszczyńska
wydawca@gazetaolsztynska.pl

sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
514 800 549

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 515

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 7b
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 800 517

REDAKCJA W WELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dzienniklaski.pl
gazeta@dzienniklaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dzienniklaski.pl
prenumerata@dzienniklaski.pl
502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7b
tel. 502 499 539

Z bazyliki konkatedralnej św. Jakuba o godzinie 19 wyruszy modlitewna procesja, która przejdzie przez centrum miasta do kościoła Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski, dawnego kościoła garnizonowego. Nabożeństwo poprowadzi metropolita warmiński abp Józef Górzyński. Uczestnicy proszeni są przez organizatorów nabożeństwa o przyniesienie świec lub lampionów — światło będzie towarzyszyło modlitwie. Stanie się też symbolem nadziei i wiary, które niosą przez mroki codzienności.

Tegoroczna droga krzyżowa w Olsztynie ma kilka wymiarów. Przede wszystkim jest to tradycyjne nabożeństwo pasyjne, które co roku gromadzi wielu mieszkańców i przedstawicieli różnych wspólnot. Jednak rok 2025, ogłoszony przez papieża Franciszka rokiem jubileuszowym pod hasłem „Pielgrzymi nadziei”, nadaje temu wydarzeniu szczególny charakter. Dla wszystkich katolików to czas wyjątkowego doświadczenia Bożej obecności, łaski i miłosierdzia.

KĄŻDA ZE STACJI TO NIE TYLKO MOMENT ZATRZYMANIA I MODLITWY, LECZ TAKŻE CZAS WYJĄTKOWYCH ROZWAŻAŃ. DLA WIELU UCZESTNIKÓW DROGA KRZYŻOWA STAJE SIĘ LUSTREM — ROZPOZNAJĄ W NIEJ WŁASNE HISTORIE, TRUDNOŚCI I DECYZJE.

W ewangelicznych postaciach Szymona z Cyreny, który niechętnie podjął krzyż, czy płaczących niewiast, które nie do końca rozumiały, za kim idą,

Fot. Andrzej Szurazek

wierni odnajdują siebie. To właśnie dzięki temu nabożeństwo zachowuje aktualność — nie jest tylko wspomnieniem wydarzeń sprzed dwóch tysięcy lat, lecz także drogą, którą można przejść dziś, tu i teraz.

Po zakończeniu procesji w kościele NMP Królowej Polski będzie możliwość adoracji relikwii Krzyża Świętego oraz spowiedzi. Relikwie, które na co dzień — aż do zakończenia obchodów roku jubileuszowego — znajdują się w olsztyńskiej katedrze, są szczególnym świadectwem: częścią Krzyża, na którym umarł sam Chrystus. Ich obecność w roku łaski nabiera jeszcze głębszego znaczenia. Można przed nimi modlić się nie tylko o potrzebne łaski, ale i zawierzyć Bogu swoje cierpienie, niezrozumienie czy zmęczenie życiem. Katolicy mogą również uzyskiwać odpusty.

PUBLICZNA DROGA KRZYŻOWA ULICAMI OLSZTYNA

W CIENIU KRZYŻA, W BLASKU ŁASKI

W PIĄTKOWY WIECZÓR, 11 KWIETNIA, KATOLICY Z OLSZTYNA WYRUSZĄ ULICAMI NA DROGĘ KRZYŻOWĄ. OBECNY ROK JUBILEUSZOWY W KOŚCIELE OBCHODZONY JEST JAKO ROK ŁASKI. PUBLICZNE NABOŻEŃSTWO MA WIĘC DLA WIERNYCH WYJĄTKOWE ZNACZENIE — SZUKANIA SENSU CIERPIENIA I NADZIEI.

Warto przypomnieć, że piątkowa publiczna droga krzyżowa nie jest jedynym takim wydarzeniem w Olsztynie. Dwa tygodnie wcześniej, 21 marca, odbyła się pierwsza młodzieżowa droga krzyżowa ulicami miasta. Młodzi ludzie, prowadzeni przez Warmińskie Duszpasterstwo Młodzie-

ży, nieśli krzyż, śpiewali, odczytywali rozważania i dawali świadectwo wiary. Ich słowa dotyczyły spraw codziennych: miłości, przyjaźni, cierpienia, samotności, pokazując, że krzyż Chrystusa wciąż przemawia do kolejnych pokoleń. Również 11 kwietnia wieczorem z parafii św.

Wawrzyńca w Olsztynie wyruszy ekstremalna droga krzyżowa. W przeciwieństwie do publicznego nabożeństwa, które przechodzi przez centrum miasta, EDK to kilkudziesięciokilometrowa, nocna trasa prowadząca m.in. do Gietrzwałdu. Uczestnicy idą w mil-

czeniu, często samotnie, rozważając kolejne stacje w ciemności i zmęczeniu. Dla wielu to forma duchowych rekolekcji w ruchu — wyzwanie i modlitwa w jednym. Właśnie to zmaganie z własną słabością, pokonywanie kilometrów i ciszy pozwala im spojrzeć na Mękę Pańską z innej, bardzo osobistej perspektywy.

Wspólnym mianownikiem tych wydarzeń jest droga — rozumiana i dosłownie, i symbolicznie. Zgodnie z nauką Kościoła katolickiego Chrystus przeszedł ją pierwszy, zostawiając ślad, którym wierzący mają podążać. Dziś tę drogę przemierzają zarówno ci, którzy publicznie idą w tłumie, jak i ci, którzy samotnie kroczą nią przez noc. Dla katolika każda z tych form ma sens — jeśli prowadzi do spotkania z Bogiem.

Warto pamiętać, że Warmia ma wyjątkowe miejsca związane z nabożeństwem drogi krzyżowej. W Głotowie, niewielkiej miejscowości pod Dobrym Miastem, znajduje się Kalwaria Warmińska — rozległy zespół czternastu kaplic drogi krzyżowej, wzniesiony w XIX wieku na wzór jerozolimskiej Via Dolorosa. Usytuowany w malowniczym wąwozie z rzeczką Kwiela, przypominającą potok Cedron, teren Kalwarii stwarza niepowtarzalną atmosferę ciszy i modlitwy.

Kalwaria w Głotowie przyciąga pielgrzymów nie tylko w Wielkim Poście — to miejsce, do którego wraca się po duchową siłę. Wyjątkowa droga krzyżowa wraz z pięknymi stacjami w formie kaplic znajduje się też na gietrzwałdzkich wzgórzach, nieopodal sanktuarium maryjnego. **JAN BERDYCKI**

LIDL W GIETRZWAŁDZIE BEZ ROZSTRZYgniĘCIA

Przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Olsztynie wczoraj (10 kwietnia) odbyła się rozprawa dotycząca planowanej budowy w Gietrzwałdzie centrum dystrybucyjnego sieci Lidl. Dotyczyła zażalenia na odmowę uchylenia decyzji zatwierdzającej projekt zagospodarowania terenu oraz projekt

architektoniczno-budowlany i udzielenie pozwolenia na budowę. Stronę skarżącą reprezentował mecenas Radosław Dermont. Podczas posiedzenia nie zapadło żadne rozstrzygnięcie. Sąd poinformował, że kwestia dopuszczenia nowego podmiotu jako strony w postępowaniu zostanie

rozpatrzone na niejawnym posiedzeniu, którego termin nie został jeszcze wyznaczony. Wniosek o skierowanie zawiadomienia do organów ścigania w sprawie możliwych nieprawidłowości związanych z procesem inwestycyjnym sąd oddalił. W rozprawie uczestniczyło kilkadziesiąt osób, w tym

przedstawiciele organizacji społecznych oraz mieszkańcy. Przed budynkiem sądu odbyła się pikiet przeciwników inwestycji, którzy podkreślali swój sprzeciw wobec planów Lidla w pobliżu gietrzwałdzkiego sanktuarium. Przypomnijmy, że w styczniu 2025 roku WSA uchylił

decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Olsztynie, które wcześniej podtrzymało decyzję wójta Gietrzwałdu o braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania inwestycji na środowisko. Sąd uznał wówczas, że SKO nie dopełniło formalności, co skutkowało koniecznością

ponownego rozpatrzenia sprawy przez ten organ. Planowana inwestycja budzi kontrowersje wśród obrońców sanktuarium maryjnego w Gietrzwałdzie. Obawiają się oni negatywnego wpływu centrum dystrybucyjnego na środowisko oraz charakter tego wyjątkowego miejsca.

JB

Od 12 kwietnia 2025 roku planowane jest całkowite zamknięcie drogi wojewódzkiej nr 527 na odcinku od ul. Słonecznej w Olsztynie do skrzyżowania ze światłami przy restauracji KFC — informuje Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie. Słoneczna łączy się z al. Warszawską na wysokości stacji paliw Orlenu.

Inwestycja została podzielona na dwa etapy. Po zakończeniu pierwszego, w kwietniu 2026 roku, udrożniony zostanie zjazd w kierunku Bartąga, a od października 2026 roku na całej długości przebudowywanego wylotu zostanie przywrócony ruch na jednej jezdni, po jednym kierunku jazdy. Tak ma być do grudnia 2026 roku.

Ustalono, że skrzyżowanie ze zjazdem do Bartąga będzie dostępne dla służb oraz komunikacji publicznej (zarówno miejskiej linii nr 129, jak i gminnej komunikacji). Objazdy wyznaczono przez drogi wyższego rzędu (niegminne), a główny zaplanowano przez obwodnicę Olsztyna (na wysokości Tomaszkowa) w kierunku Kudyp. Ten wariant zakłada wjazd i wyjazd z Olsztyna ul. Sielską.

— Kierowców prosimy o cierpliwość i zrozumienie, a wszystko się ułoży. Jestem przekonany, że wielu z nich znajdzie swoje trasy niezależnie od wskazanych objazdów. Na pewno pewne problemy będą mieli ci przejeżdżający tranzytem — mówi Władysław Łukaszuk, wicedyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie.

Korekta trasy do Olsztynka

Zamknięcie wylotu spowoduje też zmiany w funkcjonowaniu publicznej komunikacji, a dokładnie połączenia Olsztyn — Olsztynek linią nr 129.

— W związku z rozpoczęciem 12 kwietnia 2025 roku prac drogowych na odcinku drogi wojewódzkiej nr 527 od granic Olsztyna do Tomaszkowa (w obu kierunkach) linia 129 skierowana zostanie na zmienioną trasę. Zgodnie z decyzją gminy Stawiguda i gminy Olsztynek autobusy linii

kursować będą po DW527 (odcinek dostępny tylko dla transportu zbiorowego), ul. Nad Łyną do Bartąga i dalej ul. Gietrzwałdzką do przystanku Tomaszkowo. Przystanki Bartąg-Kolonia i Tomaszkowo-Miody zostaną zawieszone. Dodatkowo obsługiwane będą przystanki Bartąg-Kościół oraz Bartąg-Stacja. Skorygowane zostaną również godziny odjazdów autobusów linii 129 — informuje Michał Koronowski, rzecznik Zarządu Dróg, Zieleni i Transportu w Olsztynie.

Jak w praktyce będzie wyglądała organizacja ruchu na tej nowej trasie? — Ze względu na parametry drogi, po której będą jeździły autobusy, na tej trasie nie będą kursowały autobusy przegubowe, jak to miało miejsce do tej pory — wyjaśnia rzecznik.

Zwiększenie liczby kursów publicznego transportu zapowiadają władze gminy Stawiguda. — Ze swojej strony znacznie zwiększymy częstotliwość na naszej linii S6, na której autobusy kursują na trasie z dworca głównego w Olsztynie do Gryzlin — mówi wójt gminy Stawiguda Michał Kontraktowicz.

Droga 527, będąca przedłużeniem al. Warszawskiej, będzie miała od granic miasta do węzła Olsztyn-Południe po dwa pasy ruchu w każdą stronę. Pod koniec

DROGOWCY ZAMYKAJĄ WYLOT Z OLSZTYNA. NA DŁUGO

KIEROWCY MUSZĄ UZBROIĆ SIĘ W CIERPLIWOŚĆ. DROGOWCY ZAMYKAJĄ WYLOT Z OLSZTYNA W KIERUNKU WARSZAWY.

listopada 2024 roku w Urzędzie Marszałkowskim w Olsztynie została podpisana umowa na rozbudowę drogi 527 na odcinku od ul. Dybowskiego do węzła Olsztyn-Południe.

Dziś jest tu wąskie gardło, bo na wysokości stacji paliw przy al. Warszawskiej kończą się dwa pasy i droga przechodzi w jednojezdniową, co powoduje korki, ale też stwarza duże ryzyko wypadku. Dlatego Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zdecydował o przeznaczaniu nieco ponad 95 mln zł z programu regio-

nalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027 właśnie na rozbudowę wylotu z Olsztyna w kierunku Warszawy. Cała inwestycja ma kosztować 124,2 mln zł.

Szansa na nowy wylot

Ze swojej strony za przebudowę innego wylotu z Olsztyna zabierają się władze miasta. Ogłosiły właśnie przetarg w tej sprawie. Czego dotyczy? „Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania »Przebudowa al. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Olsztynie na

odcinku od skrzyżowania ul. Wyszyńskiego z ul. Leonharda do ul. Rejewskiego« — czytamy w ogłoszeniu.

Najdłuższy odcinek al. Piłsudskiego został odnowiony przy okazji zakończonej właśnie budowy drugiej linii tramwajowej, która połączyła Pieczewo m.in. ze Śródmieściem. Tym samym główna arteria miasta została wyremontowana od ul. 1 Maja do skrzyżowania z ul. Wyszyńskiego. Dalej jej nawierzchnia pozostawia wiele do życzenia. Jest polatana i miejscami wyboista. Oprócz projektu

— KIEROWCÓW PROSIMY O CIERPLIWOŚĆ I ZROZUMIENIE, A WSZYSTKO SIĘ UŁOŻY. JESTEM PRZEKONANY, ŻE WIELU Z NICH ZNAJDZIE SWOJE TRASY NIEZALEŻNIE OD WSKAZANYCH OBJAZDÓW. NA PEWNO PEWNE PROBLEMY BĘDĄ MIELI CI PRZEJEŹDZAJĄCY TRANZYTEM — MÓWI WŁADYSŁAW ŁUKASZUK, WICEDYREKTOR ZARZĄDU DRÓG WOJEWÓDZKICH W OLSZTYNIE.

budowlanego wraz z niezbędnymi ekspertami, uzgodnieniami i zezwoleniami miasto chce od jego autorów uzyskania decyzji administracyjnej zezwalającej na realizację robót budowlanych. Dochodzi do tego jeszcze sporządzenie kosztorysów inwestorskich.

GRZEGORZ SZYDŁOWSKI

g.szydowski@gazetaolsztyńska.pl

Figurki przedstawiające dziwne postaci pojawiły się właśnie w kilku miejscach Starego Miasta. Jedną z nich znajduje się przy narożniku budynku Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej przy staromiejskim rynku, kolejną wita wchodzących do tej części Olsztyna przy Wysokiej Bramie. Wzbudzają zainteresowanie przechodniów.

— INTRYGUJĄCE SĄ TE RZEZBY FIGUREK — MÓWI JEDEN Z PRZECHODNIÓW.

Co się za tym kryje? Otóż w ten sposób realizowany jest jeden z projektów ubiegłorocznej edycji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego: „Tropami baśni i legend z Warmii i Mazur” — niewielkie formy rzeźbiarskie w przestrzeni miejskiej. Zakłada on ustawienie w charakterystycznych punktach olsztyńskiego Starego Miasta i Śródmieścia piętnaście odlewów rzeźb z brązu o wysokości około 40 cm. Jak informują

NA STARYM MIEŚCIE POJAWIŁY SIĘ NIEZWYKŁE FIGURKI

KILKA FIGUREK PRZEDSTAWIAJĄCYCH BAŚNIOWYCH BOHATERÓW POJAWIŁO SIĘ W ŚRÓDMIEŚCIU OLSZTYNA. DOCEŁOWO MA BYĆ ICH JESZCZE WIĘCEJ. CO SIĘ ZA TYM KRYJE?

pomysłodawcy projekty, odlewy i montaż postaci odwołują się do baśni, legend, mitów, przekazów (np. Kłobuk, Smutek, Ałna) z terenu historycznej granicy Warmii i Ma-

zur. — Projekt zakłada stworzenie gry miejskiej. Odnalezienie wszystkich rzeźb pozwoli na zdobycie Odznaki „Łowcy Tropów Baśni i Legend” — czytamy w jego opisie.

Wśród lokalizacji, oprócz Starego Miasta, znalazły się m.in. okolice ratusza przy placu Jana Pawła II, Zamek, most św. Jana, Dom „Gazety Olsztyńskiej” na Targu Rybnym, siedziba poczty przy ul. Pieniężnego i przy Teatrze im. Stefana Jaracza.

Pojawienie się figurek zbiegło się z najnowszym wydaniem „Antologii demonów Warmii i Mazur” autorstwa olsztyńskiego literata — Łukasza Stanisławskiego. Przywołana publikacja powstała przy merytorycznym wsparciu Jerzego Marka Łapo, kustosa Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie.

— Na świecie wielką karierę zrobił „Władca Pierścieni” J.R.R. Tolkiena, również u nas rozpalając wyobraźnię tysięcy Polaków. Zapatrzeni w staroangielskie, baśniowe postacie orków i elfów, zapominamy lub nie wiemy, że w warmińskich i mazurskich lasach żyją postacie równie fascynujące — mówi Łukasz Stanisławski i dodaje: — Do

najmroczniejszych postaci Mazur należy człowiek o nazwisku Kindler, o którym pisano w połowie dziewiętnastego wieku. Pragnął on wygrywać wszystkie procesy sądowe.

A żeby to osiągnąć założył, że musi zjeść dwanaście ludzkich serc. Miał też patent na bycie niewidzialnym.

GRZEGORZ SZYDŁOWSKI

g.szydowski@gazetaolsztynska.pl

MATERIAL INFORMACYJNY MRIRW

8-10 maja 2025 r.

Międzynarodowe Targi Poznańskie

Czesław Siekierski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zaprasza do udziału w Europejskim Kongresie Odnowy i Rozwoju Wsi, który odbędzie się w dniach 8-10 maja 2025 r. na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich (MTP) w Poznaniu.

Europejski Kongres Odnowy i Rozwoju Wsi to największe wydarzenie podczas polskiej prezydencji w radzie Unii Europejskiej zorganizowane z inicjatywy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Kongres będzie znakomitą platformą do dyskusji na tematy związane z bieżącymi wyzwaniami, ale będzie także otwartym forum dla prezentacji idei, wizji, najlepszych praktyk oraz polityk na rzecz wsparcia obszarów wiejskich.

Tematyka Kongresu koncentruje się na współczesnych wyzwaniach sytuacji ekonomicznej obszarów wiejskich, miejsca

i roli społeczności wiejskich, środowiska i przestrzeni wiejskiej. Te elementy są podstawą budowania tożsamości wsi, przestrzeni produkcji rolnej, obszarów życia rodzin i lokalnych społeczności, a tworzone w ten sposób dziedzictwo kulturowe wsi stanowi niekwestionowany wkład do polskiej tożsamości narodowej.

Kluczową rolę odgrywają społeczności wiejskie, które bezpośrednio związane z rolnictwem są gospodarzem środowiska naturalnego, dbają o krajobraz wiejski, tworząc przestrzeń do życia, inicjują oddolne procesy zmian. Z tych powodów Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi aktywnie wspiera obszary wiejskie szeregiem działań krajowej i unijnej polityki rolnej dla wzmocnienia wszystkich czynników potencjału rozwojowego wsi.

Do obecnych, ale i przyszłych, wyzwań odnosi się Kongres, w czasie którego będziemy wspólnie poszukiwali inspirujących wizji odnowy i rozwoju obszarów wiejskich. Trzydniowe spotkanie ma być miejscem debaty o budowaniu silnej, zamożnej, odpornej i żywotnej polskiej wsi. Jest to istotne i bieżące zagadnienie, bowiem toczy się w czasie i kontekście globalnych wyzwań i zagrożeń, które wprost dotyczą obszarów wiejskich.

Jako prezydencja pełnimy rolę odpowiedzialnego partnera, sprawnego organizatora dyskusji oraz skutecznego lide-

ra. W ramach naszych działań i priorytetów, wieś i rolnictwo odgrywają bardzo ważną rolę w gwarancji bezpieczeństwa żywnościowego, ale również energetycznego za sprawą zielonej energii. W złożonej mozaice tych zagadnień pierwszy dzień (8 maja) będzie Dniem Wielkopolski i Młodzieży, drugi (9 maja) to Dzień Europejski, a całość zwieńczy dwudniowa (9-10 maja) Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt.: „Polska Wieś – wizja odnowy i rozwoju”.

Przedsięwzięcie zgromadzi szereg przedstawicieli ministerstw rozwoju wsi państw członkowskich, unijnych i krajowych instytucji działających na rzecz rozwoju wsi i obszarów wiejskich, samorządowców, reprezentantów rządowych i pozarządowych organizacji, środowisk naukowych, liderów społeczności rolniczych i wiejskich, a przede wszystkim mieszkańców obszarów wiejskich. Zapraszamy do udziału liczymy na Państwa aktywny wkład w dyskusję o tworzeniu warunków do budowania kluczowych wartości wsi, specyfiki i żywotności obszarów wiejskich, uruchamiania lokalnych zasobów oraz inicjowania potrzebnych przemian.

Europejski Kongres Odnowy i Rozwoju Wsi to nasz wspólny głos na rzecz docenienia wsi i roli społeczności wiejskich. To wyraz troski o odnowę i dalszy rozwój obszarów wiejskich.

WIĘCEJ INFORMACJI www.gov.pl/EKOiRW2025

Polska nie chce zająć zachodniej Białorusi i Ukrainy

Jednym ze stałych elementów białoruskiej i rosyjskiej antypolskiej dezinformacji jest twierdzenie, że Polska chce odzyskać Kresy Wschodnie, tj. dawne terytoria II Rzeczypospolitej (województwa wołyńskie, tarnopolskie, stanisławowskie i część dawnego województwa lwowskiego), które po zakończeniu II wojny światowej zostały wcielone w granice Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej.

Polska jest systematycznie oczerniana. Polacy są kreowani na skrajnych nacjonalistów pałających irracjonalną żądzą powrotu do Wilna, Grodna czy Lwowa. Polska jest przedstawiana w rosyjskich mediach jako kraj, który wspiera nacjonalistyczne ruchy na Ukrainie oraz dąży do rewizji granic, w szczególności na zachodnich terenach Ukrainy. Rosyjska propaganda ciągle kreuje obraz Polski jako kraju agresywnego, dążącego do militarnego wzmocnienia swojej pozycji w regionie oraz przyjmującego konfrontacyjną politykę wobec Rosji. Takie narracje mają na celu zdyskredytowanie Polski na arenie międzynarodowej oraz wzbudzenie wewnętrznego niepokoju i napięcie, szczególnie w kontekście rosnącego wsparcia Warszawy dla Ukrainy w jej walce z rosyjską agresją. Buduje to też negatywny wizerunek Polski w oczach opinii publicznej w Rosji oraz wśród sojuszników Kremla. Oto kilka przykładów tej dezinformacji.

Putin

Tezę, że Polska chce zająć Ukrainę, stale głosi Putin. Przychodzi mu to łatwo. Beztrosko wypowiada te absurdalne oskarżenia w trakcie wywiadów. Na podstawie tych rozproszonych wypowiedzi widać, że posiada już rozbudowaną teorię „polskiego parcia na wschód”. W 2023 roku Putin wielokrotnie oskarżał Polskę o wrogość wobec Rosji. Rosyjska propaganda często przedstawiała Polskę jako państwo wspierające nacjonalistyczne ruchy na Ukrainie. W narracji Kremla często pojawiały się oskarżenia Polski o akceptowanie na Ukrainie nazizmu i banderyzmu. Przekonywano o istnieniu grup nacjonalistycznych w Polsce, które chcą „przejąć zachodnie terytoria Ukrainy, które Ukraina otrzymała dzięki decyzjom Stalina po II wojnie światowej”. Jednocześnie Putin przekonywał, że Rosja jest „jedynym realnym gwarantem integralności terytorialnej Ukrainy w jej obecnych granicach”. Twierdzenie o istnieniu grup nacjonalistycznych w Polsce miało na celu przedstawienie Polski jako kraju zagrażającego bezpieczeństwu regionu i stwarzającego zagrożenie dla Rosji i jej sojuszników, takich jak Białoruś. 13 marca 2024 roku w wywiadzie, który przeprowadził z Putinem dziennikarz

Dmitrij Kisielow, pokazany w państwowej telewizji Rossija 1 i przez agencję prasową RIA Novosti, dyktator z Kremla wyraźnie stwierdził, że Polska dąży do zajęcia zachodnich obszarów Ukrainy. Tak to sformułował:

„Bo jeżeli, powiedzmy, polskie wojska wejdą na terytorium Ukrainy, żeby, jak to brzmi, osłonić ukraińsko-białoruską, powiedzmy, granicę albo w jakieś inne miejsca, żeby uwolnić ukraińskie kontyngenty wojskowe do udziału w działaniach wojennych na linii styku, to myślę, że polskie wojska nigdy stamtąd nie wyjadą”.

Według prezydenta Rosji Warszawa będzie chciała w ten sposób odzyskać ziemie, które historycznie uważa za swoje.

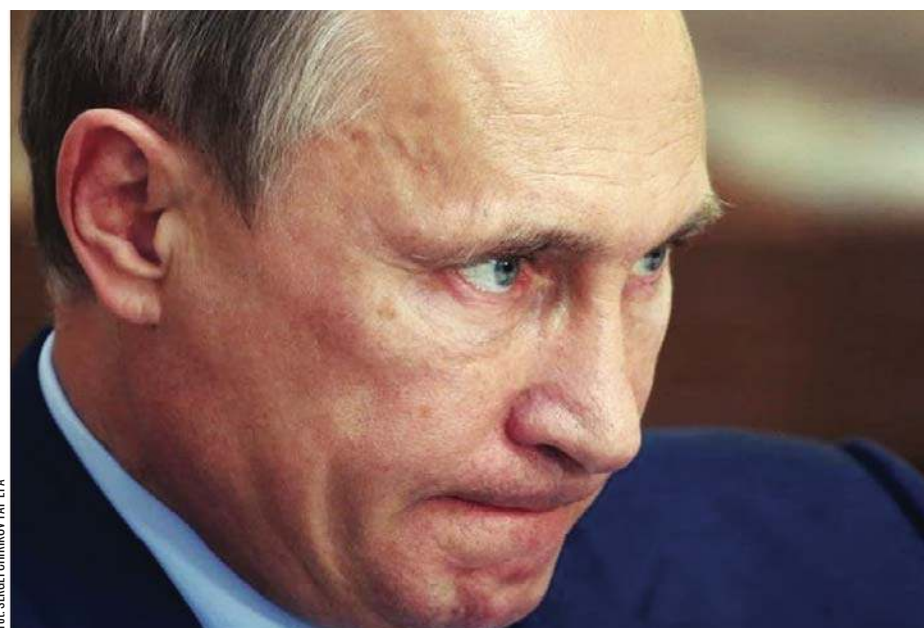
„Marzą o tym, że chcą odzyskać te ziemie, które uważają za historycznie swoje, a które zostały im odebrane przez ojca narodu Józefa Wissarionowicza Stalina i przekazane Ukrainie. Oczywiście, że chcą je odzyskać. A jeśli oficjalne polskie jednostki tam wejdą, to mało prawdopodobne, żeby wyszły”.

Putin również odpowiedział na pytanie o możliwość uczciwego porozumienia z Zachodem, podkreślając, że Rosja będzie bronić swoich interesów. Putin w ten sposób podsycił podziały i wzmocnił nacjonalistyczne nastroje w Rosji, pokazując, że Zachód, w tym Polska, dąży do destabilizacji sytuacji w Europie Wschodniej.

Łukaszenka

Podobnie czyni Aleksander Łukaszenka. Dobrym przykładem jest jego wypowiedź z 4 października 2024 roku podczas typowej dla siebie wizyty gospodarczej na białoruskim Polesiu, w rolniczym miasteczku Parochońsk. Zawiera ona swoistą poetykę komunikacji ojczulka Łukaszenki z narodem. Dlatego warto jej się uważnie przyjrzeć. Odpowiadając na pytanie jednego z mieszkańców o przygotowanie Białorusi do działań wojennych między Rosją a Ukrainą, Łukaszenka stwierdził:

„O, jak Polacy się do nich (Ukraińców) odnoszą. Pamiętacie. O, leciałem do was i wspominałem. O, tę rzeź wołyńską. Słuchajcie. Czego to nie było podczas wojny. Ukraińcy u nas podpalali domy.

Władimir Putin

Co oni wyprawiali na Prypeci, kierowani przez faszystów, to koszmarnie. I co, będziemy tymi czasami żyli aż do śmierci? I tę rzeź wołyńską wspominać i zwierzem patrzeć jeden na drugiego? A w ośniewie co leży? Oni (Polacy – red.) chcą zająć tak zachodnią Białoruś, jak i zachodnią Ukrainę. I tam panować. Dla nas to jest nie do przyjęcia. Jeśli tylko Polacy wejdą na Ukrainę i spróbują odciąć zachód, to będziemy Ukrainie pomagać, bo następni będziemy my”.

Następnie zapewniał, że dąży do pokoju i chce uchronić Białoruś przed wciągnięciem w konflikt. Mówił: „Moje główne zadanie to niedopuszczenie do wciągnięcia do tej bójki, do tej wojny. Nie martwicie się, nie planujemy walczyć z Ukraińcami. I oni nie chcą walczyć z nami. (...) Będziemy robić wszystko, żeby żyć z Ukrainą w pokoju. Jeśli oni tego chcą. Ludzie tego chcą, ale na razie władzami Ukrainy, jak mówią, kierują Amerykanie”.

Potem Łukaszenka opowiadał też o niebezpieczeństwie, jakie przeżył podczas podróży z Mińska do Parochońska. Przekonywał, że jego helikopter napotkał na ukraińskie drony. „Widzę, lecieli bardzo nisko, niezwykle nisko! Prawdopodobnie po to, aby środki elektroniczne nie były widoczne. Oczywiście widzą helikopter: jest duży, to nie jest

dron. Przyjechaliśmy normalnie. Dlatego tak naprawdę nie zależy mi na tym, jak to się mówi. A potem, wie pan: zestrzelenie prezydenckiego helikoptera to wojna, której Ukraińcy nie potrzebują. Dlatego nie sądzę, aby decydenci na Ukrainie byli zaniepokojeni tym problemem. Chociaż, oczywiście, coś mogą powiedzieć, to nieprzyjemne!”.

Warto też zauważyć, że prezydent Białorusi wielokrotnie używał takiej retoryki. Ma ona na celu wywołanie napięcia między krajami regionu, szczególnie w odniesieniu do Polski i Ukrainy. Twierdzenie, że Polacy chcą zająć zachodnią część Ukrainy oraz zachodnią Białoruś, to przykład tego, jak dyktator z Mińska wzmocnia swoją wewnętrzną pozycję i jak kreuje swój wizerunek w oczach Rosji. Łukaszenka straszy Polską i chce bronić Ukrainy! Prezentuje się jako przywódca Białorusi jako państwa, które odgrywa kluczową rolę w ochronie stabilności regionu przed domniemanymi zakusami sąsiadów. Tego rodzaju wypowiedzi budują atmosferę zagrożenia, ale i wzmocniają reżim Łukaszenki. Wprowadzenie podziałów między Polską, Ukrainą i Białorusią to część szerszej narracji dezinformacyjnej, której celem jest rozprzestrzenianie nieufności i lęku między narodami regionu, a także mobilizacja Białorusinów przeciwko zewnętrznemu wrogowi.

Nienaruszalność granic

To, co mówią Putin i Łukaszenka, jawi się jako czysta dezinformacja w konfrontacji z elementarnymi faktami. A one są następujące. Po rozpadzie ZSRR i ogłoszeniu niepodległości przez Ukrainę w 1991 roku Polska jako jeden z pierwszych krajów uznała Ukrainę jako suwerenne państwo, a uznanie granic między tymi dwoma państwami zostało potwierdzone w ramach dwustronnych umów i traktatów. W 1992 roku podpisano traktat o dobrym sąsiedztwie, przyjaznych stosunkach i współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą, który oficjalnie potwierdzał uznanie granic ustanowionych po II wojnie światowej. Od tego czasu granice między Polską a Ukrainą są uznawane przez oba państwa za niepodważalne. Tym samym uznano nienaruszalność granicy polsko-ukraińskiej, czego nie podważał żaden późniejszy rząd. „Granice w Europie są świętością” – czytamy w oświadczeniu MSZ opublikowanym 5 marca 2024 roku. Współczesne relacje, mimo historycznych napięć związanych z trudnymi wydarzeniami, takimi jak Wołyń, są zbudowane na zasadzie wzajemnego poszanowania suwerenności terytorialnej oraz dobrosąsiedzkiej współpracy. Działania takie jak wspólne inicjatywy polityczne czy gospodarcze oraz wsparcie Polski dla Ukrainy w walce z rosyjską agresją w ostatnich latach dodatkowo wzmacniają stabilność i uznanie granic między tymi państwami. Z Warszawy płynie jasny przekaz, że ceną za pokój nie może być pogwałcenie integralności terytorialnej naszego wschodniego sąsiada.

Kresy to część propagandy wojny

Z przytoczonych wypowiedzi o rzekomym powrocie Polaków na Kresy wyłania się jedna zasadnicza propagandowa teza: Rosja jest jedynym obrońcą wschodnich Słowian. A wojna z Ukrainą jest po to, by obronić ich przed wrogami z Zachodu, w tym między innymi przed Polską. W tym miejscu należy wyjaśnić pojęcie „Kresy”. Jest to historyczne określenie wschodnich ziem II Rzeczypospolitej (1918-1939), które po II wojnie światowej znalazły się poza granicami Polski. Termin ten odnosi się głównie do terenów dzisiejszych Ukrainy, Białorusi i Litwy, a także części Łotwy i Rosji. Kresy Wschodnie obejmowały ziemie dzisiejszych zachodniej Ukrainy, zachodniej Białorusi i Litwy, w tym takie miasta jak Lwów, Wilno, Grodno, Stanisławów (Iwano-Frankowsk), Tarnopol i Brześć. Kresy Południowo-Wschodnie – tereny dzisiejszej Ukrainy, m.in. Wołyń i Podole. Od XIV do XVIII wiek Kresy stanowiły część Rzeczypospolitej Obojga Narodów i były wielokulturowe (Polacy, Ukraińcy, Białorusini, Litwini, Żydzi, Ormianie). W latach 1795-1918, po rozbiorach Polski, większość Kresów znalazła się pod panowaniem Rosji, a część zajęła Austria. W latach 1918-1939 Kresy były częścią II Rzeczypospolitej. W okresie 1939-1945, po agresji ZSRR na Polskę (17 września 1939 roku), Kresy zosta-

ły zajęte przez Związek Radziecki, a po wojnie włączone do ZSRR. Po 1945 roku, w wyniku ustaleń konferencji jałtańskiej i poczdamskiej, Polska utraciła Kresy na rzecz ZSRR, a w zamian otrzymała tzw. Ziemie Odzyskane (Dolny Śląsk, Pomorze Zachodnie, Mazury). Kresy odgrywały ważną rolę w historii i kulturze Polski, będąc miejscem narodzin wielu wybitnych postaci, takich jak Juliusz Słowacki, Adam Mickiewicz, Stanisław Moniuszko czy Józef Piłsudski. Dziś pojęcie

masakry, jak np. w Buczy. Ta prymitywna propaganda jest rozsiewana na całym świecie. Minister spraw zagranicznych Rosji Siergiej Ławrow z surową powagą powtarza te propagandowe tezy na forum ONZ. I co ciekawe, ma życzliwych słuchaczy. W Europie te słowa są akceptowane na Węgrzech, w Niemczech czy w Serbii

Jaskrawym tego przykładem jest niemiecka partia Alternative für Deutschland (AfD, Alternatywa dla Niemiec).

Aleksander Łukaszenka

„Kresy” funkcjonuje głównie w kontekście historycznym i sentymentalnym, odnosząc się do polskiego dziedzictwa na tych ziemiach. Słowo „Kresy” wywołuje negatywne skojarzenia wśród Białorusinów, Litwinów i Ukraińców. Widzą oni w tym określeniu peryferyjność tych ziem w stosunku do centrum, jakim miałyby być etnicznie polskie terytoria. Kresy bowiem to koniec zasięgu polskiej kultury. Zatem nieprzypadkowe są kłamliwe twierdzenia Putnia czy Łukaszenki o dążeniu do odzyskaniu Kresów przez Polskę. Jest to stały element rosyjskiej i białoruskiej propagandy, pojawiający się po to, by obaj dyktatorzy mogli wbić do głów swych poddanych cierpliwie i z uporem mit o słowiańskiej jedności. Gdy je rozpatrujemy razem, widzimy, jak konsekwentna jest rosyjska wojenna propaganda. Kłamstwo o dążeniu Polaków do powrotu na ziemie II Rzeczypospolitej jest jedynie narzędziem uzasadniającym walkę z „kijowską juntą”, która według niej w 2014 roku dokonała przewrotu i sfałszowała wybory, sama bombarduje bloki i szkoły, żeby obwinąć za to Rosjan, przebiera aktorów za wziętych do niewoli rosyjskich żołnierzy, inscenizuje

Jest to niemiecka partia skrajnie prawicowa, która wielokrotnie była oskarżana o prorosyjskie sympatie, w tym o popieranie polityki Władimira Putina. Chociaż oficjalnie partia twierdzi, że nie wspiera rosyjskiej agresji na Ukrainę, to wielu jej liderów i członków otwarcie wyrażało prokremlowskie stanowisko. AfD od początku wojny sprzeciwiała się sankcjom gospodarczym nałożonym na Rosję przez Niemcy i Unię Europejską, argumentując to tym, że szkodzą one bardziej Niemcom niż Rosji. Wzywała do odnowienia współpracy z Moskwą, zwłaszcza w zakresie dostaw gazu i energii. AfD konsekwentnie sprzeciwia się dostawom broni dla Ukrainy, twierdząc, że Niemcy nie powinny angażować się w konflikt. Politycy partii sugerowali, że należy doprowadzić do pokojowych negocjacji, co często pokrywa się z narracją Kremla. Wielu polityków tego ugrupowania utrzymuje relacje z rosyjskimi politykami i prorządowymi mediami. W publicznych debatach politycy tej partii często powtarzają rosyjskie argumenty, np. że NATO sprowokowało Rosję do wojny. Niektórzy członkowie AfD brali udział w wydarzeniach organizowanych

przez Rosję i prorosyjskie grupy w Niemczech. A w wielu innych miejscach można się spotkać ze zrozumieniem dla Rosjan. Kolejne zbrodnie wojenne Rosji na Ukrainie nie wzruszają Chińczyków czy Brazylijczyków. Co więcej, wiele osób w tych krajach decyduje się na współpracę z Rosją i powiela rosyjską propagandę.

Jak radzić sobie z rosyjską propagandą?

Rosyjska propaganda, zwłaszcza od początku agresji na Ukrainę w 2014 roku, manipuluje historią Europy Środkowo-Wschodniej, aby wywołać niezgodę i napięcia między Polską a Ukrainą. Temat Kresów Wschodnich, czyli dawnych terenów II Rzeczypospolitej, które po II wojnie światowej znalazły się w granicach ZSRR, a później niepodległych Ukrainy, Białorusi i Litwy, jest jednym z tych, które są instrumentalizowane. Rosja stara się rozbudzać antyukraińskie nastroje w Polsce, przypominając o trudnej historii stosunków polsko-ukraińskich, zwłaszcza o Wołyniu i innych bolesnych wydarzeniach z czasów II wojny światowej. Wykorzystywanie terminu „polskie Kresy” może mieć na celu pogłębienie podziałów i rozbudzenie nostalgii za utraconymi terenami, sugerując, że Polska powinna mieć pretensje terytorialne wobec Ukrainy. Taka narracja ma za zadanie destabilizować relacje między Polakami i Ukraińcami, co jest na rękę Kremlowi, który próbuje osłabić międzynarodowe wsparcie dla Ukrainy w jej walce z rosyjską agresją. Tego typu działania wpisują się w szerszą strategię Rosji, polegającą na dzieleniu sojuszników Ukrainy, zwłaszcza w kontekście takich krajów jak Polska, które odgrywają istotną rolę we wsparciu Ukrainy na arenie międzynarodowej. Należy mieć świadomość, że w tym obszarze stopień manipulacji historycznych stosowany przez rosyjską propagandę jest wysoki. Dlatego kłamstwo to jest wykorzystywane przez Łukaszenkę i Putina. Widocznie wiedzą oni, że rozbudzenie lęku przed Polską jest produktywnie i skuteczne w zarządzaniu Rosjanami i Białorusinami. Warto też pamiętać, że Kreml, strasząc Ukraińców i Białorusinów powrotem Polaków, stara się wzbudzić w Polakach niechęć do wspierania Ukrainy, sugerując, że Ukraińcy nie są wdzięczni za polską pomoc. Zatem musimy być świadomi tych ukrytych celów antypolskiej dezinformacji. Jej zasadniczym celem jest wywołanie niezgody i napięcia między Polską a Ukrainą.

Marek Melnyk

Wydawca „Gazety Olsztyńskiej” Grupa WM dzięki Polskiej Fundacji Narodowej realizuje projekt, którego celem jest przeciwdziałanie dezinformacji, która przez lata utrzymywała zniekształcony wizerunek Polski poprzez rozpowszechnianie zmanipulowanych lub nieprawdziwych faktów historycznych, negatywnie wpływających na dobre imię Polski i Polaków na świecie. W najbliższym czasie będziemy prezentować artykuły, ale także audycje, w których poruszymy ważne kwestie dotyczące tuszowania i fałszowania prawdy historycznej. Zapraszamy do lektury, ale też do czynnego udziału w naszej akcji! Na zgłoszenia od wolontariuszy czekamy pod adresem: kontakt@wm.pl.

O sprawie zrobiło się głośno w całym kraju, kiedy w styczniu 2023 roku Prokuratura Rejonowa Olsztyn-Północ wszczęła śledztwo w sprawie podejrzenia przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy Służby Więziennej z zakładu karnego w Barczewie. Do tych sytuacji miało dojść w październiku 2022 roku i miały one polegać na znęcaniu się psychicznym i fizycznym ze szczególnym okrucieństwem nad osobą prawnie pozbawioną wolności poprzez m.in. wulgarne wyzywanie, bicie po całym ciele, podduszanie i podtapianie.

Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur (KMPT), z którego wynika, że w zakładzie karnym w Barczewie mogło dojść do nieprawidłowości, w tym stosowania tortur, opublikowano na stronie internetowej RPO. Został on sporządzony po wizytacji, którą przeprowadzili w tym zakładzie od 17 do 20 października 2022 roku pracownicy KMPT działającego w ramach biura Rzecznika Praw Obywatelskich.

Obecnie w zakładzie karnym w Barczewie jest prawie 750 miejsc dla osadzonych. Placówka przeznaczona jest dla mężczyzn odbywających karę po raz pierwszy oraz recydywistów penitencjarnych.

Od ponad dwóch lat prokuratura bada sprawę przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy Służby Więziennej z zakładu karnego w Barczewie

Bicie, podduszanie, topienie...

Osoby pokrzywdzone w ZK w Barczewie postanowiły przerwać milczenie... Już po publikacji pierwszego artykułu otrzymaliśmy wiele telefonów od rodzin osadzonych skarżących się na złe traktowanie w Barczewie. Wciąż mamy kontakt z osobami, które uważają, że zostały pokrzywdzone — obecnymi więźniami oraz tymi, którzy już opuścili więzienne mury.

Jeden z poszkodowanych w liście opisywał nam tak ten koszmar (dane mężczyzny pozostają do wiadomości redakcji): „Traktowano

nas jak przedmiot do sprawiania sobie przyjemności przez topienie, duszenie z czarnym workiem na głowie czy też wsadzanie paralizatora w odbyty; sprawiało to, że są oni królami za murami. Pani redaktor, może razem zwalczymy takie zło; wiem, że nie naprawimy całego świata, ale niech tamci ludzie przestaną tam pracować, abyśmy mogli czuć się jak skazani, a nie potępieni (...).”

Inny z więźniów mówi: — Wolałbym umrzeć, niż wrócić do Barczewa — zapewniam. — To obóz tortur. Jeszcze po nocach śnią mi się krzyki bitych więźniów i to, co robili ze mną. By-

łem torturowany i byłem naocznym świadkiem tortur wobec innych osadzonych. Do tych wszystkich zdarzeń dochodziło nie tylko w okresie wspomnianym w śledztwie...

— Tego nie da się zapomnieć — mówi kolejny więzień, który jest już na wolności. — To ciągle wraca... Żle śpię, śnią mi się więzienne korytarze, krzyki katowanych. Choć jestem na wolności, to wręcz boję się wychodzić z domu... Chciałbym, żeby w końcu winni zostali ukarani, żeby już nikt nie musiał znosić upokorzeń i przemocy w więziennych murach.

Postępowanie się toczy

Prokuratura wciąż prowadzi śledztwo w sprawie podejrzenia przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy Służby Więziennej z zakładu karnego w Barczewie. Nikomu do tej pory nie przedstawiono zarzutów. Prokurator zgromadził materiał dowodowy, przesłuchani zostali więźniowie oraz świadkowie.

— Postępowanie nadal się toczy. Na ten moment jest w fazie in rem, co oznacza, że nadal nikomu nie przedstawiono jeszcze zarzutów — informuje rzecznik Prokuratury Okręgowej w Olsztynie Daniel Brodowski. I dodaje: — Przesłuchano już

POSTĘPOWANIE WCIĄŻ TRWA

PROKURATURA OKRĘGOWA W OLSZTYNIE OD PONAD DWÓCH LAT BADA SPRAWĘ RZEKOMYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI W ZAKŁADZIE KARNYM W BARCZEWIE. — POSTĘPOWANIE JEST W TOKU. WCIĄŻ PROWADZONE SĄ CZYNNOŚCI — INFORMUJE RZECZNIK PROKURATURY OKRĘGOWEJ W OLSZTYNIE DANIEL BRODOWSKI.

wszystkich pokrzywdzonych. Jest ich ponad 80. Natomiast świadków jest ponad 300. Trwają okazania funkcjonariuszy. Jest ich około 40. W oparciu o dane służby więziennej sporządziliśmy materiał porównawczy — tablice podglądowe zawierające wizerunki funkcjonariuszy, którzy tam pracowali i mogli mieć kontakt z osadzonymi. One są okazywane. Okazania realizowane są na terenie całego kraju. Dokumentacja z zakładu karnego w Barczewie jest zabezpieczona. Brakuje jeszcze opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej co do tych pokrzywdzonych, którzy zgłaszali spowodowanie obrażeń. Część lekarz wydał, a części jeszcze nie. Wyjaśnienie sprawy komplikuje fakt, że takie działania jak podtapianie nie pozostawiają widocznych śladów.

Dodatkowo pomieszczenia, w których miało dochodzić do przekroczenia uprawnień, były pomieszczeniami bez monitoringu wizyjnego. Nie znamy jeszcze terminu zakończenia śledztwa — tłumaczy Daniel Brodowski.

Udało nam się porozmawiać z jednym z pokrzywdzonych.

— Mam nadzieję, że winni zostaną ukarani. Do tej pory uchodziło im to bezkarnie — mówi. — Zostaliśmy przesłuchani, niektórzy z naszych bliskich także. Nie chcemy, żeby kiedyś w Barczewie czy innym zakładzie karnym coś takiego się powtórzyło. Kiedyś popełniliśmy jakieś przestępstwa, ale w więzieniu mieliśmy odbyć karę, resocjalizować się, a nie być torturowani... Niech ten koszmar już się zakończy!

JOANNA KARZYŃSKA

j.karzyńska@gazetaolsztynska.pl

CZARNO-CZERWONE NIEMCY: OD MAJA WIELKA KOALICJA

Łacińska maksyma „Nihil novi sub sole” („Nic nowego pod słońcem”) doskonale pasuje do opisu sytuacji politycznej w Niemczech. Podobne słowa z Księgi Koheleta, syna Dawida, króla Jerozolimy, opisują to

samo, tylko w wersji hebrajskiej, czyli pewną powtarzalność, cykliczność, a nawet monotonię życia ludzkiego, jednak do niemieckiego życia partyjno-rządowego nadają się świetnie. Oto bowiem nad Renem i Szprewą wraca to, co w powojennej historii NRF (Niemiecka Republika Federalna), a potem RFN (Republika Federalna Niemiec), miało miejsce w ostatnich przeszło siedmiu dekadach szereg razy. Chodzi o Grosse Koalition, czyli wielką koalicję. Historycznie nazywana była też koalicją czarno-czerwoną, bo przecież kolor czarny symbolizuje

centroprawicową CDU-CSU, a kolor czerwony w oczywisty sposób lewicową SPD. Ostatni raz w Niemczech było tak aż do roku 2020, kiedy w miejsce takiegoż Schwartz-Rot gabinetu powstała koalicja SPD-Zieloni-FDP (liberaltowie). Ta koalicyjna powtarzalność to dla niemieckiej demokracji rzecz jednocześnie dobra i zła. Dobra, bo przez dekady gwarantowała ciągłość, stabilność, kontynuację. Zła, bo u wielu wyborców powstało z czasem wrażenie siły, w której ręka rękę myje i najwyżej zmienić się może kanclerz, bo i tak rząd będą

tworzyć z grubsza te same partie. Wybory w Niemczech były w lutym, a rząd będziemy mieli już w maju, a więc trzy miesiące po elekcji. Nic to w porównaniu z ostatnim, czwartym gabinetem Angeli Merkel, który został urodzony po półrocznych bólach porodowych na Wielkanoc 2018. Nic to w porównaniu z Królestwem Belgii, w którym po wyborach w czerwcu 2024 roku rząd powstał w marcu 2025 roku, czyli urodził się po okresie pełnej ciąży. Nie mówiąc o wcześniejszych wyborach w Belgii, po których raz nie było rządu pra-

wie dwa lata, a innym razem prawie półtora roku. W Berlinie dogadała się CDU przyszłego kanclerz Friedricha Merza (przez lata wielkiego oponenta kanclerz Merkel w ramach wewnątrzpartyjnej opozycji) ze swoją bawarską siostrą CSU Markusa Soderą i przegraną w ostatnich wyborach SPD Larsa Klingbeila. Na dłuższą metę politycznie zyska na tym antyestablishmentowa, antyimigracyjna, antyunijna Alternatywa dla Niemiec (AfD). Piszę te słowa przed konferencją prasową, na której będą podane szczegóły owego

porozumienia. Jedno jest pewne: wieszczona przeze mnie od miesięcy wielka koalicja w Berlinie powstanie na pewno, a mocno prawicowa AfD po raz pierwszy w historii została liderem sondaży. Prawicowy zegar nad Szprewą tyka coraz szybciej...

RYSZARD CZARNECKI

Stosownie do art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami informuję, iż na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Kolnie oraz na stronach internetowych Urzędu Gminy Kolno (www.bip.kolno-gmina.pl, www.kolno-gmina.pl) zamieszczony został wykaz nieruchomości Gminy Kolno przeznaczonych do dzierżawy.

29125otbr-b-m

POZNAJCIE SIĘ Z ŻUBROŃKĄ

„MIELIŚCIE OKAZJĘ ODWIEDZIĆ NASZĄ STACJĘ BADAWCZĄ W POPIELNIE? JEŚLI NIE, CZAS TO ZMIENIĆ! LATO TO NAJLEPSZY MOMENT, ŻEBY ZAKOCHAĆ SIĘ W TYM MIEJSCU” — JA MOGĘ SIĘ TYLKO PODPISAĆ POD TYM WPISEM, CHOĆ W POPIELNIE BYŁEM W... MARCU.

Raz w roku w Popielnie odbywa się weekend z konikiem polskim. To coroczne święto hodowców koni z każdym rokiem zyskuje coraz większą popularność. – Cieszymy się, że z każdym rokiem weekend z konikiem polskim zyskuje kolejnych sympatyków – podkreślał podczas uroczystego otwarcia IX edycji weekendu w 2024 roku dr Mamadou Bah.

Ale nie tylko konikami żyje Popielno. Mieści się tam też jedyna w Polsce hodowla bobrów. W zagrodach stacji można zobaczyć jelenie szlachetne, daniela oraz rzadkie chińskie jelenie milu.

Do dyspozycji turystów jest też muzeum przyrodnicze, które mieści się w XVIII-wiecznym spichlerzu. Zobaczycie tam między innymi unikatową w skali Polski kolekcję poroży jeleni, zaprzęgi konne i sanie, no i oczywiście wspomnianego na wstępie Brutusa.

W lecie w Popielnie dostępne są przejażdżki bryczką i lekcje jazdy konnej, a zimą kuligi. Przez cały rok skorzystać można tam z noclegów. Jest też port jachtowy leżący nad jeziorem Śniardwy. Półwysep Popielniański, na którym znajduje się stacja badawcza, otaczają jednak aż cztery mazurskie jeziora. Poza Śniardwami to Mikołajskie, Beldany i Warnołty.

Osada Popielno powstała w końcu XVII wieku. Już przed II wojną światową istniała tu stacja badawcza

uniwersytetu z Królewca. Po mieszkających tu niegdyś Mazurach pozostały nieliczne chaty z początku XX wieku i resztki cmentarza ewangelickiego z kilkoma czytelnymi nagrobkami. Najlepiej zachowany krzyż pochodzi z początku XVIII wieku.

Półtora kilometra od Popielna leży Wierzba, gdzie latem działa jedyna na Mazurach przeprawa promowa.

No to na koniec przypomnijmy:

Mieliście okazję odwiedzić naszą stację badawczą w Popielnie? Jeśli nie, czas to zmienić! Lato to najlepszy moment, żeby zakochać się w tym miejscu” — ja mogę się tylko podpisać pod tym wpisem zamieszczonym na FB Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie.

IGOR HRYWNA

Najbardziej znanym mieszkańcem Popielna był przez lata Brutus, który urodził się w 1999 roku. Fachowcy od hodowli nazywali go trochę jak jakąś istotę z filmów science fiction, bo hybrydą trójrodzajową. Był to bowiem eksperyment genetyczny.

A tak po ludzku Brutus był synem bizona amerykańskiego i żubrońki (po mamie czerwona krowa i żubrzyca po tacie), czyli żubrobizonem. Wyhodowano te zwierzęta jako sztuczne połączenie ras w latach 1980-1990. Okazało się jednak, że samce są bezpłodne.

Ważący ponad tonę Brutus był w Popielnie ostatnim Mohikaninem, który miał status dożywotniego rezydenta Popielna i był jego symbolem. Odszedł w 2021 roku. I wraz nim skończył się ten gatunek. Ale sam Brutus pozostał w Popielnie, a dokładnie w mieszczącym się tam muzeum.

W Popielnie można teraz zobaczyć dla odmiany trzy żywe żubronie, czyli wspomnianą krzyżówkę krowy i żubra. I teraz to one mają status dożywotnich rezydentów.

A o jakim Popielnie mowa? Popielno leży 17-18 kilometrów na północ od Rucianego-Nidy. Można

tam dojechać po asfalcie autem lub rowerem po szutrze. Mieści się tam stacja badawcza należąca do Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie, która słynie przede wszystkim z hodowli konika polskiego. W sumie stacja obejmuje cały Półwysep Popielniański, a koniki żyją tam także na wolności.

KONIKI POLSKIE UCHODZĄ ZA POTOMKÓW DZIKICH TARPANÓW, KTÓRE DO KOŃCA XVIII WIEKU, A NA NIEKTÓRYCH TERENACH NAWET DO POCZĄTKU XIX WIEKU, MOŻNA BYŁO SPOTKAĆ NA OBSZARZE DAWNYCH POLSKI, LITWY I PRUS. W TYM CZASIE DZIKO ŻYJĄCE TARPANY ZOSTAŁY WYŁAPANE, A NASTĘPNIE UŻYWANO ICH CZĘSTO DO KOJARZEŃ Z MIEJSCOWYMI KOŃMI. PRZED II WOJNĄ ŚWIATOWĄ W POLSCE ROZPOCZĘTO EKSPERYMENT MAJĄCY UDOWODNIĆ, ŻE KONIKI POLSKIE POCHODZĄ WŁAŚNIE OD LEŚNEJ ODMIANY TARPANÓW.

W tym celu grupa koników najbardziej zbliżonych wyglądem do tarpanów została wykupiona od oko-

licznej ludności i umieszczona w lesnym rezerwacie w Białowieży. Eksperyment wznowiono w 1955 roku w Popielnie właśnie.

— Naszą hodowlę prowadzimy w celu ochrony i wykorzystania potencjału rodzimej rasy zachowawczej koni, uznawanej za unikalny relikw przyrodniczo-hodowlany, świadczący o naszej polskiej kulturze

materialnej i wkładzie, jaki wnieśliśmy do kultury hodowlanej i nauki świata — wyjaśnia dr Mamadou Bah, kierownik stacji badawczej.

Na terenie rezerwatu o powierzchni ponad 1600 hektarów można podziwiać te zwierzęta żyjące w naturalnych warunkach lub w zagrodach w samym Popielnie.

Piotr Osmański, pochodzący z Kurzętnika, ma za sobą wiele lat treningów na własną rękę. — Zaczynałem od robienia pompek w domu, a potem stworzyłem swoją siłownię z metalowych odpadów w piwnicy – wspomina.

Dzisiaj jest nie tylko trenerem personalnym, ale także zdobywcą jednej z najwyższych lokat w jednym z najważniejszych konkursów w kraju. Jego pasja do sportu i treningów na siłowni zaprowadziła go na wyjątkową drogę, a decyzja o porzuceniu politechniki na rzecz AWF była kluczowa w jego życiu. Jak sam przyznaje, nigdy jej nie żałował.

Wraz z sukcesami w fitnessie Piotr zaczął swoją karierę w modelingu. Po pierwszej sesji zdjęciowej i udziale w reklamie „Hotelu Paradise” propozycje zaczęły napływać jedna za drugą. — To była przygoda, którą zaczynałem z lekką nieśmiałością. Kilka miesięcy później otrzymałem propozycję wzięcia udziału w Misterze Polski 2025

Fot. archiwum Piotra Osmańskiego

Z KURZĘTNIKA NA SCENĘ MISTERA POLSKI

HISTORIA PIOTRA OSMĄŃSKIEGO, KTÓRY Z KURZĘTNIKA DOTARŁ NA SZCZYT KRAJOWEGO KONKURSU MISTER POLSKI 2025, POKAZUJE, ŻE MARZENIA SĄ W ZASIĘGU RĘKI, A PASJA I CIĘŻKA PRACA MOGĄ PROWADZIĆ DO WIELKICH OSIĄGNIĘĆ. PIOTR, ZDOBYWCA TYTUŁU CZWARTEGO WICEMISTERA POLSKI, TO NIE TYLKO MŁODY MĘŻCZYZNA O WYJĄTKOWEJ URODZIE, ALE TAKŻE PASJONAT SPORTU I FITNESSU, KTÓRY MA W SOBIE OGROMNĄ CHĘĆ ROZWOJU.

— mówi Piotr. Jego ciężka praca i talent zaowocowały tytułem czwartego wicemistery Polski.

Na finałowej scenie Piotr podkreślał, że mimo początkowego stresu atmosfera była bardzo przyjazna. — To była ekscytacja, nie rywalizacja. Czuliśmy się jak na wycieczce szkol-

nej, a nie jak w konkursie — dodaje. Jego sukces to nie tylko jego osiągnięcie, ale także powód do dumy dla rodziny, która była dla niego ogromnym wsparciem.

— Czuję, że to dopiero początek mojej drogi. Mam już plany na rozwój kariery w modelingu, a także w przestrzeni internetu.

Chciałbym się także rozwijać jako instruktor pływania na deskach SUP w Gdańsku — zapowiada Piotr, który nie spoczywa na laurach. Jego historia to inspiracja dla wielu młodych ludzi, którzy marzą o wielkich osiągnięciach w życiu zawodowym i prywatnym.

ALINA ŁASKOWSKA

REKLAMA

WYBIERAMY NAJPOPULARNIEJSZEGO SAMORZĄDOWCA WARMII I MAZUR 2025

Głosowanie SMS-owe trwa od 20 marca 2025 r. do 11 maja 2025 r.

Lista kandydatów w plebiscycie - w każdy czwartek w „Gazecie Olsztyńskiej”

GAZETA OLSZTYŃSKA **DZIENNIK ELBLĄSKI**

Wybieramy Mistrzów Motoryzacji - najlepszych w branży moto!

Ewelina Żuberek
ewelina.zuberek@polskapress.pl

Kto zdobędzie tytuł Mistrza Motoryzacji? Decyduj, głosuj! Wspieraj tych, którzy codziennie podnoszą poprzeczkę w świecie motoryzacji.

Doskonały kierowca zawodowy. Sprawdzony mechanik czy warsztat samochodowy. Polecany instruktor, który najlepiej przygotowuje do egzaminu na prawo jazdy. Godna zaufania firma transportowa albo spedycyjna. Profesjonalny

doradca ds. sprzedaży samochodów, który pomoże znaleźć wymarzone auto. To uczestnicy akcji Mistrzowie Motoryzacji 2025!

Głosowanie w plebiscycie trwa, a my prezentujemy dziś kolejnych jego uczestników.

Akcja to bowiem nie tylko rywalizacja, ale również okazja do zaprezentowania swojej pasji i umiejętności, a także okazja, aby pokazać się Wam, mieszkańcom naszego regionu.

Kto zdobędzie tytuł Mistrza Motoryzacji 2025? Decyzja na-

leży do Was! Wspierajcie tych, którzy codziennie podnoszą poprzeczkę w świecie motoryzacji. Głosujcie w Mistrzach Motoryzacji - największym ogólnopolskim plebiscycie motoryzacyjnym, w którym zwycięzców wybierają ci, którzy

mają do tego największe prawo - klienci. Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody, w tym wczasy i nagrody pieniężne. A plebiscyt zakończymy podczas XII Dub it Tuning Festival w Kielcach, prawdziwego święta fanów czterech kółek!

Kategoria: Kierowca Roku

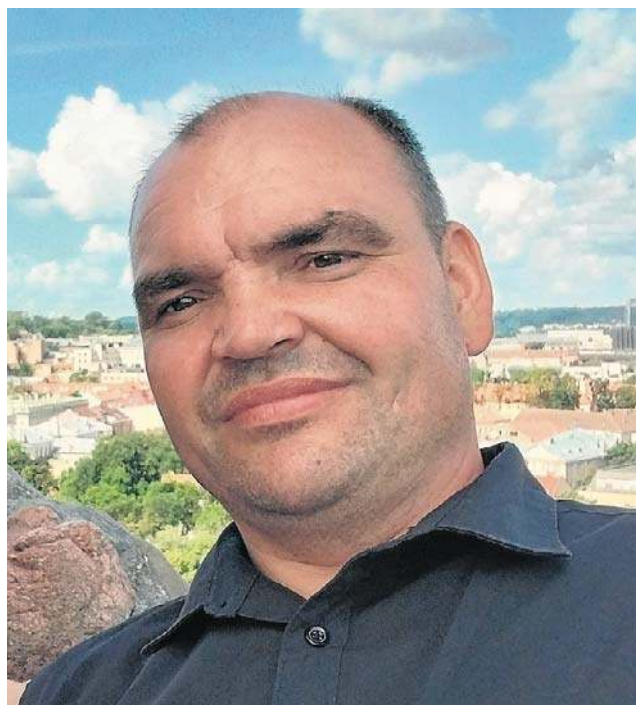
- Czy to pasja? Oczywiście. Czy przypadek? nie sądzę... Od dzieciństwa coś w tych małych żyłach w krwi toczył się asfalt - mówi z humorem Krzysztof Nawrot (Delux, Bartoszyce). Dodaje, że prowadzenie samochodu jest dla Niego przyjemnością. - Gdy wiesz, że za chwilę wsiadasz do autobusu, wchodzisz w świat całego otoczenia - wyznaje uczestnik akcji. Docenia też możliwość poznawania nowych ludzi, często wchodzi z nimi w pogawędkę, nierazkto pasażerowie zwierają Mu się ze swoich problemów, dlatego też uważa, że Jego praca to nie tylko prowadzenie pojazdu, czasami wciela się także w rolę psychologa. Każdy kurs to dla pana Krzysz-

tofa nowe wyzwania, które powodują, że nie może narzekać na nudę czy monotonię. - Każda trasa czy na linii, czy w wynajmie, czy prywatnie jest w swój sposób wyjątkowa, czy robisz codziennie te same linie, czy inne wyjazdy, tak równocześnie każdy dzień jest inny, każda spotkana osoba, wydarzenie jest inne - zaznacza kierowca. Jego zdaniem, najważniejsze cechy dobrego kierowcy to komunikatywność oraz odporność na stres. Uwielbia jazdę, zwłaszcza gdy przy okazji ma możliwość zwiedzania przepięknych krajobrazów. Kiedy po raz kolejny odwieździe to samo miejsce, szczególną uwagę zwraca na to, co zmieniło się od Jego ostatniej wizyty.

Kategoria: Mechanik Roku

Dawid Garczyński (ZONE 39, Braniewo) wyznaje, że mechanika pojazdowa, z którą jest związany od lat nauczyła Go cierpliwości. Jego zdaniem, to właśnie ta cecha jest kluczowa w tym zawodzie. Praca z klientami pozwala Mu także doskonalić podejście do ludzi i szlifować umiejętności komunikacyjne. A jak zaczęła się Jego przygoda w motoryzacji? Trudno szukać jednego konkretnego momentu, ponieważ od kiedy tylko pamięta, interesował się samochodami. Dlatego właśnie zdecydował się na wybór kierunku związanego ze swoją pasją. Po ukończeniu szkoły, od razu zaczął pracę w warsztacie jako mechanik pojazdowy. Z czego czerpie radość i poczucie zawodowego spełnienia? - Największą satysfakcją jest moment, gdy klient

wyjeżdża z warsztatu z uśmiechem na twarzy i gdy jest taka potrzeba wraca do nas z powrotem - odpowiada Dawid Garczyński. Jasno zaznacza, że praca z samochodami jest bardzo satysfakcjonująca, jednak to zadowolenie ludzi, którzy zaufali Mu i oddali pod opiekę swój pojazd jest wyjątkowo miłym aspektem tej profesji. Mówi, że nie spotkał się dotąd z żadnym przypadkiem, z którym finalnie by sobie nie poradził. I chociaż niektóre auta na początku bywają wyzwaniem, jednak za sprawą cierpliwości, ciężkiej pracy, a także wiedzy i doświadczenia, to prędzej czy później udaje się rozwiązać zagadkę i naprawić samochód. A trudne naprawy, które udało się finalnie zakończyć sukcesem cieszą jeszcze bardziej.

Liderzy w skali województwa we wszystkich kategoriach

MECHANIK ROKU

1. **Grzegorz Opala**, Zakład Elektroniczny Wójtowicz Zbigniew, Lidzbark Warmiński
2. **Sebastian Misiejuk**, Bawaria Elite, Kętrzyn
3. **Dawid Garczyński**, ZONE 39, Braniewo
4. **Marcin Obrebski**, Auto-Strefa Marcin Obrebski, Wirwajdy
5. **Michał Adamczyk**, Auto Serwis Adamczyk, Łaseczno

INSTRUKTOR JAZDY ROKU

1. **Roma Kaczyńska**, ZDZ, Elk
2. **Piotr Pietrzak**, OSK Pietrzak&Nowak, Braniewo
3. **Dorota Kwiatkowska**, Nauka Jazdy Driver, Olsztyn
4. **Mirosław Klimowicz**, OSK Bartek, Kętrzyn
5. **Ariel Łobjko**, Nauka Jazdy Ariel, Nidzica

KIEROWCA ZAWODOWY ROKU

1. **Weronika Kolenda**, Miejski Zakład Komunikacji, Elk
2. **Izabela Gola**, Grupa IREX, Olsztyn
3. **Krzysztof Nawrot**, Delux, Bartoszyce
4. **Tomasz Walerzak**, Markus Travel, Szczytno
5. **Daniel Sosnowski**, Przewozy Autobusowe Lipnicki, Morąg

DORADCA DS. SPRZEDAŻY SAMOCHODÓW ROKU

1. **Andrzej Murzynowski**, Hyundai Daszuta, Olsztyn
2. **Krzysztof Połujarski**, Autoryzowany Salon i Serwis Volkswagen Fiedorowicz, Olsztyn
3. **Aleksander Chmarch**, Samochodowy.pl, Olsztyn
4. **Marek Miecznik**, Hyundai Daszuta, Olsztyn
5. **Oskar Ignaczak**, Samochodowy.pl, Olsztyn

WARSZTAT SAMOCHODOWY ROKU

1. **TELGUM Monika Telej**, Ilawa, Usługowa 1
2. **Auto Marko - Andrzej Mirosław Markowski**, Elk, Suwalska 64
3. **MA-D SerVice Mariusz Denkwicz**, Szczytno, Kamionek 22A
4. **MGC Monster Garaż Cichy**, Mrągowo, Marcinkowo 70
5. **Mir-Wit**, Olsztyn, al. Obrońców Tobruku 11

SZKOŁA JAZDY ROKU

1. **Auto-Szkola Sprintelka Agnieszka Saganowska**, Olsztyn, Kopernika 16/9
2. **OSK Pietrzak&Nowak**, Braniewo, Kościuszki 70
2. **OSK Bartek**, Kętrzyn, Wojska Polskiego 12
4. **OSK Arkadiusz Gesek**, Działdowo, Księżodworska 83

FIRMA TRANSPORTOWA ROKU

1. **Wermar**, Mikołajki, Woźnice 9A
2. **Grupa IREX**, Olsztyn, Lubelska 33
3. **Biłuj Transport Milena Biłuj**, Olsztyn, Jarocka 76C/3
4. **Matrans Sławomir Kwiatkowski**, Olsztyn, Partyzantów 25/3
5. **ALDAR Usługi Transportowe**, Górowo Iławieckie, Pastry 1A

AUTO DETAILING ROKU

1. **Fresh Car Auto Spa**, Bartoszyce, Polna 1
2. **Auto Detailing & Cleaning Igor Flaczyński**, Bisztynek, Satopy Samulewo 25/1
3. **Spec Detailing**, Mrągowo, Popowo Saleckie 7
4. **Dawid Lipowski Adm Autodetailing Pdr**, Działdowo, Władysława Jagiełły 34A/29
5. **Munilux car detailing**, Elbląg, Grunwaldzka 2i

Pełne aktualne wyniki głosowania znajdziesz na:

www.gazetaolsztynska.pl/mistrzowie-moto

Patroni medialni

Partnerem akcji są Targi Kielce, organizator XII Dub It Tuning Festival

MOTO
salon

motofakty.pl

DUB IT

Targi Kielce
exhibition & congress centre

Gardzili odzyskaną w 1918 roku niepodległością, w 1920 roku stanęli po stronie bolszewickich hord, cieszyli się z „wyzwolenia” w 1939 roku i kłamali na temat ludobójstwa w Katyniu. Rodzimi miłośnicy sowieckich porządków, którzy z nadania i pod kontrolą Kremla sprawowali władzę w PRL, posunęli się nawet do tego, by głosić, że Katyń jest dla Polaków lekcją, która winna skutkować nawiązaniem jak najściślejszej współpracy z ZSRR. Kto nie wierzy, niech poczyta, co o mordzie katyńskim pisały polskojęzyczne gazdiniówki („Trybuna Wolności”, „Głos Warszawy”).

Po 1989 roku ostentacyjne trzaskanie obcasami przed dygnitarzami z Moskwy było passé, dlatego sowieciarze zostali zmuszeni, przynajmniej oficjalnie, obrać kurs na Zachód. Przyzwyczajenia ciężko jednak zmienić, więc w niektórych z nich na stare lata odżyły, cytując Kazika Staszewskiego, „sentymenty lat niedawnych”.

Picasso namieszał w głowie

Dobiegający osiemdziesiątki Leszek Miller zdążył wyjaśnić powody, dla których Rosja zaatakowała Ukrainę. „Putin twierdzi, że w obronie rosyjskojęzycznej ludności zaatakowanej przez bojówki ukraińskie. To nie są manipulacje. Ja dysponuję danymi z ONZ. 16 tys. rosyjskojęzycznych Ukraińców zostało zabitych, często w bardzo okrutny sposób, przez te nacjonalistyczne bojówki, które zareagowały tak po Majdanie, czując się silne i zdolne do wszystkiego” — powiedział były premier, który najwyraźniej opacznie zrozumiał słowa Pabla Picassa, że „wszystko, co możesz sobie wyobrazić, jest realne”. Z całym szacunkiem, ale dane, których istnienie sugerował niegdysiejszy członek Biura Politycznego KC PZPR, jak na razie pozostają wytworem jego wyobraźni.

A może Millera dopadła nostalgia i niechybnie

Leszek Miller

przypominał sobie, czego uczono go w Wyższej Szkole Nauk Społecznych przy KC PZPR? Wszak Sowietci atak na Polskę 17 września 1939 roku uzasadniali potrzebą ochrony białoruskiej i ukraińskiej ludności. Swoją drogą Stalin i pomniejsi wykonawcy jego polityki napaści nie nazywali napaścią, ale uwalnianiem ludu polskiego od wojny. Stąd w czasach ZSRR inwazję na Polskę określano mianem „wyzwolenczego pochodu Armii Czerwonej”. W głowie Millera, w której wiatr ze Wschodu od dziesięcioleci hula w najlepsze, mogło więc zrodzić się przekonanie, że Rosja, sowiecka czy putinowska, zawsze „wyzwala” i spiesz z pomocą — nawet tym, którzy tej „pomocy” nie potrzebują.

Putin to skarb?

W dzisiejszej Polsce publiczne wygłaszanie peanów na cześć Rosji po prostu nie przejdzie. Kremlowskie trolle i ich pomocnicy muszą więc skupić się przede wszystkim na obrzydzeniu i wyśmiewaniu swoich wrogów. Pole do popisu jest niemałe, bo zachodnia cywilizacja, która była, jest i zapewne będzie naturalną przeciwwagą dla rosyjskiego świata, znajduje się w kryzysie. Europa, która po części sama jest sobie winna, stała się łatwym chłopcem do bicia. Problem w tym, że obiektywnie

CZŁOWIEK MOŻE I WYJDZIE Z ROSJI, ALE ROSJA Z CZŁOWIEKA NIGDY

LESZEK MILLER, SYMBOL POLITYCZNEGO UPADKU, NAJWYRAŹNIEJ LICZY NA KRÓTKĄ PAMIĘĆ RODAKÓW, UDAJĄC EKSPERTA OD SPRAW WSZELAKICH. ALE WOKÓŁ NAZYWANEGO ONGIŚ „KANCLERZEM” TOWARZYSZA OD LAT UNOSI SIĘ NIEPRZYJEMNY ZAPACH SZEROKIEGO KAWAŁKA MATERIAŁU DO OWIJANIA STÓP, UŻYWANEGO ZAMIAST SKARPET.

jest to w interesie Putina. I nie chodzi bynajmniej o to, że każdy, kto krytykuje UE, jest „ruską onucą”, ale putinowskie oczy śmieją się, gdy Leszek Miller mówi: „Nie radzę orientować się na Europę”.

Czego jednak spodziewać się po człowieku, który w 2016 roku napisał dla „Sputnika” tekst pt. „Putin to skarb”, a rok później

udzielił obszernego wywiadu niejakemu Leonidowi Swiridowowi? Temu samemu, który w 2015 roku został wydalony z Polski pod zarzutem szpiegostwa.

Niejako na marginesie warto podkreślić, że zmarły wstępnemu Swiridowowi dziennikarza nad Wisłą udawał przez kilkanaście lat, prowadząc m.in. blog na platformie Onetu. Awystarczyło

wziąć przykład z Czechów, którzy na rosyjskim „korespondencie” poznali się dużo wcześniej, żegnając go bezpowrotnie w 2006 roku.

Polska odpowiada za powstanie Nord Stream?

W rozmowie z kremlowskim propagandystą Miller stwierdził, że „straszenie Rosją stało się niemal

codziennym kierunkiem polskiej polityki”. Były przewodniczący SLD zapewnił jednak swojego interlokutora, że robi, co może, by to zmienić. „Ja, kiedy mogę w polskich mediach się na ten temat wypowiadać, staram się ten pogląd racjonalizować i mówić, że... No, dlaczego by Rosja miała interweniować w Polsce?”. Tyle tylko, że starania Millera na niewiele się zdają, bo jak sam zaznaczył, „rusofobia jest doktryną państwową i główne media są w tej sprawie zgodne, że Rosja jest zagrożeniem, że chce zdestabilizować UE”.

Zarówno Swiridow, jak i Millera, byłego pierwszego sekretarza Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Skierwiewicach, martwiły nie najlepsze relacje polsko-rosyjskie. Swiridow był zdania, że należy działać. „Panie premierze, ale trzeba coś zrobić, wyjść z jakąś inicjatywą. Co można zrobić, żeby współpracowały pewne elementy społeczeństwa obywatelskiego?” — pytał zatroskany Rosjanin, w ojczyźnie którego społeczeństwo obywatelskie jest tak rozwinięte jak skoki narciarskie na Hawajach. Miller nadzieję widział w rozgrywanych nad Wolgą mistrzostwach świata w piłce nożnej (2018), a mówiąc ściślej, w polskich kibicach, którzy jak przyjadą, to zobaczą, że „w Moskwie pijane niedźwiedzie zkarabinami nie biegają po ulicach”.

Gdyby brać na poważnie wynurzenia towarzysza Leszka, to należałoby dojść do wniosku, że za powstanie Nord Stream odpowiada... Polska! Miller raczył bowiem powiedzieć Swiridowowi, że Rosja proponowała Polsce budowę gazociągu, tzw. pieremyczki, ale nic z tego nie wyszło, bo „polskie władze się zaparły i wystąpiły w imieniu Ukrainy, wtedy były bardziej proukraińskie niż sama Ukraina, której specjalnie na tym nie zależało. No i wtedy, jak pamiętam, Rosjanie podjęli decyzję: skoro nie można obejść Ukrainy, to przecież można położyć rurę po dnie Bałtyku”. Jako że dezinformację należy prostować, to przypomnij-

my, że pieremyczka była rosyjskim blefem, podobnie jak zapowiadana budowa drugiej nitki gazociągu jamalskiego. Pieremyczka, czyli gazociąg omijający Ukrainę i tworzący nową trasę przesyłu gazu, biegnącą przez Białoruś, Polskę i Słowację, nie mogła powstać, bo Gazprom opracowywał już plan budowy gazociągu biegnącego... po dnie Bałtyku.

Niemiecko-rosyjskie interesy były wówczas nie do przeskoczenia. Moskwa zdawała sobie sprawę z geopolitycznego znaczenia projektu i chciała przesyłać gaz na Zachód z pominięciem określonych państw, a wchodzące na kurs transformacji energetycznej Niemcy przekalkulowały, że gospodarczo mogą zyskać na rosyjskich pomysłach.

Miller wie o tym doskonale, ale milczał w tej sprawie jak grób. Bredził za to o Putinie, który „sobie wyrobił taką opinię mocnego człowieka, bez którego w Rosji niemożliwe jest uruchomienie niczego istotnego. Ale sądząc po badaniach opinii publicznej, po wyborach, to tylko daje mu dodatkowe uznanie”.

Żeby Polska była Rosją

Millerowe serce wrytmie Kremla najwyraźniej biło też w 2018 roku, gdy pisał dla powielającego rosyjską propagandę portalu „Inna Polityka”. W marcu 2018 roku wraz z wnuczką wystąpił nawet w reklamie promującej tenże portal. Do czerwca 2018 roku był premierem był jedynym felietonistą „Innej Polityki”, która zniknęła z internetu tuż po tym, jak dziennikarze OKO.press zaczęli wypytywać go o współpracę z portalem, który, jak zaznacza Daniel Flis, „przedstawiał wtedy Rosję jako potężnego i przebiegłego gracza na arenie międzynarodowej, a państwa Zachodu, w tym Polskę, jako słabe, nieudolne i śmieszne”.

Sprawę powiązań Millera z „Inną Polityką” OKO.press opisał w 2019 roku, zaznaczając, że „Inna Polityka” wznowiła działalność w lutym 2019 roku, ale już bez Millera na pokładzie.

Niemniej jednak za czasów, gdy nazwisko Millera widniało na łamach portalu, to rzeczne medium z uznaniem pisało o Putinie, wyśmiewało ABW i lansowało kremlowski punkt widzenia w sprawie próby otrucia byłego rosyjskiego szpiega Siergieja Skripala. Rosyjską optykę portal prezentował również w kwestii przeprowadzonego przez syryjski reżim ataku gazowego na cywili pod Damaszkiem, a następnie odwetowych bombardowań Amerykanów, Francuzów i Brytyjczyków.

Co ciekawe, redaktorem naczelnym „Innej Polityki” w czasach, gdy Miller wspierał ją piórem, był Jacek Podgórski, były oficer UOP. W CV Podgórskiego znajdziemy nie tylko paranie się dziennikarstwem, ale również to, że, jak podaje OKO.press, „w latach 2010-2012 pracował jako dyrektor białoruskiego oddziału AKJ Capital SA, któremu białoruski rząd przyznał status »agenta inwestycyjnego«. Zajmował się wspieraniem prywatyzacji tamtejszych państwowych spółek”.

Klub przyjaciół Putina

Wypowiedzi Millera zbieżnych z linią Kremla jest naturalnie bez liku i można sypać nimi jak z rękawa, ale najważniejsze są fakty, o których dżentelmeni zwyczajowo nie powinni dyskutować.

Miller jako pierwszy Polak w 2009 roku wziął udział w obradach Klubu Władajewskiego, czyli putinowskiego spędu, który powstał, by uwiarygodnić w oczach świata zbrodniczy reżim. Wyselekcjonowane przez Rosję polityczno-biznesowe elity co roku udają się na wschód, skąd wracają „splamione krwią” od gorliwego ściskania dłoni „morderców zza biurka”.

Z historii nie da się też wymazać faktu, że w styczniu 1990 roku Moskwa zasilila 1,2 mln dolarów amerykańskich i 500 mln starych złotych PZPR (tzw. moskiewska pożyczka), która jeszcze w tym samym miesiącu przemianowała się na SdRP. Operację

Leszek Miller i Władimir Putin (2001)

przyjęcia od KPZR finansowego zastrzyku z polskiej strony koordynowali schodzący ze sceny Mieczysław Rakowski i wchodzący do politycznej pierwszej ligi Leszek Miller.

Dla porównania — proszę wyobrazić sobie, że NSDAP finansuje w Polsce partię o faszystowskim zabarwieniu. Następnie partia ta dla niepoznaki zmienia nazwę, wygrywa wybory, przejmuje władzę w kraju, a jej liderzy przez lata głoszą pronieemieckie tezy...

Do diabła z Karolem Marksem

Współczesna lewica powinna dożgonnie przeklinać PRL, który zabił, i to dosłownie, jej najlepsze tradycje. Niepodległościowa nitka lewicy została zerwana, ale u progu III RP można ją było ponownie zawiązać. Do tego jednak nie doszło, bo nasi „socjaldemokraci” machnęli ręką na spuściznę PPS. Zapomnieli o Antonim Pajdaku, Kazimierzu Pużaku, Tadeuszu Szturmie de Sztremie czy Antonim Zdanowskim, którzy nie padli przed Sowietami na kolana. I właśnie dlatego są wyrzutem sumienia dla towarzyszy o moskiewskim rodowodzie.

Zdanowskiego bezpieczeństwa wypuściła z więzienia 17 stycznia 1948 roku, oddając rodzinie człowieka „nieprzytomnego, zwalczającego w malignie upiora, który go dręczył. Wykrzykiwał wciąż: »Nie! Nie! Nie! Nie! Nie! Nie! (...) Umarł po paru dniach” — pisał działacz PPS Zygmunt Zaremba.

Pookrągłostołowa lewica nie chciała mieć twarzy zakatowanego Pużaka, bo bliżej jej było do pozującego z cygarem Ireneusza Sekuły i koniunkturalnych aparatczyków, którzy, parafrazując słowa Zbigniewa Herberta, doszli do wniosku, że z Marksem i Engelsem trzeba się pożegnać, bo „władza to pieniądź, pieniądź to banki, opanujmy banki, opanujmy strukturę gospodarczą, w każdym razie kontrolujmy je bardzo wyraźnie, wtedy będziemy rządzić”.

Towarzysze szybko przystoczyli się w kapitalistów, a ich znakiem rozpoznawczym stała się bezideowość. Miller może bowiem krytykować ukraiński nacjonalizm i każdy inny, ale niech pamięta, że do PZPR wstąpił w 1969 roku. Rok po tym, jak partia pokazała swoje faszystowskie oblicze.

A propos będącej na celowniku Millera Ukrainy. Polski żal do Kijowa o to, że Ukraina raz na zawsze nie chce uderzyć się we własne piersi w sprawie ludobójstwa na Wołyniu, jest jak najbardziej zrozumiały. Trudno też dziwić się rozczarowanym niektórymi decyzjami państwa, które my wspieraliśmy na początku wojny — a na które Niemcy wysłały osławione 5 tys. hełmów, a prezydentowi Francji nie chciało przejść przez gardło nazwanie Putina rzeźnikiem. Można wreszcie postawić na ukraińskich oligarchów i krytykować sposób rozmowy prezydenta Zelenskigo z prezydentem Trumpem.

ALE CZY SĄ TO POWODY, DLA KTÓRYCH POWINNIŚMY BRONIĆ ROSJI I POWIELAĆ JEJ PROPAGANDĘ?! JEDNO JEST PEWNE: POLSKO-UKRAIŃSKI KONFLIKT JEST JAK MIÓD NA BRUDNE CZERWONE SERCA TOWARZYSZY Z KREMLA.

„MYŚLĘ, ŻE JEST W TYM COŚ ŻENUJĄCEGO ODWIEDZAĆ GOSPODARZĄ DZIECI MORDUJĄCEGO” (Kazik na Żywo, „Łysy jedzie do Moskwy”)

Polityka nie jest zajęciem dla pięknoduchów, ale spektakularny upadek postkomunistów na początku XXI wieku pokazuje, że nawet wgnieździe szerszeni nie można obejść się bez etyki. Rządy ekipy Millera, których symbolem stały się afery Rywina i Stachowicki, z jednej strony wzmocniły społeczną odragę do rzeczywistości za szklanym ekranem, a z drugiej wytworzyły potrzebę odrodzenia solidarnościowego ducha. Jak by nie patrzeć, towarzysz Miller jest ojcem sukcesu Prawa i Sprawiedliwości oraz Platformy Obywatelskiej, czyli partii, które do wyborów parlamentarnych w 2005 roku szły wspólnie pod hasłami posprzątania moralnej zgnilizny i odbudowy społecznego zaufania do instytucji państwa, ale też prawa, parlamentu i rynku gospodarczego.

O tym, że towarzysze nie rozumieli, czym jest zwykła ludzka przyzwoitość, świadczy casus Józefa Oleksego, który przez lata miał pretensje do Kaziaka Staszewskiego o utwór „Łysy jedzie do Moskwy”. Oleksy nie mógł pojąć, jak można go krytykować za to, że pojechał do Rosji świętować rocznicę zakończenia II wojny światowej, gdy ta bombardowała Czeczenię.

Miller też nie czuje zażenowania, gdy na pytanie/stwierdzenie: „Wprowadził pan do Unii Europejskiej konia trojańskiego?” odpowiada jak na prawdziwego Europejczyka i demo-

kratę przystało: „Niestety. Obawy Zachodu sprzed naszego wejścia do Unii okazały się słuszne”.

Miarą klęski pana Leszka jest też fakt, że po jego rządach lewica przestała się kojarzyć nawet z wrażliwością na krzywdę społeczną.

Skończył tak, jak zaczął

Leszek Miller jest symbolem politycznego upadku. Potężna formacja, która w wyborach parlamentarnych w 2001 roku otrzymała ponad 40 proc. głosów, pod koniec jego rządów przypominała ledwo chwiejącego się na nogach boksera po wielokrotnym nokdaunie. W 2004 roku SLD marzył już tylko o uniknięciu blamażu, czyli przekroczeniu 5-procentowego progu wyborczego. I marzenia się spełniły. Lewica weszła do Sejmu w 2005 roku, aczkolwiek głównie dlatego, że Miller przestał być twarzą partii, którą po latach i tak zdążył zatopić.

Gdy jako premier w maju 2004 roku podał się do dymisji, to jego gabinet był najgorzej ocenianym w historii (według TNS OBOP jego rząd źle oceniali 92 proc. Polaków), a CBA powstało jako reakcja na korupcję w czasie jego rządów.

Następnie z marnym skutkiem przykleił się do schodzącej ze sceny Samoobrony i próbował budować partię, o istnieniu której nikt już nie pamięta.

Do parlamentu wrócił w 2011 roku. Koledzy i koleżanki ponownie wybrali go na przewodniczącego partii, a on „odwdzięczył” im się z nawiązką podczas kampanii wyborczej w 2015 roku. Magdalena Ogórek, z której SLD chciał zrobić prezydenta Polski, skutecznie wybiła z głowy rodakom głosowanie na lewicę. I choć jej protektor uważał, że Ogórek „prowadzi otwartą kampanię”, to otwartość tej niewiasty zobaczyliśmy dopiero po wyborach, gdy rzuciła się w objęcia nowej władzy.

Życie Leszka Millera stanowi spójną całość, bo zaczął tak, jak skończył. W ruskich onucach.

MICHAŁ MIESZKO PODOLAK

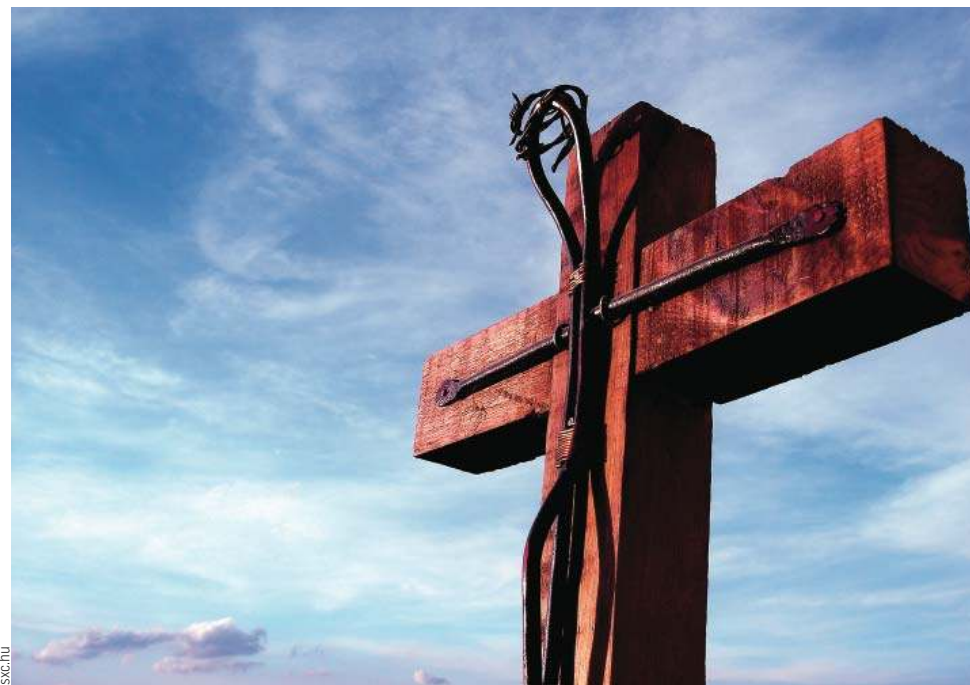
Wielki Tydzień

To czas absolutnie wyjątkowy dla katolików. Święta Wielkanocne bez autentycznego przeżycia dni Wielkiego Tygodnia nie będą do końca zrozumiałe i przyjęte. Trudno będzie nam pojąć ten ogromny dar miłości Boga do człowieka, który umarł za nasze grzechy, aby nas zbawić. Niestety, wciąż wiele osób tydzień ten traktuje jako sześciodniowy, wyniszczający armagedon związany z generalnymi porządkami, zakupami, przygotowywaniem wielkiej ilości potraw i ciast. Przez to na ogół nie lubimy tego tygodnia, bo kojarzy się on ze stresem, pośpiechem, zmęczeniem, zakupami w przeludnionych sklepach, sprzątaniem, domowym chaosem, a w konsekwencji z niezadowolaniem całej rodziny, która już przed świętami ma... dość świąt. Natłok prac często zniechęca do uczestnictwa nawet w Triduum Paschalnym. Trzeba postarać się, aby nie iść za tą dość powszechną świecką tradycją i przynajmniej spróbować inaczej spędzić ten święty czas, zdając sobie sprawę z tego, że wyszorowane okna lub kolejny upieczony mazurek nie są najważniejsze, ale same święta, których istotę tracimy, jeśli za intensywnie oddamy się przedświątecznej krzątaninie.

Przypatrzymy się zatem poszczególnym dniom Wielkiego Tygodnia, aby wiedzieć, co one oznaczają, jakie bogactwo przesłania religijnego niosą i jak je duchowo spożytkować.

Niedziela Palmowa

Niedziela Palmowa, czyli niedziela Męki Pańskiej, rozpoczyna najważniejszy i najbardziej wzniosły okres w roku liturgicznym – Wielki Tydzień. W liturgii Kościoła tego dnia podkreśla się zapowiedź królewskiego triumfu Jezusa i orędzie Jego męki. Wspomina się zatem wjazd Pana Jezusa do Jerozolimy, o którym piszą wszyscy czterej ewangelisti. Uroczyste msze św. rozpoczynają się od obrzędu poświęcenia

Wielki Tydzień to dla nas wielka szansa

palm i procesji do kościoła. Zwyczaj święcenia palm pojawił się ok. VII w. na terenach dzisiejszej Francji. Natomiast procesja wzięła swój początek w Ziemi Świętej, gdzie już od IV w. Kościół w Jerozolimie usiłował dokładnie ukazywać wydarzenia z życia Pana Jezusa, gdzie odbywano procesje Jego śladami z Betanii przez Górę Oliwną aż do miasta męki i śmierci Chrystusa.

W POLSKIEJ TRADYCJI LUDOWEJ NIEDZIELĘ PALMOWĄ NAZYWANO RÓWNIEŻ KWIETNĄ BĄDŹ WIERZBNĄ. W TYM DNIU ŚWIECI SIĘ TZW. PALMY, KTÓRE W CHRZEŚCIJAŃSKIEJ TRADYCJI SYMBOLIZUJĄ ODRADZAJĄCE SIĘ ŻYCIE. PALMY PRZECHOWUJEMY W DOMU, NAJCZĘŚCIEJ PRZY WISZĄCYCH KRZYŻACH NA ŚCIANIE CZY ZA ŚWIĘTYMI OBRAZAMI. TEGO DNIA MOŻEMY W GODZINACH POPOŁUDNIOWYCH POMODLIĆ SIĘ PRZY NAKRYTYM OBRUSEM STOLE, NA KTÓRYM BĘDĄ PALMA ORAZ PISMO ŚWIĘTE. TEGO DNIA NIE PALIMY ŚWIEC. PO ODSPIEWANIU PIEŚNI, NP. „WJEŻDŻA

KRÓL NASZ”, CZYTAMY FRAGMENT Z EWANGELII ŚW. JANA (J 12, 12-16), A PO NIM WYRAŻAMY SWE PROŚBY. NASTĘPNIE PALMĘ UMIESZCZAMY OBOK KRZYŻA CZY IKONY. PALMA NIE JEST TYLKO DEKORACYJNYM ELEMENTEM NA NASZYM STOLE.

Wielki Poniedziałek

Poniedziałek, wtorek i środa Wielkiego Tygodnia są dniami w liturgii nie wyróżniającymi się od innych dni. W poniedziałek słyszeć będziemy Ewangelię św. Jana (J 12, 1-11) o namaszczeniu Jezusa w Betanii. W domu u Marty, Marii i Łazarza urządzono Jezusowi jakby pożegnalną ucztę. Maria podczas spotkania namaściła olejkiem nardowym nogi Jezusowi. Tego dnia można pobłogosławić wonny olejek i namaścić nim swoją Biblię. Olej nardowy można kupić w Polsce. Warto też pamiętać, że to są już dni (poniedziałek, wtorek, środa), kiedy warto skorzystać z sakramentu pokuty i pojednania.

Wielki Wtorek

Tego dnia słyszymy o zapowiedzi zdrady Judasza i zaparcia się św. Piotra. Ewangelia na ten dzień zawiera fragment narra-

cji o Ostatniej Wieczerzy z Ewangelii św. Jana (J 13, 21-33, 36-38). Pierwsze czytanie zaś mówi o proroctwie proroka Izajasza o Bożym zbawieniu docierającym aż do krańców ziemi (Iz 49, 1-6). W tym dniu można uświadomić sobie, że Jezus, który jest czystym dobrem i miłością, doznaje zdrady od jednego ze swoich najbliższych uczniów. Jednak czy i ja nie zdradzam Go? Warto poczynić taką refleksję. A może też mam doświadczenie osobistej zdrady, niezrozumienia, porzucenia? Z pewnością tak jest. Każdy z nas był przez kogoś zdradzony. To powszechne ludzkie doświadczenie. Można więc te zdrady zanieść Jezusowi, ponieważ nikt jak On tak dobrze nie rozumie takiej sytuacji. To nas z pewnością umocni.

Wielka Środa

Kończy się czas Wielkiego Postu. Tego dnia Sanhedryn na tajnej naradzie postanawia zgładzić Jezusa. Judasz ofiaruje Wielkiej Radzie Żydowskiej swoją pomoc za srebrniki, obiecując śledzić Chrystusa, a gdy będzie sam, zawiadomi o tym Sanhedryn, aby Go można było pojmać. W Wielką Środę miała również miejsce ostatnia publiczna mowa Jezusa (J 12, 20-50). Kościół tego dnia w pierwszym czytaniu

JAK UBOGACIĆ WIELKI TYDZIEŃ?

WIELKI POST DOBIEGA KOŃCA I MOŻNA ZADAĆ SOBIE PYTANIE, CZY FAKTYCZNIE PRZEŻYLIŚMY GO TAK, JAK PLANOWALIŚMY, CZY NASZE POSTANOWIENIA CHOĆ W CZĘŚCI ZOSTAŁY ZREALIZOWANE. CZY MOŻE JEDNAK NIEWIELE NAM WYSZŁO Z GŁĘBOKIEGO JEGO PRZEŻYCIA? A MOŻE W OGÓLE NIE ZAUWAŻYLIŚMY, ŻE WIELKI POST JUŻ SIĘ KOŃCZY? JEŚLI TAK, TO WARTO SKORZYSTAĆ Z JESZCZE JEDNEJ SZANSY, JAKĄ JEST WIELKI TYDZIEŃ, KTÓRY WPROWADZA NAS BEZPOŚREDNIO W UROCZYSTOŚĆ ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO. ŚWIADOME I POBOŻNE DOŚWIADCZENIE TREŚCI WIELKIEGO TYGODNIA Z CAŁĄ PEWNOŚCIĄ NAS UBOGACI I POMOŻE NAM WŁAŚCIWIE WEJŚĆ W WIELKANOCNY PORANEK.

przekazuje prorocstwo proroka Izajasza o cierpiącym słudze Boga (Iz 50, 4-9a), a w Ewangelii wspomina Judasza, który zdecydował się na zdradę, i Piotra, któremu Pan zapowiedział to, że zaprze się Go przed innymi ludźmi.

JUDASZ SPRZEDAŁ JEZUSA ZA TRZYDZIEŚCI SREBRNIKÓW, JEDNAK PIENIĄDZE NIE DAŁY MU ZADOWOLENIA. DRĘCZONY WYRZUTAMI SUMIENIA NIEDŁUGO POTEM POWIESIŁ SIĘ. ZA SREBRNIKI OSTATECZNIE ZAKUPIŁO KAWAŁEK ZIEMI, NA KTÓREJ GRZEBANO PÓŹNIEJ CUDZOZIEMCÓW. MIEJSCE TO OKREŚLANO MIANEM HAKELDAMA (POLA KRWI), KTÓRE ISTNIEJE DO DZIŚ W POBLIŻU DOLINY GEHENNY. BARDZO WYMOWNY FRAGMENT TEJ EWANGELII TO FAKT WYJŚCIA

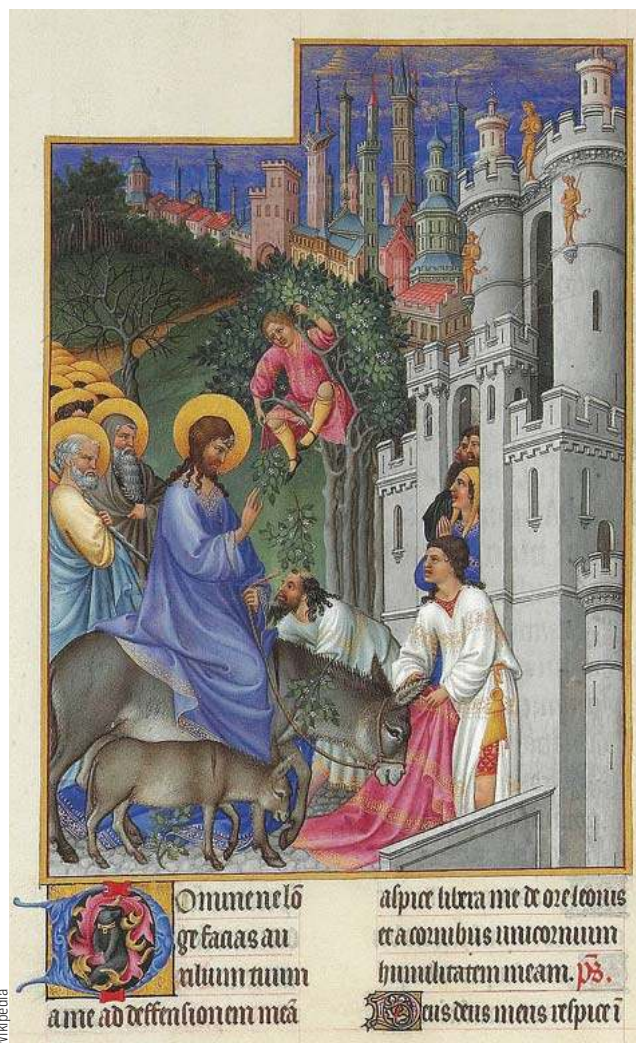
JUDASZA Z WIECZERZY. EWANGELISTA PISZE: „A BYŁA NOC”. JUDASZ WYSZEDŁ W NOCY. MOŻE DOBRZE BYŁOBY SIĘ SOBIE PRZYJRZEĆ, JAKA CIEMNOŚĆ MNIE OTACZA, CO JEST MOJĄ NOCĄ? MOŻE TRZEBA O NIEJ POWIEDZIEĆ JEZUSOWI? A MOŻE WOKÓŁ MNIE SĄ LUDZIE ŻYJĄCY W CIEMNOŚCI I WARTO BYŁOBY IM POMÓC, ZATROSZCZYĆ SIĘ O NICH, WESPRZEĆ LUB IM TĘ CIEMNOŚĆ UŚWIADOMIĆ, ABY ROZJAŚNIŁO JE ŚWIATŁO PORANKA ZMARTWYCHWSTANIA?

Tego dnia po ostatniej mszy świętej usuwa się wodę z kropielnic w kościele i w domu. Puste kropielnice symbolizują bowiem odejście źródła łaski, jakim jest Chrystus, i wołają jakby o wodę, wołają o zmartwychwstanie. Błogosławieństwo wody

ma miejsce dopiero w sobotnią noc, podczas Wigilii Paschalnej. To piękny znak tego, że przez Paschę Chrystusa wszystko zostaje w nas odnowione. Wśród dom powinien być już odświeżony, posprzątany, na ile było to możliwe, udekorowany. Gotowy na czas Triduum Paschalnego.

Wielki Czwartek

Od Wielkiego Czwartku rozpoczynają się trzy wielkie święte dni Wielkiego Tygodnia. Jest to dzień ustanowienia sakramentu eucharystii i kapłaństwa, które to dokonały się podczas wieczerzy w Wieczerniku, gdzie Jezus Chrystus umył nogi swoim apostołom oraz zamienił chleb i wino w ciało swe i krew. W tym dniu zmienia się nastrój w liturgii, kolor fioletowy ustępuje miejsca bieli. Rano kapłani i wierni gromadzą się w Rzymie wokół papieża, a w diecezjach wokół swojego biskupa. Kapłani koncelebrują wspólnie mszę świętą i manifestują swą jedność. W czasie mszy świętej ponawiają ślubowanie, że będą wypełniać posługę na wzór Chrystusa, głowy i pasterza. Podczas tej mszy świętej następuje poświęcenie olejów. We wszystkich parafiach w czwartkowy wieczór sprawowana jest msza Wieczerzy Pańskiej. Można powiedzieć, że tego wieczoru „cały Kościół gromadzi się w Wieczerniku”, jak powiedział św. Jan Paweł II. W wielu kościołach biskup lub proboszcz dokonuje obrzędu umycia nóg. W czasie radosnego śpiewu „Chwała na wysokości Bogu” biją wszystkie dzwony w świątyni, by za chwilę umilknąć aż do sobotniego wieczoru. Po mszy świętej kapłan przynosi Najświętszy Sakrament do kaplicy wystawienia, zwanej Ciemnicą. Następuje cisza. Dobrze jest tę ciszę zabrać do swoich domów. Nie słuchajmy muzyki rozrywkowej, spróbujmy wyłączyć telewizory, monitory, starajmy się nie korzystać z mediów społecznościowych. Pozwólmy po prostu przemówić też ciszy. Po liturgii Wielkiego

Wjazd Jezusa do Jerozolimy, miniatura z „Bardzo bogatych godzin” księcia de Berry”

Czwartku można spotkać się przy stole z najbliższymi w czasie tak zwanej agape, czyli kolacji, którą szykujemy przed pójściem do kościoła. Przygotujmy nasz dom jak wieczernik – wraz ze stołem nakrytym białym obrusem, gdzie umieszczamy świece jako znak obecności Chrystusa w rodzinie. Od czwartku zachowujemy powagę, wewnętrzne skupienie, pokój i taki nastrój niech będzie obecny podczas następnych dni Triduum Paschalnego. W miarę możliwości znajdźmy czas, aby pobyć jeszcze na adoracji i pamiętać o niej, gdy Chrystus będzie w Ciemnicy.

Wielki Piątek

Nie można nie być w kościele tego dnia. Wielki Piątek jest bolesnym upamiętnieniem sądu, męki i śmierci Chrystusa na krzyżu. Jest to dzień modlitewnej ciszy, ale przecież nie żałoby. Stajemy w tym dniu pod krzyżem Jezusa,

wobec milczenia Boga, który stał się posłuszny aż do śmierci. To jedyny dzień w roku, kiedy nie ma mszy św. Wieczorem odprawiana jest liturgia Męki Pańskiej. Tego dnia na ulicach wielu miast sprawowana

jest publicznie droga krzyżowa. Można też odbyć ją indywidualnie lub rodzinie. W naszej archidiecezji na przykład na Kalwarii Warmińskiej w Głotowie koło Dobrego Miasta. W liturgii obowiązuje czerwony kolor szat symbolizujący miłość zwyciężającą na krzyżu.

W godzinach wieczornych w kościele gromadzą się wierni, aby wziąć udział w specjalnej liturgii wielkopiątkowej. Składa się na nią procesja, leżenie krzyżem przed obnażonym ołtarzem, liturgia słowa i rozszerzona modlitwa powszechna. Drugą część tej liturgii stanowi uroczysta adoracja krzyża, a trzecią komunie święta. Na zakończenie liturgii kapłan uroczystie przynosi Najświętszy Sakrament do tak zwanego grobu Pańskiego, przed którym wierni będą przebywać na adoracji i modlić się aż do mszy rezurekcyjnej.

W tym dniu powinniśmy zrezygnować ze wszystkich rozrywek, spróbować odciąć się od Internetu, jeśli nie jest potrzebny w pracy, wyłączyć media. Kiedyś tego dnia zasłanianie w domu lustra na znak smutku. Tego dnia obowiązuje ścisły post, co w praktyce oznacza, że ograniczamy się do spożycia trzech posiłków, w tym tylko jednego do syta (obowiązuje zdrowe osoby od 18 do 60

roku życia). Oprócz tego, tak jak w każdy piątek, wierni są zobowiązani do wstrzemięźliwości od pokarmów mięsnych (od 14 roku życia). Niektórzy także podejmują dodatkowe umartwienia, jak choćby to, że nie przyjmują żadnych napojów, ponieważ Chrystus, wisząc na krzyżu, cierpiał pragnienie i wołał: „Pragnę”, ale gdy Mu podano, nie chciał pić. W tym dniu w domu powinien być wyeksponowany w szczególności sposób krzyż, a o 15 – godzinie śmierci Jezusa – obok krzyża można zapalić świecę.

Wielka Sobota

To wyjątkowy dzień ciszy, milczenia i skupienia. Tego dnia nawiedzamy grób Pański i adorujemy Jezusa w Najświętszym Sakramencie. Iniech to nie będzie tylko krótka wizyta przy okazji poświęcenia pokarmów, ale dłuższa modlitwa, medytacja wypełniona nadzieją i wiarą. Ucałujmy też krzyż wystawiony zawsze w kościele w centralnym miejscu.

Świecenie pokarmów, na które zawsze czekają dzieci, odbywa się cyklicznie w kościele, ale także przy kapliczkach. Z okazji poświęcenia pokarmów możemy też złożyć ofiarę lub materialny dar dla potrzebujących.

Tego dnia osoby, które jeszcze nie były u spowiedzi, mogą podejść do krutek konfesjonu, gdyż kapłani tego dnia słuchają jeszcze spowiedzi. Do kościoła wracamy raz jeszcze wieczorem na uroczystą liturgię, nie zapominając o swoich świecach chrzcielnych lub gromnicach i zapalkach, które poświęcone będą rozpalać świece w naszym domu.

Wigilia Paschalna to celebrowanie przejścia (paschy) ze śmierci do nowego życia przez zmartwychwstanie. Odprawiana jest wieczorem, przed północą, tj. w sobotę późnym wieczorem i należy już do niedzieli Zmartwychwstania. Portal „Niedzieli” zwięźle opisuje to tak: nabożeństwo składa się z pięciu zasadniczych części. Jest

to obrzęd światła, poświęcenie ogniska, zapalenie paschału i uroczyste wniesienia go do świątyni z trzykrotnym oznajmieniem: „Światło Chrystusa”. Na koniec tej części śpiewa się Exultet – pieśń na cześć światła, którym jest Chrystus. Potem następuje liturgia słowa – wyjątkowo bogata w tym dniu (8 czytań). Przypomina ona najważniejsze momenty z historii zbawienia, zwłaszcza przejście ludu Izraela przez Morze Czerwone (Wj 14-15). A Ewangelia opowiada o odkryciu w wielkanocny poranek przez niewiasty pustego grobu Chrystusa. Po homilii następuje poświęcenie wody chrzcielnej, które kończy się odnowieniem przyrzeczeń sakramentu chrztu św. Czasami w niektórych parafiach w tym momencie udziela się chrztu św., zwłaszcza dorosłym osobom. Liturgia eucharystyczna tej nocy jest wielkim dziełem dziękczynienia za wydarzenia paschalne. Do komunii św. winni przystąpić wszyscy przygotowani wierni. Po mszy św. wyrusza procesja rezurekcyjna, która jest uroczystą proklamacją zmartwychwstania Chrystusa i wezwaniem całego stworzenia do wielbienia Go za wszystko, co dla nas uczynił.

Po zakończeniu liturgii Wigilii Paschalnej niegdyś wychodziło się z kościoła z zapalonymi świecami, których światło miało symbolizować rozpraszanie ciemności na drogach naszego życia.

Wejdzmy zatem w ten szczególny tydzień nie z niechęcią, żalobą lub przygnębieniem, ale z cichą radością, że już niebawem doświadczymy radości zrealizowanej obietnicy naszego odkupienia.

ZDZISŁAWA KOBYLŃSKA

AMY ISABEL, CZYLI POTĘGA MIŁOŚCI

TO HISTORIA NA WSKROŚ WYJĄTKOWA. TO HISTORIA O SILE SIOSTRZANEJ MIŁOŚCI. TO TEŻ HISTORIA O SILE INSTYNKTU MACIERZYŃSKIEGO. A DO TEGO JAWNY DOWÓD NA Z DAWNA ZNANĄ PRAWDĘ: JAK KOBIETA SIĘ UPRZE, NIC NIE JEST W STANIE JEJ POWSTRZYMAĆ...

FreePik

Lekarze nazywają Amy Isabel „małym cudem” — bo to pierwsze dziecko urodzone w Wielkiej Brytanii przez kobietę z przeszczepioną macicą, pochodzącą od dawczyni. Mama dziecka, Grace Davidson, ma 36 lat. Urodziła się bez funkcjonującej macicy — gdy była nastolatką, zdiagnozowano u niej rzadką chorobę, która uniemożliwiła jej posiadanie macicy. W 2023 r. otrzymała narząd swojej siostry — był to wówczas jedyny udany przeszczep macicy w Wielkiej Brytanii. Dwa lata po tej pionierskiej operacji, w lutym 2025 r., Grace urodziła swoje pierwsze dziecko. Ona i jej mąż, Angus, 37 lat, nazwali swoją córkę Amy Isabel na cześć siostry Grace, która oddała jej macicę. Z kolei Isabel to imię chirurg, która kierowała zespołem transplantacyjnym, Isabel Quiroga.

Jak przyznaje mama Grace, trzymanie małej Amy, która w chwili porodu ważyła nieco ponad dwa kilogramy (czyli cztery i pół funta), po raz pierwszy było „niesamowite” i „surrealistyczne”. — I dość przytłaczające — dodaje. — Bo nigdy nawet nie pozwalaliśmy sobie na wyobrażanie sobie, jak to będzie, gdy ona już tu będzie. To było naprawdę cudowne.

Teraz Grace i Angus, którzy mieszkają w północnym Londynie, ale pochodzą ze Szkocji, mają nadzieję na drugie dziecko, również dzięki przeszczepionej macicy. Para początkowo chciała pozostać anonimowa, ale po bezpiecznym przyjsciu na świat małej Amy Isabel oboje rodzice chętnie dzielą się w mediach swoimi emocjami o „małym cudzie”. — Moment przyścia córki na świat był bardzo emocjonalny. Czekając tak długo, dziwnie jest pojąć, że wreszcie nadchodzi ten moment, kiedy poznasz swoją córkę — wspomina Angus Davidson, ojciec Amy Isabel.

Co mówią lekarze?

Zespół chirurgów opiekujących się zarówno Grace, jak i jej siostrą Amy przyznał, że od czasu przeszczepu

pu Grace przeprowadzili trzy kolejne przeszczepy macicy, wykorzystując zmarłych dawców. Łącznie zamierzają przeprowadzić 15 przeszczepów w ramach prowadzonego właśnie programu klinicznego.

Grace urodziła się z rzadką chorobą, zespołem Mayera-Rokitansky'ego-Küstera-Hausera (MRKH), w którym macica jest nieobecna lub słabo rozwinięta, ale za to funkcjonują jajniki. Kiedy BBC rozmawiało z nią po raz pierwszy w 2018 r., miała nadzieję na to, że jej matka mogłaby oddać jej macicę, aby umożliwić jej posiadanie dzieci, ale okazało się, że to niemożliwe.

Ponownie Grace i Angus spotkali się z dziennikarzami w 2019 r. — w czasie, gdy jedna z dwóch siostr Grace, Amy Purdie, przechodziła ocenę, która miała potwierdzić (lub wykluczyć) możliwość odda-

nia swojej macicy siostrze. Zwłaszcza że Amy i jej mąż mieli już dwójkę dzieci i więcej nie planowali.

Przed operacją obie siostry przeszły mnóstwo badań. Wcześniej Grace i Angus również przeszli całą terapię leczenia niepłodności. Grace mówi, że dano jej możliwość wyboru macierzyństwa zastępczego lub adopcji, ale noszenie własnego dziecka wydawało się jej „naprawdę ważne”. — Zawsze miałam instynkt macierzyński. Ale przez lata go tłumiłam, ponieważ było to zbyt bolesne.

Przeszczepy macicy. Jak to działa?

Pierwsze dziecko urodzone w wyniku przeszczepu macicy przyszło na świat w 2014 r. w Szwecji. Od tego czasu przeprowadzono około 135 takich przeszczepów w kilkunastu krajach, w tym w USA, Chinach, Francji, Niemczech,

Indiach i Turcji. Dzięki nim urodziło się 65 dzieci.

Pierwotnie planowana na koniec 2019 r. operacja przeszczepu nie doszła do skutku, apotem przez kilka lat stała pod znakiem zapytania z powodu pandemii covidu. Kiedy w końcu do tego doszło, w lutym 2023 r., zespół ponad 30 lekarzy potrzebował około 17 godzin, aby usunąć macicę Amy i przeszczepić ją Grace.

Isabel Quiroga, chirurg, która kierowała zespołem transplantacyjnym w Churchill Hospital w Oksfordzie, mówi, że chociaż zabieg wiązał się z ryzykiem dla obu siostr, „poprawiał jednak komfort życia ich obu i tworzył nowe życie — i nie można mieć nic lepszego”. Z kolei dawczyni (i ciotka) Amy mówi, że nie czuła poczucia straty, jakiego doświadczają niektóre kobiety po histerektonomii, ze względu na „radykalne” i natychmiastowe

korzyści dla jej siostry. W ciągu dwóch tygodni od przeszczepu Grace dostała pierwszej miesiączki i zaszła w ciążę podczas pierwszej próby zapłodnienia in vitro. — To było niesamowite: poczuć pierwsze kopnięcie dziecka. Cała ciąża była naprawdę wyjątkowa — wspomina Grace.

Mała Amy urodziła się przez cesarskie cięcie w szpitalu Queen Charlotte's w zachodnim Londynie 27 lutego. — To był niesamowity moment, pełen radości — mówi dr Isabel Quiroga.

— Chcielibyśmy złożyć ogromne gratulacje rodzicom i życzyć wszystkiego dobrego matce i dziecku. Chcielibyśmy również docenić niesamowitą pracę zespołu klinicznego, a co najważniejsze, uhonorować żyjącego dawcę za dar macicy, przekazanej za specjalną zgodą na potrzeby tego programu badawczego — powiedział prof. Derek Manas, dyrektor medyczny NHS ds. donacji i przeszczepów narządów i tkanek.

Nadzieja na kolejny mały cud

Grace i Angus mówią, że mają nadzieję na drugie dziecko, gdy tylko zespół medyczny uzna, że nadziedzi właściwy czas.

Po urodzeniu drugiego dziecka macica zostanie usunięta. Pozwoli to Grace zaprzestać codziennego przyjmowania leków immunosupresyjnych, na które obecnie jest skazana, by mieć pewność, że jej organizm nie odrzuci macicy siostry. Przyjmowanie tych leków może zwiększać ryzyko zachorowania na niektóre nowotwory, zwłaszcza jeśli są przyjmowane przez wiele lat, ale chirurg Isabel Quiroga mówi, że ryzyko to powinno powrócić do wyjściowych wartości po usunięciu macicy.

Zespołem pobierania organów kierował prof. Richard Smith, chirurg ginekologiczny w Imperial College Healthcare. Mówi, że jego zespół jest zachwycony rodzinami małej Amy Isabel. — Nie często brakuje mi słów, ale kiedy dziecko się urodziło, oniemiałem — tamtego dnia na sali ope-

racyjnej było mnóstwo łez. Cała ta sytuacja jest zdumiewająca i niesamowicie wzruszająca. Narodziny Amy Isabel dadzą nadzieję wielu z 15 tysięcy kobiet w Wielkiej Brytanii w wieku rozrodczym, których macica nie funkcjonuje, a z których około 5 tysięcy urodziło się w ogóle bez macicy. Około 10 kobiet ma zarodki w magazynie lub przechodzi leczenie niepłodności, co jest koniecznym warunkiem do rozważenia przeszczepu macicy. Każdy przeszczep kosztuje około 30 tysięcy funtów — mówi — a nasza organizacja ma wystarczające fundusze, by wykonać jeszcze dwa.

Profesor Smith badania nad przeszczepem macicy prowadzi od ponad dwóch dekad. Ale kieruje też organizacją charytatywną Womb Transplant UK, która pokryła koszty operacji przeszczepu Grace macicy na rzecz NHS. Cały personel medyczny poświęcił swój czas za darmo.

Zespół chirurgów ma pozwolenie na wykonanie 15 przeszczepów macicy w ramach badania klinicznego, z czego 5 od żywych i 10 od martwych dawców. Nie podano żadnych szczegółów na temat trzech kobiet, które do tej pory otrzymały macice od zmarłych dawców narządów. NHS Blood and Transplant poinformowało BBC, że na tak rzadkie donacje wymagana jest dodatkowa zgoda rodzin.

Nigdy

Ojciec małej Amy, Angus, mówi, że on i Grace nigdy nie będą w stanie wystarczająco podziękować siostrze jego żony za umożliwienie im zostania rodzicami. — Było zatem absolutnie oczywiste, że nazwiemy Amy po jej ciotce.

Posiadanie małej Amy jeszcze bardziej zbliżyło Grace do siostry. — Niesamowicie trudno było mi pozwolić jej zrobić to dla mnie. To ogromny akt siostrzanej miłości.

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
m.bukowiecka@gazetaolsztynska.pl

Korzystałam z materiałów BBC, „The Guardian” i Wombtransplantuk.org.

IDZIESZ DO LASU? MYŚL ZAWCZASU!

Jest to opowieść o kleszczach. O lesie. I o ludziach. Pierwszy raz w tym roku poważnie pomyślałem o kleszczach, gdy znajomy powiedział mi, że po zwykłym spacerze z synem w parku dziecko trafiło na oddział neurologii dziecięcej. Tam rozpoznano u niego boreliozę. Właściwie idąc do przychodni, wiedzieli, co będzie. Syn miał wykrzywione usta. Sam, posiłkując się Internetem, przyporządkował objawy do skutków ukąszenia kleszcza. Zaczęło się leczenie. Synek jest niezwykle dzielny. Cierpi. Przyjmuje leki. Wymiotuje. Boli go głowa. Nie skarży się. Nie panikuje. Za to rodzice są w stresie. Ojciec ma potworne poczucie winy. Twierdzi, że to jego wina. A przecież nic złego nie zrobił. Las kusił spokojem. Świeże powietrze, śpiew ptaków, początek zieleni, pierwsze wiosenne kwiaty, które koją oczy i przynoszą spokój duszy. A tutaj naraz takie nieszczęście. Ta historia mogła wydarzyć się każdemu z nas. Jest wiosna. Coraz więcej z nas odkrywa urok spacerów po lesie. Wielu biega wśród drzew, urządza pikniki na łonie natury. Zaraz będzie maj!

Kleszcz jak zło

Jednak wraz z powrotem do przyrody wraca też jej mniej przyjazna strona. Mała, niemal niewidoczna, ale potrafi napsuć krwi — dosłownie. Mowa oczywiście o kleszczu. Kleszcz to niepozorny pajęczak, który potrafi narobić sporych problemów, jeśli chodzi o zdrowie. Borelioza i odkleszczowe zapalenie mózgu to tylko dwie z wielu chorób, które może wywołać. Brzmi groźnie? Bo tak jest. Kleszcz nie zna granic — nie musi czekać na nas głęboko w puszczy.

Często spotkać go można także w miejskim parku, na trawniku przy bloku czy na działce. Skutki jego ukąszenia mogą być bardzo poważne. Dlatego konieczna jest ostrożność. Nie paranoja, ale zdrowy rozsądek. Jednak o tej porze zaczyna się w Polsce histeria. I tak jest co roku. Zaczynamy się panicznie bać kleszczy. Stają się one jakimś złem samym w sobie. Niektórzy z nas zaczynają się bać lasu, łąk, traw. Wszędzie widzą ukryte zło w postaci kleszczy. Czasem pojawiają się alarmujące o tym tytuły na okładkach gazet z powiększonym zdjęciem kleszcza.

Przyroda jest racjonalna

Jednak natura jest racjonalna. Nie jest zła. Kieruje się własną racjonalnością. Należy to respektować. Musimy się do niej dostosować. Nie odwrotnie. I tak jest w przypadku kleszczy. Choć kleszcze budzą w nas raczej niechęć i kojarzą się głównie z zagrożeniem dla zdrowia, pełnią one pewną rolę w ekosystemie — jak każde ogniwo w łańcuchu życia. Kleszcze są pokarmem dla innych zwierząt. Zjadają je m.in. ptaki (np. kuropatwy, bażanty, drozdy), niektóre gatunki mrówek i pajaków, płazy i gady, a także drobne ssaki. Kleszcze też walczą o przetrwanie. Dzięki temu, że kleszcze są dostępne praktycznie wszędzie tam, gdzie żyją ich żywicieli (np. jelenie, myszy, ptaki), stanowią stabilne źródło pokarmu dla niektórych drapieżników. Ponieważ przenoszą choroby, wpływają pośrednio na liczebność populacji dzikich zwierząt, np. gryzoni czy jeleni. Choć brzmi to brutalnie, w naturze choroby pasożytnicze są jednym z mechanizmów utrzymu-

jących równowagę ekologiczną. Gdy populacja jakiegoś gatunku rośnie zbyt gwałtownie, pasożyty i choroby mogą to spowolnić. Kleszcze są również ważne dla naukowców. W Niemczech badana jest ich zdolność do przenoszenia patogenów, sposób, w jaki wbijają się w skórę i manipulują układem odpornościowym żywiciela. Pomaga to w badaniach nad licznymi chorobami, odpornością i pasożytnictwem. Choć z ludzkiego punktu widzenia kleszcze wydają się „tylko szkodnikami”, w przyrodzie nie istnieją przypadkowe stworzenia. Każdy gatunek ma swoje miejsce — także te małe, które bywają nieprzyjemne. Dlatego nie chodzi o to, żeby wytepić kleszcze, tylko o to, żeby nauczyć się z nimi współistnieć i odpowiednio chronić siebie. Bo to my wkracza-

my w ich ekosystem! Na przykład nagminnie wypuszczamy psy bez smyczy w lesie. A potem musimy je leczyć z powodu ukąszeń kleszczy. Niektóre z naszych pupili umierają z tego powodu!

Ochrona przed kleszczami

I właśnie dlatego warto pomyśleć zawczasu, zanim ruszymy na leśną ścieżkę w sandałach i krótkich spodenkach. Ochrona przed kleszczami nie jest trudna, ale wymaga świadomości i odrobiny przygotowania. Długie

spodnie, zakryte buty, bluzki z długim rękawem — to pierwsza linia obrony. Drugą są preparaty odstraszające kleszcze — dostępne w każdej aptece czy drogerii. Trzecia to dokładne sprawdzenie ciała po powrocie do domu, zwłaszcza za uszami, na karku, pod pachami i w zgięciach nóg. Nie chodzi o to, żeby panikować, tylko o to, żeby być mądrzejszym. I zawsze, ale to zawsze, po powrocie należy oglądać się w lustrze jak detektyw na miejscu zbrodni. Niech ktoś nas obejrzy! Gdy jesteśmy

sami, niedostępne miejsce, np. na karku, można sfotografować komórką i sprawdzić, czy to, co nas niepokoi, to ukąszenie komara czy kleszcz pod skórą.

Zakończenie

Kontakt z przyrodą to prawdziwa przyjemność. Nie rezygnujmy z niej, ale podchodźmy do tego z głową. Bo kto myśli zawczasu, ten nie tylko nie da się kleszczowi, ale i zachowa wspomnienia z lasu bez przykrych niespodzianek. W tych najpiękniejszych chwilach natura potrafi przypomnieć, że ma też swoje zasady. I że warto ich przestrzegać. Nie rezygnujmy z kontaktu z przyrodą. Wręcz przeciwnie — cieszymy się nią. Las daje dużo, ale wymaga szacunku. A myślenie zawczasu naprawdę się opłaca. Idziesz do lasu? Myśl zawczasu!

MAREK MELNYK

REKLAMA

Handlowa
Niedziela

13 KWIETNIA **gracja**
w godz. 9⁰⁰-15⁰⁰

* Wycięty z gazety
kupon rabatowy
ważny tylko
w niedzielę,
13 kwietnia 2025 r.

**Z tym ogłoszeniem kupisz
BEZ MARŻY!***

**NAJWIĘKSZA HURTOWNIA
ODZIEŻY W OLSZTYNIE**
ul. Wyszyńskiego 7
tel. 89 534 63 52

www.gracjaolsztyn.pl

**Największa Hurtownia
Odzieży w Olsztynie**

Olsztyn, ul. Wyszyńskiego 7
tel. 89 534 63 52

www.gracjaolsztyn.pl

**Z tym
kuponem kupisz
bez marży***
Oferta ważna
do 26 kwietnia 2025 r.

**Hurtownia
wprowadziła
na stałe
sprzedaż detaliczną**

Serdecznie zapraszamy
• pon.-pt. 9.00-17.00
• sob. 9.00-15.00

* Do zakupu bez marży uprawniona tylko
kupon z papierowego wydania gazety.

**11 KWIETNIA
GRUPA MOCARTA
Z NOWYM PROGRAMEM!****Olsztyn**

Kinematografia jest dziś najpopularniejszą ze sztuk, a muzyka filmowa kontynuuje tradycje muzyki klasycznej. Piękne melodie, wykonywane przez orkiestry symfoniczne, komponowane są przez twórców, którzy talent odziedziczyli po Bachu, Mozarcie i Chopinie.

Niezastapiona Grupa MoCarta postanowiła poświęcić swój nowy program muzyce filmowej i najjaśniejszym gwiazdom srebrnego ekranu. Najbardziej rozpoznawalny kwartet w Polsce zaprezentuje jedyny w swoim rodzaju występ – zarówno osobom, które świat kina znają od podszewki, jak i tym, dla których nadal kryje on w sobie wiele tajemnic. „Ale kino” to żartobliwe spojrzenie na ponadczasowe przeboje muzyki filmowej, spotkania z Charliem Chaplinem, Woodym Allenem, Tomem Hanksem i aktorem, który jest największym przegranym światowego kina...

Godz. 18.00, Aula im. Anny Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.

**11 KWIETNIA
KONCERT „PÜDELSI 40 LAT
NA SCENIE”****Olsztyn**

Püdeli, założony w 1985 roku krakowski zespół, obchodzi 40-lecie istnienia. Ich muzyka, łącząca rock, punk i reggae, wpłynęła na polską scenę alternatywną. Zespół zagra trasę koncertową, prezentując przekrój twórczości od lat 80. do dziś, zabierając fanów na niezapomniane show.

Godz. 19.00, Galeria Sowa, ul. Zamkowa 2.

**11 KWIETNIA
FEST MUZA 2025.
GEN WARMII I MAZUR****Olsztyn**

Fest Muza 2025. Gen Warmii i Mazur to regionalny konkurs muzyczny, którego celem jest prezentacja lokalnej twórczości, integracja środowiska muzycznego i promocja talentów z naszego regionu. To nie tylko rywalizacja – to przede wszystkim spotkanie ludzi z pasją, wymiana doświadczeń i wspólne świętowanie muzyki.

Wylawiamy talenty muzyczne z naszego regionu! Jeśli grasz, śpiewasz, tworzysz – to właśnie może być Twoja szansa, żeby pokazać się światu!

Godz. 6.00, MOK, ul. Dąbrowszczaków 3.

**11 KWIETNIA
SEKS, MIŁOŚĆ I PODATKI,
REŻ. TOMASZ DUTKIEWICZ****Olsztyn**

Dwóch przyjaciół i współlokatorów, Jon oraz Leslie, jest związanych z tą samą dziewczyną – Kate. Pierwszy jest jej narzeczonym, a drugi kochankiem. Obaj są biedującymi muzykami, którzy ledwo wiążą koniec z końcem. Żeby trochę zaoszczędzić Jon, w tajemnicy przed Lesliem, składa za nich wspólne zeznanie podatkowe. Nieścisłość polega na tym, że razem rozliczać się mogą tylko małżeństwa, dlatego Jon przedstawił ich jako męża i żonę.

Sytuacja komplikuje się, gdy Urząd Skarbowy zapowiada kontrolę i chce poznać żonę Jona. Dodatkowo Jona odwiedza jego matka, a Lesliego była dziewczyna. Przed każdym gościem trzeba coś ukryć, czyli znowu skłamać... Klasyczna farsa zaczynająca się od drobnych oszustw, które z każdą chwilą piętrzą się do granic absurdu wywołując na widowni salwy śmiechu.

Godz. 19.00, Teatr Jaracza, ul. 1 maja 4.

**11 KWIETNIA
POLSKA NOC
KABARETOWA 2025****Olsztyn**

Nadciąga legendarna Polska Noc Kabaretowa. Mistrzowska edycja najśmieszniejszej kabaretowej trasy w Polsce, której przewodniczyć będzie wymowne hasło: „Królestwo za uśmiech!”. Gwarantujemy wyłącznie premierowe skecze w wykonaniu epickiego składu kabaretowych artystów. A także tematy, jakich jeszcze nie było, i śmiech, który będzie niósł się przez całą Polskę.

Godz. 20.00, Hala Urania, Al. Piłsudskiego 44.

**12 KWIETNIA
REQUIEM****Olsztyn**

Legenda Requiem d-moll KV 626 to bez wątpienia jeden najbardziej elektryzujących tematów w historii muzyki. Poruszył on wyobraźnię twórców teatralnych i filmowych, jednak to, co działa na deskach scen teatralnych i operowych oraz

ekranie kina w jakiejś mierze mija się z faktami. Słowem, jedno z największych arcydzieł, jakie kiedykolwiek powstały, owiane jest tajemnicą, ale nikt nie ma wątpliwości, że całkowicie podsumowuje twórczość Mozarta, a równocześnie stanowi jeden z najbardziej wzniósłych i pięknych sposobów żegnania zmarłych z tego świata.

Godz. 20.00, Bazylika Katedralna, ul. Staszica 5.

**12 KWIETNIA
PGE GRAND PRIX PUCHAR
POLSKI W PŁYWANIU****Olsztyn**

Zawody z cyklu PGE Grand Prix Puchar Polski w pływaniu. Podczas zawodów uczestnicy będą mogli uzyskać kwalifikacje na zawody międzynarodowe.

Godz. 9.00, WCRS Aquasfera, Piłsudskiego 69b.

**12 KWIETNIA
RECITAL HANNY
BANASZAK****Olsztyn**

Hanna Banaszak – artystka nietuzinkowa, można wręcz rzecz zjawiskowa. Zachwyca głosem, sposobem bycia, uśmiechem oraz profesjonalizmem. Od lat wykonuje standardy muzyki jazzowej i rozrywkowej oraz piosenki często pisane specjalnie dla niej. Jest również poetką. Hanna Banaszak swoją drogę artystyczną rozpoczęła pod koniec lat 70. Często podkreśla, że w pracy interesuje ją różnorodność i wiarygodność każdej kolejnej odsłony. Już na samym początku zainteresowali się nią współcześni poeci i kompozytorzy.

Godz. 19.00, Scena Mirka Mastalerza, ul. Gietkowska 10.

**12 KWIETNIA
Mecz o Mistrzostwo
II LIGI Rugby XV
i Piknik charytatywny
#RazemWybudzimyMartyne****Olsztyn**

Piknik poświęcony akcji charytatywnej #RazemWybudzimyMartyne z wieloma atrakcjami dla każdego – dmuchańce, grill, zabawy, gry, lucznicy, zwierzątka – będzie super dzień na rodzinnie spędzony czas. O godz. 14.00 rozpocznie się mecz o Mistrzostwo II LIGI Rugby XV – Koma Rugby Team Olsztyn po-

dejmie zespół KS Budowlani Łódź II. Zachęcamy do kibicowania olsztyńskiej drużynie, która zapowiada ostrą walkę o każdy punkt!

Godz. 13.00, Olsztyński Stadion Rugby, ul. 15 Dywizji.

**12 KWIETNIA
MATT DUSK – BACK IN
TOWN****Olsztyn**

Zdobywca platynowych wyróżnień, kanadyjski wokalista i kompozytor Matt Dusk wyrusza wiosną w wyczekiwaną trasę koncertową Back In Town. Uwielbiany przez polską publiczność i doceniany przez międzynarodowych krytyków artysta odwiedzi 13 polskich miast, w których zagra największe przeboje i amerykańskie klasyki w charakterystycznym dla siebie popowo-jazzowo-bluesowym stylu, za który pokochał go świat.

Godz. 18.00, Filharmonia Warmińsko-Mazurska, ul. Głowackiego 1.

**13 KWIETNIA
SZYMON MIKA TRIO****Olsztyn**

Szymon Mika Trio to projekt wielokrotnie nagradzanego gitarzysty jazzowego, kompozytora, absolwenta Akademii Muzycznej w Katowicach, a obecnie wykładowcy.

Akademii Muzycznej w Krakowie, Szymona Miki. Mika jest laureatem prestiżowych nagród (m.in. I miejsca na Międzynarodowym Jazzowym Konkursie Gitarowym im. Jarka Śmietany, Gitarzysty Roku 2022 magazynu Jazz Forum), cenionego zwłaszcza za nietuzinkową muzyczną wrażliwość i unikalne brzmienie.

Godz. 19.00, Scena Mirka Mastalerza, ul. Gietkowska 10.

**13 KWIETNIA
FESTIWAL ZWIERZĄT
EGZOTYCZNYCH****Olsztyn**

To doskonała okazja, by zobaczyć na żywo egzotyczne

zwierzęta, poznać tajniki ich hodowli i zaopatrzyć się w profesjonalne akcesoria. Odkryj fascynujący świat dzięki przyrodzie! Co Cię czeka na targach? Egzotyczne zwierzęta z całego świata – węże, jaszczurki, pajęczaki, płazy, owady karmowe, mrówki, żółwie, żaby i wiele innych niesamowitych stworzeń w profesjonalnie przygotowanych terrariach. Terraria i akcesoria – szeroki wybór gotowych do zamieszkania terrariów oraz niezbędnego wyposażenia dla hodowców. Pokarmy i dodatki – duży wybór karm, podłoży, elementów dekoracyjnych i wszystkiego, co potrzebne do hodowli zwierząt egzotycznych. Warsztaty i porady ekspertów – dowiedz się, jak stworzyć idealne warunki do hodowli swoich zwierząt egzotycznych.

Godz. 10.00, Hala sportowa, ul. Mariańska 1.

**13 KWIETNIA
KONCERT IGO – TRASA 12
ZMYŚŁÓW****Olsztyn**

Po dwóch latach od premiery debiutanckiego albumu IGO wraca z drugą solową płytą pt. „12 zmysłów”, której premiera już najbliższą wiosną. Wiosną też spotkamy się podczas trasy promującej nowe wydawnictwo. Trasa 12 zmysłów to 12 koncertów w 12 miastach w Polsce.

Igo zaprezentuje materiał z nowej płyty, lecz nie zabraknie także znanych i lubianych utworów Artysty. IGO to jeden z najbardziej charakterystycznych męskich głosów w Polsce. Solową karierę rozpoczął singlem „Helena”, który przebojem wdarł się na listy w największych polskich rozgłośniach radiowych i był jednym z najczęściej słuchanych polskich utworów w 2022 roku.

Znany z projektów Clock Machine, czy Bass Astral x Igo, był również kilkakrotnie członkiem orkiestry Męskiego Grania – po raz ostatni w 2023 roku, kiedy to wraz z Mrozem i Vito wylanował ich wspólny hit „Supermoce”.

Godz. 20.15, Aula im. Anny Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.

13 KWIETNIA
SPACER PO OLSZTYŃSKIM
TEATRZE LALEK

Olsztyn
Podczas spaceru wspólnie odkryjemy:
— Pracownię lalkarską, gdzie powstają unikatowe lalki oraz rekwizyty używane w przedstawieniach. Poznamy techniki ich tworzenia oraz dowiemy się, jak lalki „ożywają” na scenie; — Zaplecze techniczne teatru, w tym oświetlenie i systemy dźwiękowe, które pomagają budować nastrój podczas spektakli. Zobaczymy, jak wygląda sterowanie światłem i dźwiękiem podczas przedstawienia; — Magazyn kostiumów, gdzie znajdują się stroje używane przez lalki oraz aktorów. Poznamy historię niektórych z nich oraz dowiemy się, jak są przechowywane i konserwowane.
Godz. 12.30, Olsztyński Teatr Lalek, ul. Głowackiego 17.

14 KWIETNIA
KATARZYNA PIASECKA
– STAND-UP Z NOWYM
PROGRAMEM!

Olsztyn
Katarzyna Piasecka w premierowym programie stand-up comedy „Ukaszona”. Nowe historie, nowe spostrzeżenia i kawał śmiesznego programu. Wszystko w niezmiennie charyzmatycznej, bezpośredniej i bezkompromisowej formie. Ukaszona? Przyjdź i sprawdź!
Godz. 18.00, Aula im. Anny Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.

14 KWIETNIA
III MIĘDZYNARODOWY
DZIEŃ ZIEMI NA UWM

Olsztyn
Centrum Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym UWM zaprasza na Międzynarodowy Dzień Ziemi.
Przemysł tekstylny jest jednym z największych źródeł zanieczyszczenia wód na świecie. To będzie głównym tematem tegorocznych obchodów Międzynarodowego Dnia Ziemi na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim. Organizatorzy wraz z uczestnikami będą starali się odpowiedzieć na pytanie, jak nasze codzienne wybory mogą zmienić przyszłość mody i środowiska. Podczas wydarzenia zaplanowano: projekcję nagradzanego filmu dokumentalnego RiverBlue, który ukazuje, jak przemysł odzieżowy

wpływa na rzeki i ekosystemy wodne na całym świecie oraz panel dyskusyjny, w którym eksperci i ekspertki związani z modą zrównoważoną podzielią się wiedzą i praktycznymi sposobami na bardziej świadome wybory konsumenckie.
Godz. 10.00, Aula Kongresowa Centrum Konferencyjnego UWM, ul. Dybowskiego 11.

15 KWIETNIA
FILMOWY KLUB SENIORA

Olsztyn
Młoda Amerykanka chińskiego pochodzenia leci do Singapuru na ślub przyjaciela swojego partnera. Na miejscu odkrywa, że jej ukochany pochodzi z niezwykle zamożnej rodziny, co stawia ją w obliczu wyzwań związanych z elitarnym społeczeństwem i nieprzychylną przyszłą teściową. Film łączy wątki miłosne

z humorem i efektowną oprawą wizualną.
Godz. 10.00, Wojewódzka Biblioteka Publiczna (sala konferencyjna), ul. 1 Maja 5.

25 KWIETNIA
KINO NIEME Z MUZYKA
NA ŻYWO – „NOSFERATU
– STYMFONIA STRACHU”
F.W. MURNAUA – MUZYKA
OSKAR STABNO (TAPER)

Olsztyn
„Nosferatu” jest pierwszym znaczącym horrorem w historii kina i zarazem archetypem niezliczonych późniejszych opowieści o wampirach. Pomimo wpływu ponad 80 lat od premiery nieme, ekspresjonistyczne arcydzieło F.W. Murnaua pozostaje w swoim gatunku niedoścignione.
Godz. 19.30, Scena Mirka Mastalerza, ul. Gietkowska 10.

OLSZTYŃSKIE KINA

Repertuar MULTIKINO
Piątek, 11 kwietnia

MINECRAFT. FILM / familijny / dubbing: 09:45, 10:40, 11:40, 12:10, 12:45, 13:10, 13:40, 14:10, 14:35, 15:15, 15:35, 16:35, 17:00, 17:40, 19:00, 19:30, 20:00, 20:40, 22:00; MINECRAFT. FILM / familijny / napisy: 11:15, 16:05, 18:30, 21:00, 21:25, 22:20; 21.37: 13:45; SCREAMBOAT. KRWAWA MYŚZ / napisy: 21:40; AMATOR / napisy: 12:10, 14:55, 17:45, 20:30, 22:10; ANDRÉ RIEU. NIECH TEN SEN CIĄGLE TRWA. JUBILEUSZOWY KONCERT Z OKAZJI 75. URODZIN MAESTRA / napisy: 17:30; THE CHOSEN: OSTATNIA WIECZERZA (SEZON V) / lektor: 18:00; FACHOWIEC / napisy: 20:15; ŚNIEŻKA / familijny / dubbing: 11:15, 14:55; ELFY ROZRABIAJĄ! / familijny / dubbing: 10:00; OSKAR, PATKA I ŻŁOTO BAŁTYKU / familijny: 10:00; 100 DNI DO MATURY - WERSJA ROZSZERZONA / familijny: 10:00, 16:00; KAIJU NO. 8: MISSION RECON / napisy: 12:00, 18:45; PRZYJMIJ/ODRZUĆ / napisy: 12:30, 15:05, 17:30, 19:50

Sobota, 12 kwietnia

MINECRAFT. FILM / familijny / dubbing: 09:45, 10:15, 10:45, 11:35, 12:10, 12:40, 13:10, 13:35, 14:10, 14:35, 15:05, 15:35, 16:35, 17:00, 17:30, 18:00, 19:00, 19:30, 20:00, 20:25, 22:00; MINECRAFT. FILM / familijny / napisy: 11:10, 16:15, 21:25, 22:25; SCREAMBOAT. KRWAWA MYŚZ / napisy: 21:40; AMATOR / napisy: 12:05, 14:50, 17:45, 20:30, 21:50; ANDRÉ RIEU. NIECH TEN SEN CIĄGLE TRWA. JUBILEUSZOWY KONCERT Z OKAZJI 75. URODZIN MAESTRA / napisy: 18:30; THE CHOSEN:

OSTATNIA WIECZERZA (SEZON V) / lektor: 15:30; FACHOWIEC / napisy: 21:15; ŚNIEŻKA / familijny / dubbing: 10:30, 13:00; OBCY: DECYDUJĄCE STARCIE - WERSJA ROZSZERZONA / napisy: 16:00; ELFY ROZRABIAJĄ! / familijny / dubbing: 10:40; KICIA KO-CIA MÓWI: DZIEŃ DOBRY! / familijny / dubbing: 10:00; 100 DNI DO MATURY - WERSJA ROZSZERZONA / familijny: 11:25, 19:00; BEZCENNY PAKUNEK / napisy: 14:00; KAIJU NO. 8: MISSION RECON / napisy: 18:45; PRZYJMIJ/ODRZUĆ / napisy: 12:40, 15:00, 17:20, 19:40, 22:00

Niedziela, 13 kwietnia

MINECRAFT. FILM / familijny / dubbing: 09:45, 10:15, 10:45, 11:35, 12:10, 12:40, 13:15, 13:40, 14:10, 14:35, 15:10, 15:40, 16:35, 17:00, 17:40, 18:10, 19:00, 19:30, 20:05, 20:40; MINECRAFT. FILM / familijny / napisy: 11:15, 16:05, 18:35, 21:00, 21:25; 21.37: 13:00; SCREAMBOAT. KRWAWA MYŚZ / napisy: 12:45; AMATOR / napisy: 12:05, 14:50, 17:45, 20:30, 20:30; ANDRÉ RIEU. NIECH TEN SEN CIĄGLE TRWA. JUBILEUSZOWY KONCERT Z OKAZJI 75. URODZIN MAESTRA / napisy: 16:45; THE CHOSEN: OSTATNIA WIECZERZA (SEZON V) / lektor: 14:00; FACHOWIEC / napisy: 20:35; ŚNIEŻKA / familijny / dubbing: 10:30; ELFY ROZRABIAJĄ! / familijny / dubbing: 10:45; KICIA KO-CIA MÓWI: DZIEŃ DOBRY! / familijny / dubbing: 10:00; 100 DNI DO MATURY - WERSJA ROZSZERZONA / familijny: 11:25, 19:30; KAIJU NO. 8: MISSION RECON / napisy: 17:30; OPERA! / napisy: 15:00; PRZYJMIJ/ODRZUĆ / napisy: 15:00, 17:20, 19:40

Repertuar AWANGARDA
Piątek, 11 kwietnia

Bezcenny pakunek - prod. Francja, Belgia: godz. 17.00 ; 21.37 - prod. Polska: godz. 17.45; Skrzyżowanie - prod. Polska: godz. 18.00; Sanatorium Pod Klepsydrą według Braci Quay - prod. Polska, Wielka Brytania: godz. 18.30; Amator - prod. USA: godz. 19.45 ; Opera! - prod. Włochy: godz. 19.45; Bogini Partenope - prod. Włochy: godz. 20.00

Sobota, 12 kwietnia

21.37 - prod. Polska: godz. 15.00; „Do ostatniej kropli” Ewa Ewart: godz. 15.00; Amator” - prod. USA: godz. 15.30; Bezcenny pakunek - prod. Francja, Belgia: godz. 16.30 ; Skrzyżowanie - prod. Polska: godz. 16.30 ; Ostatnia podróż - prod. Szwecja: godz. 17.45; Sanatorium Pod Klepsydrą według Braci Quay - prod. Polska, Wielka Brytania: godz. 18.00 ; The Last Showgirl - prod. USA: godz. 18.30 ; Opera! - prod. Włochy: godz. 19.30 ; Bogini Partenope - prod. Włochy: godz. 19.45 sala arte; Amator - prod. USA: godz. 19.45

Niedziela, 13 kwietnia

21.37 - prod. Polska: godz. 15.00 ; Serce Ojca - prod. Polska: godz. 15.00 ; Amator - prod. USA: godz. 15.30 ; Bezcenny pakunek - prod. Francja, Belgia: godz. 16.30 ; Skrzyżowanie - prod. Polska: godz. 16.30 ; Ostatnia podróż - prod. Szwecja: godz. 17.45 sala klubowa ; Sanatorium Pod Klepsydrą według Braci Quay - prod. Polska, Wielka Brytania: godz. 18.00 ; The Last Showgirl - prod. USA: godz.

18.30 sala studyjna; Opera! - prod. Włochy: godz. 19.30; Bogini Partenope - prod. Włochy: godz. 19.45 ; Amator - prod. USA: godz. 19.45

Repertuar HELIOS
Piątek, 11 kwietnia

„KAIJU NO. 8: MISSION RECON” w Helios Anime / napisy: 20:30; THE CHOSEN: OSTATNIA WIECZERZA / lektor: 18:00; AMATOR / napisy: 15:30, 18:15, 20:00; PRZYJMIJ/ODRZUĆ / napisy: 15:45, 17:45, 20:15; MINECRAFT. FILM / dubbing / familijny: 09:00, 09:15, 11:30, 12:00, 12:30, 13:30, 14:00, 14:30, 16:00, 16:30, 17:00, 17:30, 18:30, 19:00; MINECRAFT. FILM / napisy / familijny: 15:00, 19:30; FACHOWIEC / napisy: 21:00; ŚNIEŻKA / dubbing / familijny: 15:15; SCREAMBOAT. KRWAWA MYŚZ / napisy: 21:00; MICKEY 17 / napisy: 12:45; PRZEPIĘKNIE!: 12:15; FREDDY. PUDEL NIE Z TEJ ZIEMI / dubbing / familijny: 13:00; 100 DNI DO MATURY - WERSJA ROZSZERZONA / familijny: 13:45, 16:20, 19:15; EMILIA PÉREZ / napisy: 10:00; PIEP*ZYĆ MICKIEWICZA 2: 10:30; BASIA. RADZĘ SOBIE! / dubbing / familijny: 10:00; MAVKA. LISOVA PISNYA / j. ukraiński / familijny: 12:00; KLEKS I WYNALAZEK FILIPA GOLARZ - KNT / familijny: 11:00

Sobota, 12 kwietnia

„KAIJU NO. 8: MISSION RECON” w Helios Anime / napisy: 13:30; NIE-SAMOWITE PRZYGODY SKARPETEK / dubbing / familijny: 10:00; „ANDRÉ RIEU. NIECH TEN SEN CIĄGLE TRWA” w Helios na Scenie / napisy: 18:30; THE CHOSEN: OSTATNIA WIECZERZA / lektor: 16:00; AMATOR

/ napisy: 15:15, 18:15, 19:30, 20:30; PRZYJMIJ/ODRZUĆ / napisy: 14:45, 17:15, 19:45; MINECRAFT. FILM / dubbing / familijny: 09:45, 10:00, 10:30, 11:30, 12:00, 12:30, 13:00, 14:00, 14:30, 15:00, 15:30, 16:30, 17:00, 17:30, 18:00; MINECRAFT. FILM / napisy / familijny: 19:00; FACHOWIEC / napisy: 20:00; ŚNIEŻKA / dubbing / familijny: 10:15, 12:45; SCREAMBOAT. KRWAWA MYŚZ / napisy: 21:15; MICKEY 17 / napisy: 11:45; PRZEPIĘKNIE!: 19:15; FREDDY. PUDEL NIE Z TEJ ZIEMI / dubbing / familijny: 11:00; 100 DNI DO MATURY - WERSJA ROZSZERZONA / familijny: 10:45, 13:30, 16:15

Niedziela, 13 kwietnia

„KAIJU NO. 8: MISSION RECON” w Helios Anime / napisy: 16:30; NIE-SAMOWITE PRZYGODY SKARPETEK / dubbing / familijny: 10:00; „NT LIVE: DR. STRANGELOVE” w Helios na Scenie / napisy: 16:00; THE CHOSEN: OSTATNIA WIECZERZA / lektor: 13:30; AMATOR / napisy: 15:15, 18:15, 19:30, 20:30; PRZYJMIJ/ODRZUĆ / napisy: 14:45, 17:15, 19:45; MINECRAFT. FILM / dubbing / familijny: 09:45, 10:00, 10:30, 11:20, 12:00, 12:30, 13:00, 13:50, 14:30, 15:00, 15:30, 16:15, 17:00, 17:30, 18:00, 19:30; MINECRAFT. FILM / napisy / familijny: 18:45; FACHOWIEC / napisy: 20:00; ŚNIEŻKA / dubbing / familijny: 10:15, 12:45; SCREAMBOAT. KRWAWA MYŚZ / napisy: 21:00; MICKEY 17 / napisy: 11:45; FREDDY. PUDEL NIE Z TEJ ZIEMI / dubbing / familijny: 11:00; 100 DNI DO MATURY - WERSJA ROZSZERZONA / familijny: 10:50, 13:45

WIELKI PIŁKARZ, MARNY PREZES

PIŁKA NOŻNA\\\ Grzegorz Lato, jeden z najwybitniejszych polskich zawodników, we wtorek skończył 75 lat. - Zdrowie jest... słuszne jak na ten wiek. We wrześniu miałem operację kolana, ale już mogę normalnie chodzić - mówi król strzelców MŚ 1974.

Czego można mi życzyć? Tylko zdrowia! A wie pan, dlaczego? Bo jak jest zdrowie, oczywiście raz lepsze, raz gorsze, to zawsze damy sobie radę. A bez zdrowia to wiadomo, jak jest... - przyznał 100-krotny reprezentant Polski i zdobywca 45 goli w narodowych barwach, później trener, senator RP i w latach 2008-12 prezes PZPN.

Na szczęście, jak dodał, w jego przypadku nie można narzekać. - Jak się czuję? Przyznam szczerze, że zdrowie jest słuszne według wieku. Tak jak u 75-latk. Solidnie, elegancko. Cieszymy się z każdego dnia i... aby do przodu.

W ostatnich miesiącach były wybitny piłkarz musiał jednak znacznie ograniczyć aktywność fizyczną. - We wrześniu ubiegłego roku miałem operację kolana. Pozostały jeszcze drobne dolegliwości z tym związane, ale z dnia na dzień jest coraz lepiej. Powiedziano mi, że do roku nerwy mają się połączyć i wszystko wróci do dawnego stanu - przyznał. - Mam oczywiście swój program rehabilitacji, już drugiego dnia po operacji mnie „męczyli”. I potem ciężka praca przez sześć tygodni. Powiem szczerze, trochę przeszedłem od czasu, gdy mi szwy wyciągnięto. Od poniedziałku do piątku, przerwa tylko w sobotę i niedzielę. Ale już mogę normalnie chodzić, bez żadnego problemu - dodał.

Dzięki czemu mógł spokojnie świętować swoje ważne urodziny, bowiem różnie z tym w przeszłości bywało. - Miałem trochę pecha, zwłaszcza do okrągłych urodzin. W 2010 roku moja sześćdziesiątka wypadła w czwartek, a w sobotę wieczorem żona chciała zrobić przyjęcie dla bliskich i znajomych. Wiadomo jednak, co się wydarzyło w Smoleńsku w sobotę

rano, czyli 10 kwietnia. Tragedia... Zginęło tylu wspaniałych ludzi. No i odwołał się urodziny - wspominał Lato. Z kolei w 2020 roku nie mógł obchodzić uroczystości 70. urodzin z powodu pandemii koronawirusa.

Lato oczywiście w dalszym ciągu uważnie śledzi polski futbol. I martwi się losem Stali Mielec, której jest wychowankiem. Siedem kolejek przed końcem sezonu ekstraklasy drużyna znajduje się w strefie spadkowej z dwupunktową stratą do bezpiecznego miejsca.

14. Zagłębie	26	22:40
15. Puszcza	26	26:39
16. Stal	24	28:43
17. Lechia	24	27:46
18. Śląsk	22	29:41

- Nie ukrywam, że niepokoję się o Stal. Ale skoro sprzedaje się najlepszych bramkarza i napastnika... (Mateusza Kochalskiego i Ilję Szkurina - PAP). To nie jest budowa drużyny. Powinno się zostawiać najsilniejsze jednostki w klubie, a wymieniać najsłabsze. Ciężko będzie się utrzymać, na dodatek ma wymagający kalendarz. Martwię się. A proszę zobaczyć, co robi ostatnio Śląsk Wrocław. Lechia Gdańsk też się nie poddaje. Łatwo spaść z ekstraklasy, ale wrócić - znacznie trudniej. Przykładem Wisła Kraków, która już trzeci sezon męczy się w I lidze. To nie jest taka prosta sprawa - podkreślił.

Urodzony 8 kwietnia 1950 roku w Malborku Lato jest dwukrotnym medalistą mistrzostw świata (trzecie miejsce w 1974 i 1982 roku), mistrzem olimpijskim z 1972 i wicemistrzem olimpijskim z 1976 roku, królem strzelców MŚ 1974.

Kilka lat temu, wspominając mundial w RFN, mówił: - Nigdy nie zapomnę pierwszego meczu w grupie, wygranego 3:2 z Argentyną. Nikt w nas nie wierzył. Przecież rywale byli

Lata 70. XX wieku - trener Kazimierz Górski i jego wybrańcy. Czwarty z prawej Grzegorz Lato

potęgą, podobnie jak Włosi, wówczas wicemistrzowie świata. My i Haiti mieliśmy być chłopcami do bicia. Tymczasem mecz z Argentyną pokazał, że wcześniejsze eliminacje i spotkania z Anglikami, których u siebie pokonaliśmy 2:0, nie były przypadkiem.

Ostatecznie biało-czerwoni pod wodzą trenera Kazimierza Górskiego zajęli trzecie miejsce w turnieju, a Lato z dorobkiem siedmiu goli został królem strzelców.

- Szkoda meczu z RFN, przegranego 0:1, decydującego o awansie do finału. To spotkanie w ogóle nie powinno się odbyć, bo to było waterpolo, a nie futbol. Piłka stawała w wodzie jak rzucona cegłówka, chwilami nie dało się jej kopnąć. Bardzo żałuję, że nasi działacze zgodzili się na grę w takich warunkach - przyznał. - No i potem zostało nam spotkanie o trzecie miejsce z Brazylią. To był bardzo ważny mecz, bo stanęliśmy przed szansą wywalczenia pierwszego w historii medalu mistrzostw świata dla Polski - dodał Lato, którego gol zapewnił biało-czerwonym zwycięstwo 1:0.

Osiem lat później drużyna z dynamicznym skrzydłowym w składzie, ale już prowadzona przez Antoniego Piechniczka, również zajęła trzecie miejsce w MŚ.

Mundialu w Hiszpanii, jak zapewnił, wcale nie stawia niżej niż tego w RFN. - Ja nie dzielę medali z 1974 i 1982. One są dla mnie tak samo ważne. Medal to medal. Wiadomo jaka była sytuacja przed turniejem w Hiszpanii, w Polsce był stan wojenny. Nie graliśmy towarzyskich meczów, jedynie z zespołami klubowymi. Nasza dyspozycja była nie wiadomą, na dodatek na początku mundialu kontuzji doznali Andrzej Iwan i Jan Jałocha - przypominał. - Te pechowe sytuacje nie załamały jednak zespołu. Za Iwana został przesunięty do przodu Zbigniew Boniek, a Jałochę zmienił Marek Dziuba, z którym świetnie mi się współpracowało. Robiliśmy dobrą robotę na prawej stronie.

W sukcesie z 1982 roku Lato też miał swój duży udział. Zdobył bramkę w wygranym 5:1 meczu z Peru, a w spotkaniu drugiej fazy grupowej (wówczas obowiązywał inny system turnieju) zaliczył - jak

przypominał - dwie asysty z Belgią (3:0). Trzy gole strzelił wówczas Boniek.

W Polsce jego jedynym klubem była Stal, z którą zdobył mistrzostwo kraju w 1973 i 1976 roku, był również dwukrotnie królem strzelców ekstraklasy (1973, 1975).

Po wyjeździe z kraju grał w belgijskim Lokeren (1980-82), a kolejne dwa lata w meksykańskim Atlante FC. Karierę zakończył w 1984 roku, a później - już tylko amatorsko - grał w Kanadzie w polonijnym klubie Polonia Hamilton.

Jako piłkarz znany był z doskonałej kondycji i szybkości, w młodości 100 metrów biegał podobno poniżej 11 sekund! Nie był technicznym wirtuozem, ale nadrobił to szybkością, w efekcie często obrońcy widzieli jedynie jego plecy. Gdy trener Kazimierz Górski zobaczył go po raz pierwszy miał powiedzieć: „Trochę wiatrak, ale mnie się wydaje, że coś z niego będzie”.

Po zakończeniu kariery piłkarskiej rozpoczął działalność trenerską: North York Rockets z Kanady (1988-90), Stal Mielec (1991-93), Olimpia Poznań (1993-95), Amica Wronki (1995-96), Stal Mielec (1996-97), AO Kawala z Grecji (1997) oraz Widzew Łódź (1999).

W latach 2001-05 był senatorem Sojuszu Lewicy Demokratycznej, natomiast w 2008 roku rozpoczął czteroletnią kadencję prezesa Polskiego Związku Piłki Nożnej. Można powiedzieć, niestety, bo jako prezes nie zapisał się złotymi zgłoskami w historii polskiego futbolu. Lato był książkowym przykładem tego, że nie każdy piłkarz, nawet wybitny, po zakończeniu kariery będzie równie dobrym działaczem. To za jego kadencji na polskich stadionach pojawiły się wulgarne przyspiewki kibiców o tym, co trzeba zrobić z PZPN-em. Jeśli

ktos nie wie, o co chodzi, to wyjaśnimy, że po latach to samo zaproponowano zrobić z PiS-em.

W efekcie w 2012 roku Grzegorz Lato nie ubiegał się o reelekcję. I była to jedna z najlepszych decyzji, jeśli nie najlepsza, jaką podjął jako prezes PZPN.

GRZEGORZ LATO POWIEDZIAŁ

>>> **O nieudanym Mundialu w 1978 roku:** Po co tak mocno kombinował ze składem i ustawieniem (Jacek Gmoch - red.)? Dlaczego wystąpił na ławkę Włodka Lubańskiego. Rozbił coś, co dobrze funkcjonowało. Jacek Gmoch lubi się porównywać do Kazimierza Górskiego i wychodzi mu, że na pewno nie był gorszym trenerem. Błagam, nie żartujmy.

>>> **O bezbramkowym meczu z Włochami na MŚ 1982:** Jeśli Szarmach nawet nie był w życiowej formie, to miał patent na Włochów, oni czuli przed nim respekt i szczerze się ucieszyli, że nie ma go w składzie. Zagrał natomiast Andrzej Pałasz. Nic do niego nie mam, fajny chłop, ale umówmy się, to nie ta sama półka.

>>> **O Leo Beenhakkerze:** Michał Listkiewicz (poprzedni prezes PZPN - red.) już przed mistrzostwami Europy podpisał następny kontrakt na trzy lata z Beenhakkerem i zostawił mi w prezencie pajacę, powiem szczerze. Bo to był pajac. Myślał, że jesteśmy czarnym ludem, i będzie nas pouczał, co mamy robić. (...) Zrobiliście z Leo cudotwórcę, a on na razie tak naprawdę nic nie osiągnął. (...) Na miejscu Michała (Listkiewicza - red.), gdy Leo domaga się teraz przedłużenia kontraktu czy podwyżki, powiedziałbym mu wprost: „Tam są drzwi!”. Naprawdę damy sobie radę bez niego... (...) Podamy sobie na koniec ręce jak biali ludzie.

>>> **O Zbigniewie Bońku:** Ja mu tylko odpowiedziałem na jego zaczepki jego słowami: nie jego rower, nie jego pedały, niech nie próbuje pedałować.

STRZELAŁ, STRZELA I BĘDZIE STRZELAŁ

PIŁKA NOŻNA Robert Lewandowski zdobył dwa gole dla Barcelony w wygranym 4:0 meczu z Borussią w ćwierćfinale Ligi Mistrzów i ma już na koncie 105 bramek w tych rozgrywkach. - Z wiekiem coraz bardziej doceniam swoje osiągnięcia - przyznał.

W 25. minucie bramkę dla Barcelony zdobył Brazylijczyk Raphinha. Do przerwy „Duma Katalonii” prowadziła 1:0. Drugiego i trzeciego gola przeciwko swojemu byłemu klubowi strzelił Lewandowski, a wynik meczu na 4:0 ustalił 17-letni Hiszpan Lamine Yamal.

- GRALIŚMY BARDZO DOBRZE. W PIERWSZEJ POŁOWIE MIELIŚMY KILKA DOBRYCH OKAZJI, ALE BORUSSIA TEŻ PARĘ RAZY PRÓBOWAŁA SIĘ PRZECIWSTAWIĆ - OCENIŁ ROBERT LEWANDOWSKI.

- W drugiej połowie podkręciliśmy tempo, złapaliśmy wiatr w żagle i zdobyliśmy trzy bramki. Trudno nas było zatrzymać. W ostatnich 10 minutach Borussia kilka razy nam zagroziła i mogła strzelić gola. To jest piłka nożna. Zdajemy sobie sprawę z tego, że to jest pierwszy mecz. Mocno stąpamy po ziemi. Teraz patrzemy na kolejne mecze. Wszystkie chcemy wygrać - oświadczył reprezentant Polski na antenie Canal Plus Sport Extra.

Szczególnej urody był gol na 2:0. Yamal podał piłkę do Raphinhy, który

Po zdobyciu dwóch bramek Robert Lewandowski pochwalił się jeszcze, jaką rybę ostatnio złowił(-)

wyskoczył w polu karnym i głową skierował ją do Lewandowskiego, który także głową z bliska umieścił piłkę w bramce.

- To była bardzo ładna akcja, choć nie było łatwo ją wykończyć. Nie miałem wiele miejsca, bo byłem blisko słupka i poprzeczki, ale znalazłem miejsce wokienku bramki. Drużyna jest napędzona. Wielu zawodników idzie do przodu. Rozumiemy się dobrze nie tylko na boisku i poza nim, a to bardzo pomaga. Każdy mecz jest jednak inny i musi-

my być gotowi na każdą okoliczność - powiedział doświadczony napastnik, który w tym sezonie strzelił już 40 bramek dla Barcelony, w tym 11 w Lidze Mistrzów.

Najsukuteczniejszym piłkarzem tej edycji Ligi Mistrzów jest jednak Raphinha, który zdobył 12 bramek. Lewandowski zapewnił, że nie jest zazdrosny i nie podchodzi do tego jak do wyścigu. - Gramy do jednej bramki jako drużyna. Najważniejsze, żebyśmy wygrali, osiągnęli nasze cele

i zdobywali trofea - zadeklarował.

Lewandowski przeszedł do Barcelony z Bayernu Monachium latem 2022 roku. W ciągu trzech sezonów strzelił 99 goli w Barcelonie.

- Czas szybko leci. Oczywiście cieszę się z tego dokonania, z tego, że mogę strzelać tyle goli. Wiem, że jeszcze trochę przede mną. Wraz z wiekiem coraz bardziej doceniam swoje osiągnięcia. Jak najszybciej chcę przekroczyć barierę 100 bramek i mam nadzieję, że już niebawem

to się wydarzy - zakończył Robert Lewandowski, który jako pierwszy piłkarz w Lidze Mistrzów w jednym sezonie zdobył po dziesięć goli dla trzech klubów (Borussia Dortmund, Bayern Monachium, FC Barcelona).

• WYNIKI ĆWIERĆFINAŁÓW LIGI MISTRZÓW:

Barcelona - Borussia Dortmund 4:0 (1:0), Paris Saint-Germain - Aston Villa 3:1 (1:1), Arsenal Londyn - Real Madryt 3:0 (0:0), Bayern Monachium - Inter Mediolan 1:2 (0:1)

• **Pary półfinałowe:** Arsenal/Real - PSG/Aston Villa, Bayern/Inter - Barcelona/Borussia

105 GOLI LEWANDOWSKIEGO

Borussia Dortmund, której był piłkarzem w latach 2010-14, została 38. klubem, jakiemu Robert Lewandowski strzelił bramkę w Lidze Mistrzów. Premierowego gola uzyskał 19 października 2011 roku z Olympiakosem Pireus. Na 105 goli 36-letniego Lewandowski składa się jego dorobek w barwach Borussii - 17, Bayernu Monachium - 69 i Barcelony - 19. Do tej w tych rozgrywkach odnotował 131 występów.

Najczęściej - dziewięć razy - wpisał się na listę strzelców w meczach z Benficą Lizbona, w tym dwukrotnie w fazie ligowej tego sezonu. Siedem

razy pokonał bramkarzy Crvene Zvezdy Belgrad, po sześć goli uzyskał w spotkaniach Realem Madryt i FC Salzburg, a pięciokrotnie postawił piłkę do bramki Olympiakosu Pireus, Ajaksu Amsterdam i Dinama Zagrzeb.

Co ciekawe, na liście klubów „zranionych” przez polskiego snajpera są też inne drużyny, których barwy wcześniej bądź później reprezentował. Cztery gole wbił Barcelonie, w której gra od 2022 roku, a jednego - w obecnej edycji Champions League - Bayernowi.

9 bramek - Benfica Lizbona
7 - Crvena Zvezda
6 - Real Madryt, FC Salzburg
5 - Olympiakos, Ajax Amsterdam, Dinamo Zagrzeb
4 - Arsenal Londyn, FC Barcelona
3 - Olympique Marsylia, PSV Eindhoven, AEK Ateny, Chelsea Londyn, Dynamo Kijów, Viktoria Pilzno
2 - Szachtar Donieck, FC Porto, Zenit St. Petersburg, Atletico Madryt, RSC Anderlecht, Besiktas Stambuł, Tottenham, Lazio Rzym, Inter Mediolan, Napoli, Young Boys Berno, Brest, Borussia Dortmund
1 - AS Roma, Manchester City, Malaga, Juventus Turyn, FK Rostów, Paris Saint-Germain, Olympique Lyon, Villarreal, Royal Antwerpia, Bayern Monachium

O PIŁCE

Niedzielny mecz Legii Warszawa z Jagiellonią Białystok, czyli uczestników 1/4 finału Ligi Konferencji, będzie szlagierem 28. kolejki ekstraklasy. Lider Raków Częstochowa podejmie w sobotę Radomiak, a wicelider Lech Poznań zagra w niedzielę w Lublinie z Motorem.

Siedem kolejek przed zakończeniem sezonu Raków ma 56 punktów, Lech 53, a broniący tytułu Jagiellonia - 52. Kolejne miejsca zajmują drużyny,

które 2 maja spotkają się na PGE Narodowym w finale Pucharu Polski - czwarta jest Pogoń Szczecin (47), a piąta Legia (44).

Najbliższe tygodnie będą szczególnie intensywne dla warszawskiej drużyny, która występuje w trzech różnych rozgrywkach. Wczoraj zagrała z Chelsea (mecz zakończył się p oddaniu gazety do druku), a przed nią jeszcze walka o jak najwyższą lokatę na koniec sezonu w Ekstraklasie,

no i przede wszystkim finał Pucharu Polski, bo wszystko wskazuje na to, że jest to jedyna szansa Legii na grę w europejskich pucharach.

• **Program 28. kolejki, piątek:** KGHM Zagłębie Lubin - Górnik Zabrze (godz. 18), Korona Kielce - Widzew Łódź (20.30); **sobota:** GKS Katowice - Puszcza Niepołomice (14.45), Cracovia Kraków - Śląsk Wrocław (17.30), Raków Częstochowa - Radomiak

Radom (20.15); **niedziela:** Piast Gliwice - Pogoń Szczecin (14.45), Motor Lublin - Lech Poznań (17.30), Legia Warszawa - Jagiellonia Białystok (20.15); **poniedziałek:** Lechia Gdańsk - FKS Stal Mielec (19).

Czołówka i ligi po 27 kolejkach: 1. Arka Gdynia (27 meczów) - 60; 2. Bruk-Bet Termalica Nieciecza (26) - 55; 3. Wista Płock (26) - 47; 4. Polonia Warszawa (27) - 47;

5. Wista Kraków (27) - 46; 6. Miedź Legnica (26) - 45.

W 17. kolejce kobiecej Ekstraligi Stomilanki Olsztyn zagrają na wyjeździe z APLG Gdańsk (sobota, g. 13).

W niedzielę o godz. 14 w 20. kolejce kobiecej Ekstraligi futsalu AZS UWM High Heels Olsztyn podejmie AZS UJ Kraków. By obronić się przed

spadkiem olsztynianki nie dość, że muszą wygrać trzy ostatnie mecze, to jeszcze AZS UAM Poznań musi doznać trzech porażek.

Birmingham, w barwach którego występuje Krystian Bielik, awansował do angielskiej Championship po wygranej 2:1 z Peterborough w zaległym meczu 31. kolejki angielskiej League One (trzeci poziom rozgrywkowy).

JAK NIE Z SOKOŁEM, TO Z KIM?

PIŁKA NOŻNA 25. kolejka rozpocznie się w sobotnie popołudnie od meczu Stomil - Sokół, a zakończy w niedzielę po południu w Płocku, gdzie o punkty powalczy Wikielec. W międzyczasie (sobota, g. 18) Polonia podejmie rezerwy Legii Warszawa.

Piłkarze Stomilu staną przed olbrzymią szansą powiększenia skromnego/zawstydzającego/żenującego dorobku punktowego, bo na swoim stadionie zmierzają się z ostatnim w tabeli Sokołem Aleksandrów Łódzki, który już jest myślamy w IV lidze. Teoretycznie goście mają jeszcze szansę na uniknięcie degradacji, bo do bezpiecznego miejsca tracą „tylko” 15 punktów, gdy do końca sezonu mogą jeszcze wywalczyć 30 oczek. Ale jest to równie prawdopodobne jak to, że kandydat Nawrocki nie ma nic wspólnego z niejakim Batyrem.

Olsztynianie tydzień temu mieli zagrać ligowe spotkanie z Wigrami Suwałki, ale plany pokrzyżowała pogoda. Godzinę przed pierwszym gwizdkiem zaczęło mocno sytać śniegiem i sędziowie zdecydowali się odwołać to spotkanie, które najprawdopodobniej odbędzie się w maju. - Dobra decyzja sędziów, bo warunki po-

godowe nie umożliwiłyby gry w piłkę - ocenił Piotr Gurzęda, trener Stomilu. - Końcowy wynik w takich warunkach byłby jedynie efektem przypadku, a nie faktycznego stanu umiejętności zawodników.

W meczu z Wigrami za kartki mieli pauzować Piotr Łysiak, Mateusz Pajdak i Jakub Orpik. Cała trójka miała być gotowa na pojedynek z Sokołem, jednak w tej sytuacji na boisku się nie pojawi. - Nie zmienimy tego, musimy się z tym zmierzyć i znaleźć rozwiązanie - dodał trener Gurzęda, który ma trudne zadanie, bo nadal kontuzjowani są Aleksander Wtulich, Paweł Flis, Piotr Jakubowski i Kacper Sionkowski. Ten ostatni już intensywnie trenuje indywidualnie, licząc, że w sobotę znajdzie się na ławce rezerwowych.

Warto przypomnieć, że do tej pory Sokół wygrał tylko dwukrotnie, w tym jesienią ze Stomilem. W rundzie wiosennej Sokół na razie jeszcze punktu nie zdobył.

Fot. Emil Marecki

Głowa kontra but. Co może pójść nie tak...

POCZĄTEK SOBOTNIEGO MECZU O GODZINIE 12.

Podczas weekendu zdecydowanie najtrudniejsze zadanie przed Polonią, bo do Lidzbarka Warmińskiego przyjadą walczące o awans rezerwy Legii, które mają tyle samo punktów co lider, ale rozegrały jeden

mecz mniej. W poprzedniej kolejce Legia wygrała 4:2 w Bełchatowie.

Stołeczny klub od dawna dobija się do II ligi, ale dopiero w tym sezonie to marzenie może się ziścić. Dotychczasowy wyjazdowy bilans warszawian to siedem zwycięstw oraz dwa remisy i dwie porażki.

• 25. kolejka, sobota:

Stomil Olsztyn - Sokół Aleksandrów Łódzki (12), Polonia Lidzbark Warmiński - Legia II Warszawa (18), Unia Skierniewice - GKS Bełchatów (17), ŁKS Łomża - Lechia Tomaszów Mazowiecki (16), Victoria Sulejówkę - Broń Radom (18), Świt Nowy Dwór Mazowiecki - Mławianka

Mława (15); Pelikan Łowicz - Wigry Suwałki (16); **niedziela:** Jagiellonia II Białystok - Warta Sieradz (12), Wisła II Płock - GKS Wikielec (16:30).

EM, DRYX

PO 24 KOLEJKACH

1. Unia	51	58:25
2. Legia II*	51	59:29
3. Łomża	42	40:30
4. Broń	37	28:28
5. Wigry**	36	33:21
6. Bełchatów	35	40:34
7. Lechia	35	43:39
8. Warta*	35	28:31
9. Wisła II	32	42:39
10. Wikielec	31	29:30
11. Mławianka	31	48:50
12. Świt	31	34:48
13. Victoria	28	36:43
14. Jagiellonia II	27	36:38

15. Polonia*	24	34:46
16. Stomil*	23	29:41
17. Pelikan	23	27:45
18. Sokół	12	16:43

* mecz zaległy

** 2 mecze zaległe

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

W SŁOMCZYNIE LICZY SIĘ TYLKO ZWYCIESTWO

SPORTY MOTOROWE Zbigniew Staniszewski wraca do rywalizacji w mistrzostwach Europy strefy centralnej w rallycrossie i wraca też za kierownicę Forda Fiesty supercars.

Olsztyński kierowca po raz kolejny przystępuje do obrony tytułu najlepszego kierowcy cyklu i nie zamierza oddawać panowania w tej części starego kontynentu. Pierwsza eliminacja mistrzostw odbędzie się w Polsce, na „domowym” torze Staniszewskiego, czyli na Autodromie w Słomczynie. Na liście zgłoszeń widnieje 62 kierowców, w tym sześciu w najsilniejszej klasie supercars.

- Pół roku nie siedziałem i nie jeździłem autem supercar, czyli naszym wyścigowym potworem, który ma 650 koni - przyznaje

Staniszewski. - W najbliższy weekend w Słomczynie pierwsza eliminacja mistrzostw Europy strefy centralnej, a więc czas, aby na Europę wystawić Fiestę w klasie supercars. Na liście zgłoszeń widnieje sześć takich samochodów, ale nie jest ona jeszcze zamknięta, więc rywali może będzie więcej. Na pewno będzie w weekend co robić i mamy już z tego powodu trochę stresu. Całe szczęście jesteśmy dobrze przygotowani. Auto jest po odbudowie, bo dostało minionej zimy gruntowny przegląd. Zajrzeliśmy we wszystkie elementy samo-

Fot. Petr Sulcik

Zbigniew Staniszewski broni mistrzostwa Europy strefy centralnej

chodu, który dostał nowe amortyzatory o zupełnie innym set-upie, przez co będzie odrobinę szybszy. Wszystko to powoduje,

że mamy duży komfort i nadzieję na zwycięstwo. Zresztą nie zakładamy innego planu w Słomczynie niż zwycięstwo. Jesteśmy

ogromnie doświadczeni, bo już ponad 20 lat jestem w motorsporcie. Słomczyn to mój tor, na którym zaczynałem swoją przygodę z rallycrossem. Nie wiem, jaka będzie pogoda, ale wiem, że wszyscy będziemy mieli takie same warunki. Jeżeli spadnie w połowie wyścigu deszcz, to dotknie to całej naszej grupy supercars w takim samym stopniu. Pewnie znajomość toru i trasy może mi trochę pomóc. Autem o mocy 650 koni przy opadach deszczu jeździ się jednak bardzo słabo, bo po dodaniu gazu auto zrywa przyczepność. Znajomość tego obiektu

powinna być moim atutem, bo w deszczu i na zabłoconym asfalcie jeździliśmy już tam wielokrotnie. Rozpoczynamy już szósty sezon w rallycrossie, więc do wielu sytuacji był czas przywyknąć i się ich nauczyć.

• Terminarz FIA CEZ 2025:

Słomczyn/Polska (12-13 kwietnia), Melk/Austria (26-27 kwietnia), Sedlcany/Czechy (7-8 czerwca), Sedlcany (19-20 lipca), Rabocsiring/Węgry (9-10 sierpnia), Greinbach/Austria (23-24 sierpnia), Nyirad/Węgry (20-21 września), Poznań/Polska (4-5 października), Slovakiaring/Słowacja (18-19 października). **MARZAR**

POPŁYNĄ I POBIEGNĄ

SWIMRUN 1 czerwca centrum Łławy, a zwłaszcza jezioro Jeziorak oraz wyspa Wielka Żuława, zamieni się w arenę niecodziennych sportowych zmagani.

Po raz pierwszy w historii na najdłuższym jeziorze w Polsce i największej śródlądowej wyspie w kraju odbędą się zawody SwimRun KONO Łława! Od razu wyjaśniamy – nie będą to pierwsze zawody swimrunowe na Pojezierzu Łławskim, czy w ogóle na Jezioraku, bo w 2019 roku zorganizowano zmagania na dystansie Ultra. SwimRun KONO Łława 2025 to zupełnie inne wydarzenie, a przede wszystkim zainicjowane przez miejscowych pasjonatów sportu (na czele z Jarosławem Piechotką i Radosławem Etmańskim), którym tak samo zależy na przeprowadzeniu dobrych zawodów, jak i na promocji Łławy.

Głównym mecenasem imprezy została łławska firma KONO Polska, ale pomysłodawcy zgodnie podkreślają, że nie byłoby w stanie zorganizować tego wydarzenia, gdyby nie wydatna pomoc Starostwa Powiatowego. Gmina Łława także mocno wspiera wydarzenie, a do grona partnerów dołączyło też miasto Łława. Teraz już więcej o szczegółach zawodów. Jarosław Piechotka i Radosław Etmański to pomysłodawcy SwimRun KONO Łława. Swoje bogate doświadczenie, zarówno w organizacji imprez sportowych, jak i startach w nich (m.in. Susz Triathlon, Łławska 10 w Centrum – Bricomarche, Łławskie

Runo Leśne, itd.) przekładają teraz na zawody pływacko-biegowe. - Od wielu lat słyszymy, że Łława to miasto turystyczne - wyjaśniają. - Czas więc w końcu pokazać to wszystkim, zarówno zawodnikom i zawodnikom z Polski, jaki i miejscowym sportowcom, bo wielu łławian nie dostrzega na co dzień piękna naszego miasta i jego okolicy. Ba! Wielu mieszkańców Łławy nigdy nie było na wyspie Wielka Żuława. Kolejnym powodem organizacji SwimRun KONO Łława jest chęć zapełnienia niszy, jeśli chodzi o zawody pływackie na otwartym akwenie, która powstała po zaprzestaniu przeprowadzania Rajdu Pływackiego wokół Małego Jezioraka. To była bardzo fajna inicjatywa, warto organizować takie wydarzenia nad Jeziorakiem, tym bardziej że mamy znakomicie zorganizowaną grupę OrkaMasters Łława. Krzysztof Wacławski, założyciel i trener w tej sekcji, jest zresztą dobrym duchem naszych zawodów, to od niego po części wziął się zamysł na przeprowadzenie SwimRunu - słyszymy od Piechotki i Etmańskiego. Organizatorzy proponują starty indywidualne (dystans Sprint - długość całkowita 7800 m, w tym pływanie 1400 m i bieg 6200 m, oraz dystans Długi - dwie pętle dystansu Sprint), a także start w parach (dystans Długi). Trasa będzie wiodła z położonego nad Jeziorakiem Portu Śródlądowego Łława w kierunku Jezioraka Małego, potem na północny-

Jarosław Piechotka i Radosław Etmański zapraszają do udziału w SwimRun KONO Łława 2025

- zachód, wprost na Wielką Żuławę, a następnie powrót do Portu Łława. - Zapraszamy do startu triathlonistki i triathlonistów, biegaczki i biegaczy, pływaczki

i pływaków. Słowem - wszystkich tych, którzy nie boją się wodno-łądowej rywalizacji - zachęcają Jarosław Piechotka i Radosław Etmański. • Zapisy - sts-timing.pl

Szukasz Klientów? **GAZETA OLSZTYŃSKA.** tel. **885 998 201**

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL 503-103-703

USŁUGI

USŁUGI kamieniarskie, odnawianie liter, poziomowanie nagrobku, sprzątanie, układanie

kostki przy nagrobkach - konkurencyjne ceny, 513-951-268

ROLNICTWO

SKUP bydła rzeźne i eksportowe, wysokie ceny szybka płatność, 451-521-555

PRACA

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie rolnym, 601-772-124

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 10 kwietnia 2025 r. zmarła w wieku 93 lat Nasza Kochana Mama, Babcia i Prababcia

ś. † p. Sabina Miećkowska

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 12 kwietnia 2025 r. (sobota) o godz. 12.30 pożegnaniem i modlitwą różańcową, a o godz. 13.00 Mszą Świętą Pogrzebową w kościele pw. Chrystusa Króla przy ul. Wypiańskiego w Olsztynie. Ceremonia pochowania odbędzie się na cmentarzu komunalnym przy ul. Wadąskiej w Olsztynie (Dywity). Kondukt żałobny od głównej bramy. Pograżona w głębokim smutku rodzina

W ciszy i spokoju 8 kwietnia 2025 r. odeszła od nas nasza najdroższa Mama, Babcia i Prababcia

Zofia Sadowska

Uroczystość pogrzebowa odbędzie się 14 kwietnia 2025 r. o godz. 12.15 w Poznaniu, w parafii Chrystusa Dobrego Pasterza, ul. Nowina 1, i będzie kontynuowana na cmentarzu.

Pozostanie na zawsze w naszych sercach.

W smutku i żalu zawiadamia rodzina

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć:

- na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
- na wtorek, środę, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00

*Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE (wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

WWW.POZEGNANIA.NET

Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN** plac Józefa Bema 5, tel. 514-800-517 czynne w godz. 7.00-15.00 soboty – nieczynne b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG** ul. Rybacka 35 tel. 55-236-18-02 pon.-pt. godz. 8.00-16.00.

SPRINTEM

NORDIC WALKING

W sobotę na stadionie MOSiR w Giżycku odbędą się ogólnopolskie zawody Nordic Walking w ramach Polskiej Ligi Nordic Walking. Szacuje się, że w zawodach wystartuje ponad 200 zawodników z całej Polski. Będą to osoby, które uprawiają nordic walking zarówno profesjonalnie, jak i amatorsko. Organizatorzy przygotowali marsze nordic walking na dystansie 10 lub 5 km (start o godz. 10) oraz pięciokilometrowy bieg przełajowy (g. 11). Dla najmłodszych zaś będzie marsz/bieg animacyjny na 200m z nagrodami i pamiątkowym medalem (godz. 12). Organizatorzy zapraszają całe

rodziny do startu w kategorii rodzinnej lub spokojnego marszu w rekreacyjnym. Będą również sędziowie, którzy zadbają o walkę fair play i o bezpieczeństwo na trasie. Zawody są również świetną okazją do nauki prawidłowej techniki nordic walking. Co ważne - organizator zapewnia możliwość wypożyczenia sprzętu. Na godzinę 13 zaplanowano dekorację najlepszych zawodników. • Zapisy - www.bit.ly/Gizycko25

USŁUGI POGRZEBOWE

ARKA

Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ **89 534 72 42, 605 635 908**

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24 (wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ **89 526 66 01, 605 665 909**
www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

614619opb1-k-M

Farmański
ZAKŁAD POGRZEBOWY

dawniej **market**

OLSZTYN 895 355 300
ul. Lengowskiego 18-20 602 327 277

BISKUPIEC 897 152 093
ul. Armii Krajowej 4 608 680 642

POGOTOWIE POGRZEBOWE 89 527-09-09
Pomożemy Ci godnie pożegnać

725otbp-a-M

Drogiej Koleżance

Marioli Maczassek

byłej emerytowanej księgowej

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Mamy

składają Dyrektor oraz współpracownicy z Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku

48125opb1-a-M

Msza Święta za Dusze Zmarłych

Dr inż. **Kazimierzy Sierakowskiej**
w 35 rocznicę śmierci

i Płk. mgr. **Władysława Sierakowskiego**
w 16 rocznicę śmierci

zostanie odprawiona w Niedzielę Palmową (13 kwietnia 2025 r.) o godz. 12.00 w Kościele Garnizonowym w Olsztynie, przy ul. Marii Konopnickiej.

O czym zawiadamia Syn z rodziną

47725opb1-a-M

Rolnicze abc

z Tobą od 1971 r.

MIESIĘCZNIK **NIE TYLKO** DLA ROLNIKÓW

KWIECIEŃ 2025 – JUŻ W SPRZEDAŻY!

· PORADY **SPECJALISTÓW** · **AGROTECHNICZNE** NOWOŚCI

STYL ŻYCIA, EKOLOGIA, ZDROWIE

Do kupienia stacjonarnie: na poczcie, w punktach sprzedaży prasy, w salonikach prasowych, także w sieciach sklepów Dino, Spółem, Polo Market, Auchan, Chorten, Stokrotka i Real oraz **online:** www.kupgazete.pl i www.e-kiosk.pl

RELAKS

z Gazetą Olsztyńską

Sudoku

3	2	7					8	
6		1	5					
				4				
	1			2	9		3	
2		8		6	7		9	4
					4	8	1	
	9	6		8				
	7				2	9		
4		2				1		8

782

2				3	1			
1		4	9			3		2
	9	3	5			8		
			1		9		5	
		6	7		4			9
	7		8					4
8		9					7	
		2		7				
7	1							

783

	5						4	
		6		1		7		2
2	4					8		5
4		8					3	
			7		3	6	1	
			6			9		
	8		2			5		1
1		4			6			
					8		2	6

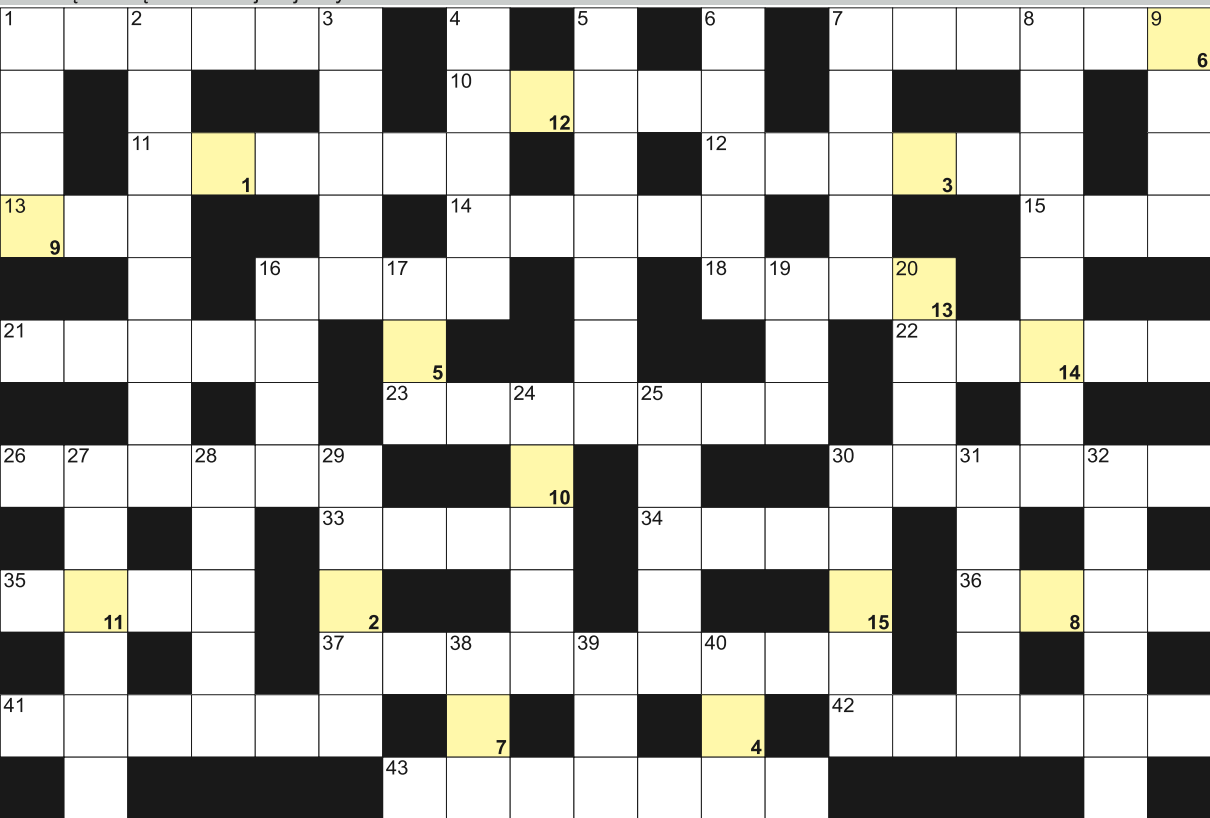
784

Znajdź 10 różnic

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 15 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) zespół siedmiu muzyków; 7) gotyckie, kolorowe okno; 10) największa wyspa Filipin; 11) objawy, symptomy; 12) towarzyszy błyskawicy; 13) miłka abisyńska krócej; 14) biologia lub fizyka; 15) podobne do pszczoł; 16) jest nią tatami; 18) wypłacany żołnierzom; 21) czas egzaminów na uczelni; 22) czarno-biały minerał; 23) danie, pozycja w menu; 26) broda i wąsy; 30) walizki i plecaki podróżnego; 33) brzeg, krawędź; 34) Pound, poeta amerykański; 35) najdłuższa rzeka w Hiszpanii; 36) bas lub sopran; 37) koper morski inaczej; 41) stare cenne meble; 42) przepływa przez Vichy; 43) wierzchołki gór.

PIONOWO: 1) hiszpański samochód; 2) tytuł naukowy; 3) rośnie na łące; 4) surowiec dla garncarza; 5) karabin myśliwego; 6) umowa o pracę dla aktora; 7) supeł marynarski; 8) sztuka pięknego mówienia; 9) mają mężów; 16) czerwona planeta; 17) wzór, model; 19) "... do radości" Friedricha Schillera; 20) stolica Kataru; 24) największy księżyc Saturna; 25) imię żeńskie; 27) wysokie stanowisko myśliwskie; 28) mózgowe lub bezdętkowe; 29) chwyt filmowe, sztuczki; 30) mydlana i na mleko; 31) Nikolaï, autor "Martwych dusz"; 32) przed przedszkolem; 38) Mały lub Duży na niebie; 39) rzeka w niemieckiej Pasawie; 40) trotyl.

Sprawdź się w SUDOKU: wypełnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9:

	4	8				5		
		5	3	8	1		4	9
				5				
8		3	5	1	7	4		
1	6	9		2		7		
	5	4	9					
5	1	6	2	9				4
4		2	6			1		5
				4	5	9		

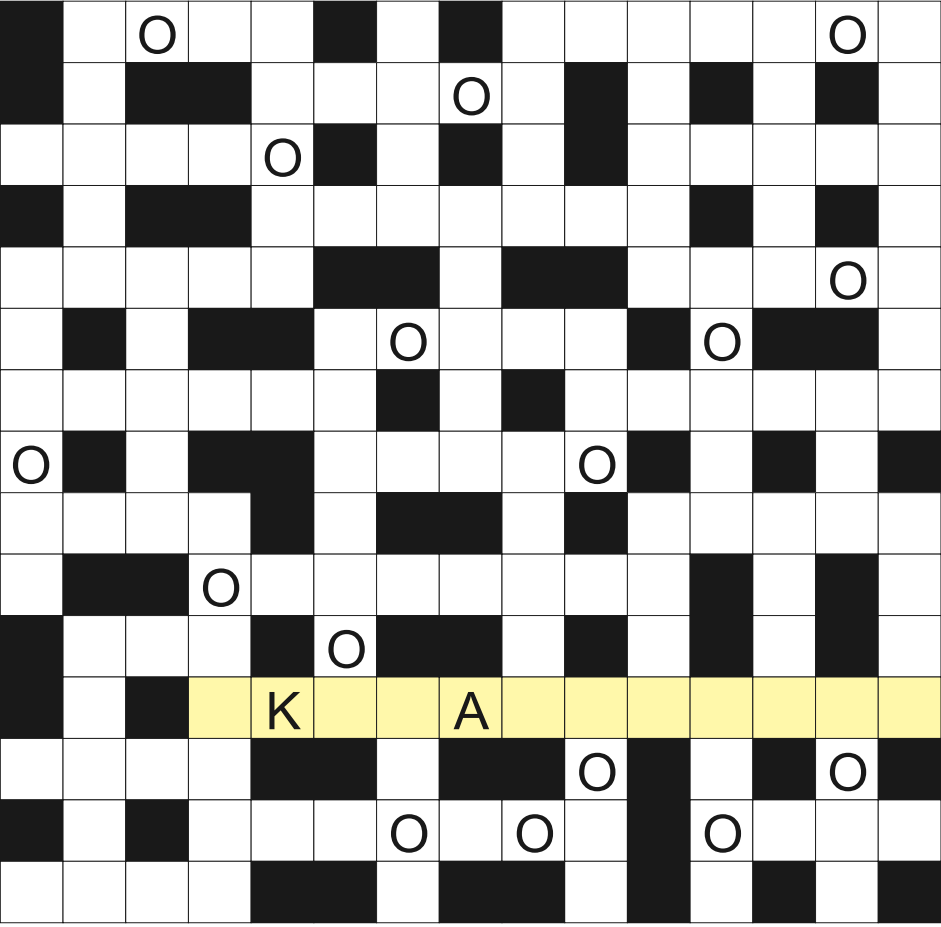
		2					1	
	8	5	4				6	
		4		6	1			8
5	3	1	9	8				
	4	9	2			8	3	
	2	7	6					9
4				3	2	1	5	7
		8	7		5			
	5			9	6	2	8	

WYKREŚLANKA: znajdź 20 wyrazów związanych z żeglarsstwem. Wykreślisz je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: zalew, akwen, jacht, pomost, kajuta, rzeka, szanty, kapok, wiosło, wyspa, bandera, bosman, bulaj, burta, fordek, kambuz, kurs, rejsy, marina, stanica:

S	Z	O	K	U	R	S	U	S	A
U	Z	B	U	S	T	Ó	Ł	B	L
S	I	A	K	A	M	B	U	Z	A
Z	J	A	N	K	U	L	P	O	R
A	A	I	O	T	A	T	O	L	W
J	C	L	T	J	Y	P	M	I	Y
A	H	R	E	J	S	Y	O	G	S
J	T	R	A	W	A	S	S	K	P
B	I	B	U	Ł	Ł	R	T	A	A
Z	A	R	U	O	S	Z	M	J	Ł
I	K	N	B	R	F	E	A	U	Z
K	W	O	D	O	T	K	R	T	A
T	E	H	R	E	S	A	I	A	G
O	N	D	A	H	R	M	N	H	O
H	E	R	M	A	N	A	A	O	N
K	A	R	A	B	I	N	E	N	A

BAŚKA z HASŁEM

Hasło z kolorowych pól z literami "K" oraz "A" utworzy rozwiązanie:

Na diagramie po lewej ujawniliśmy wszystkie samogłoski "O". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych pól z oznaczonymi już literami "K" oraz "A".

atmosfera spotkania, klimat; śnieżna pantera; stolica amerykańskiego stanu Wisconsin; dziewiąta litera alfabetu greckiego; ostre na głowie byka; słodki ziemniak, wilec; bywa bezchmurne; jacht Leonida Teligi; pieczenie w przetyku, z nadkwaśności; ptak nad kutrem rybackim; specjalista od języka i kultury Indii; Agca, strzelał do papieża; dobija do niego łódź; N dla chemika; odprawiana przez księdza; wystaje z czołgu; twardy w komputerze; brat Prometeusza; mazidło w łożysku; mityczny grecki bóg śmierci; ogrodzenie, parkan; niejedna wiosną na wierzbie; złotówka lub euro; zarabia przed kamerą; James, filmowy agent 007; napisał "Opowieści o pilocie Pirxie"; Schröder, były kanclerz Niemiec; najwyższy szczyt Filipin; Chagall, francuski malarz; polna, wylotowa lub mleczna; materiał na szyby; góry ze szczytem Sarametu; jej owoc to persymona; rzeka w Hamm i Paderborn; śmieszny film; ulepiła Plastusia u Marii Kownackiej; złot czarownic; antidotum; Fidel Valdez, były prezydent Filipin; i Baczyński, i Norwid; dno beczki, stoika; zmagania sportowe; Herman, autor "Wilka stepowego"; włócznia, pika.

11 - 17 kwietnia 2025

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura

INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 • Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

20:30

TVP 1

Po co ten spacerek?
Teatr Telewizji, 2025

Program poetycki „Po co ten spacerek?” jest rodzajem osobistego spotkania z Mają Komorowską, całość będzie montażem dwóch rzeczywistości. W jednej Mają Komorowską, w przestrzeni neutralnej, będzie czytała wiersze poetek i poetów polskich wg wyboru dokonanego przez Marię Topczewską. Druga rzeczywistość to opowieści Mai Komorowskiej, rozmowa, którą Agnieszka Glińska przeprowadzi z nią w jej mieszkaniu, a której tematem będzie próba odpowiedzi na pytania o to, co jest ważne. Tytuł „Po co ten spacerek?” pochodzi z jednej z opowieści, które usłyszymy.

Piątek

23:10

POLSAT

Zaułek koszmarów
Sensacyjny, USA, Meksyk, Kanada, 2021

Kiedy charyzmatyczny Stanton Carlisle spotyka na swojej drodze jasnovidzącą Zeeną i jej męża, mentalistę Pete'a, uczy się manipulować ludźmi, co wydaje się być złotym biletem do sukcesu. Niedługo potem z cyrku wędrującego po bezdrożach Środkowo-Zachodnich Stanów przenosi się do Chicago, gdzie z lojalną Molly u boku wykorzystuje naiwność miejscowych elit, żeby się wzbogacić. Im lepiej powodzi mu się, tym bardziej rośnie jego ambicja. Ale wkrótce posuwa się o krok za daleko, gdy za podszepitem psychiatry, dr Lilith Ritter, zamierza oszukać niebezpiecznego potentata.

Sobota

20:00

TVP KULTURA

Zdrajca
Biograficzny, dramat, Brazylia, Niemcy, Włochy, Franc., 2019

Historia Tommaso Buscetty, bossa, który złamał omerę, czyli mafijną zmwę milczenia. Dzięki jego zeznaniom doszło do najgroźniejszego procesu przeciwko Cosa Nostrze. Tak zwany maksiproces doprowadził do skazania 362 przywódców przestępczej organizacji. Było to największe w historii zwycięstwo prawa nad mafią.

INNE DATY EMISJI, NIEDZIELA, 23:30

Niedziela

01:45

TVN 7

Siedem minut po północy
Dramat, fantasy, USA, Hiszpania, Wielka Brytania, 2016

Niewielu jest dorosłych, którzy mieliby tyle odwagi co 10-letni Conor (Lewis MacDougall). Chłopiec codziennie musi bronić się przed grupą starszych kolegów, którzy prześladują go w szkole. Prawdziwy dramat jednak rozgrywa się w domu chłopca - samotnie wychowującego go matka przegrywa walkę z chorobą, a lekarze rozkładają ręce. W tej sytuacji Conor zyskuje niezwykłego sprzymierzeńca - jest nim mroczna istota ze snów, która za pośrednictwem niezwykłych, magicznych opowieści wciąga go w świat, gdzie znaleźć można na odpowiedzi na najtrudniejsze pytania.

Wtorek

23:55

TV PULS

Nocny łowca
Akcja, thriller, Kanada, 2018

Zniszczony życiem detektyw Marshall i samotni stróż prawa Cooper aresztują seryjnego zabójcę, który atakujące wyłącznie kobiety. Wkrótce odkrywają, że to nie oznacza końca problemów - gra przestępcy właśnie się rozpoczęła. Według ustaleń policji sprytny morderca kieruje serią makabrycznych ataków z za krat. Marshall i Cooper muszą stoczyć desperacką walkę z czasem, w której stawką jest życie wielu ludzi.

Środa

0:50

TVP KULTURA

Stanley i Iris
Dramat obyczajowy, USA, 1990

Iris King to wdowa, która samotnie wychowuje dwójkę dorastających dzieci. Stanley Cox jest kawalerem, którego życie sprowadza się jedynie do pracy i do opieki nad starzejącym się ojcem. Iris i Stanley pracują w tej samej piekarni i obojduje czują do siebie sympatie. Ale pewnego dnia Stanley zostaje wyrzucony z pracy. Wkrótce umiera jego ojciec. Po jego śmierci Stanley postanawia zmienić dotychczasowe życie. Wyznaje Iris, że jest analfabetą i prosi ją, by nauczyła go czytać.

INNE DATY EMISJI: WTOREK, 21:30

Czwartek

22:05

TVN

Zielona granica
Dramat, Polska, USA, Franc., Czechy, Belgia, Niemcy, Turcja, 2023

Po przeprowadce na Podlasie psycholożka Julia staje się mimowolnym świadkiem i uczestnikiem dramatycznych wydarzeń na granicy polsko-białoruskiej. Świado ma ryzyka i konsekwencji prawnych, przylatca się do grupy aktywistów pomagających uchodźcom, którzy koczują w lasach w strefie objętej stanem wyjątkowym.

PIĄTEK • 11 kwietnia

TVP 1

05:10 Akacja 38 - serial
05:55 Info Poranek
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - mag.
08:00 Chłopi - serial, 1972
09:00 Ranczo - serial obycz.
09:50 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Zew dzikiej natury - dokument, Niemcy, 2023
14:00 Wichrowe wzgórza - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Telexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

TVP 2

04:20 Na dobre i na złe - serial
05:15 M jak miłość - serial, 2024
06:05 Wstęp Wolny - felieton
06:20 Anna Dymna - spotkania się
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
07:30 Pytanie na śniadanie
11:15 M jak miłość - serial obycz.
11:50 Na sygnale - serial fabularny
12:30 Kółko fortuny - teleturniej
13:15 M jak miłość - serial obycz.
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
15:50 Przepis dnia
16:00 Kółko fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reportery - magazyn
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Królowie - serial historyczny TVP, 2024
21:05 Komisarz Alex - serial krym.
22:05 Poszukiwany, poszukiwana - kom., Polska, 1972
23:40 Krew z krwi - serial, 2024
00:40 Na wygnaniu ręki - dram. obyczajowy, Franc., 2018
02:35 Sprawa dla reportera
03:35 Dla nadzieja w atomie - dok., Franc., Irlandia, 2022

17:20 M jak miłość - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
19:55 Przepis dnia
20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
20:45 Postaw na milion - teleturniej
21:45 Cudowne lata - widowisko rozrywkowe
22:45 To jest grane - mag. muz.
23:20 Kino relaks - Przesyłka ekspresowa - fab., Franc., 2010
01:10 Nieprawdopodobna dziewczyna - kom., USA, 2012
03:05 Wirtuoz - thriller, Hiszp., 2013

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
11:50 Magazyn z nas do Tarnowa do lokalu „Jani Sushi”
12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program kryminalny
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjny-rozrywkowy
11:25 Gliniarze - serial paradowy
14:35 Dlaczego ja? - serial paradowy
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - 12-letnia Laura zostaje porwana, kiedy wraca z lekcyj muzyki. Despotyczny ojciec rodziny stara się narzucać detektywom swoje zdanie.
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny

19:50 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Mission: Impossible - Śmiertelny rachunek, Część I - sens., USA, 2023.
Ethan Hunt wraz z ekipą IMF po odejmuje swoje najbardziej ryzykowne zadanie. W poszukiwaniu nowego rodzaju broni muszą działać szybko...
23:30 Saga Zmierzch: Zaćmienie - horror, USA, 2010
02:05 Kuba Wojewódzki - talk-show
03:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA
04:10 Uwaga! - program interwencyjny
04:30 Szpital - program obyczajowy

19:15 Lepsza Polska - program publicystyczny Doroty Gawryluk
19:30 Sport; Pogoda
19:55 Must Be The Music - program muzyczny
22:05 Krew - serial obyczajowy
23:10 Zaułek koszmarów - sens., USA, Meksyk, Kan., 2021.
Kiedy charyzmatyczny Stanton Carlisle spotyka na swojej drodze jasnovidzącą Zeeną i jej męża, mentalistę Pete'a, uczy się manipulować ludźmi, co wydaje się być złotym biletem do sukcesu. ●
02:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
06:35 Tamte lata, tamte dni - Wojciech Mann - film
07:15 Najdalsze zakątki dawnej Polski - dok., Polska, 2016
08:00 Wstęp Wolny - felieton
08:25 Muzyka w sieci - magazyn muzyczny
08:55 Zezowate szczęście - ko-mediodramat, Polska, 1959
11:00 Królowa Bona - serial
12:35 Lino Ventura. Portret intymny - dok., Franc., 2018
13:40 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn
14:20 Wakacje Mikołajka - kom. famil., Franc., 2014
16:05 Czerdzieś lat minęło... podwójnie czyli Duduś i Lisi - koncert, 2008
17:20 Opole na bis - Polskie seriale - 2002

18:25 Portrety - Elżbieta Mickiewicz - felieton
18:50 Wielcy mistrzowie malarstwa - Cezanne - serial dok., Franc., 2015
20:00 Wstęp do filmu - Frankenstein
20:05 Wieczór kinomana - Frankenstein - horror, USA, Japonia, 1994
22:20 Tygodnik Kulturalny
23:15 Czwartkowy klub filmowy - Gorączka złota - fab., USA, 1925
00:40 Noc krótkich filmów - Stagnant - 2021
01:15 Kino nocne - Indochiny - dram., Francja, 1992
04:00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag.
04:40 Muzyka w sieci
05:10 Teledyski

15:50 Ranczo - serial kom., Polska
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradowy dokument
20:00 One Ranger: Strażnik z Teksasu - akcja, USA, 2023
22:00 Niezniszczalni - akcja, USA, 2010. Grupa najemników otrzymuje zadanie obalenia dyktatora jednego z południowo-amerykańskich państw.
00:00 Miłość, seks & pandemia - obyczajowy, Polska, 2022
02:20 Menu na miarę - program kulinarny
03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradowy dokument
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:05 Szkoła - Gimnazjalistka Edyta Chojnowska podkocha się w maturzystę Wojtku Radwanie. Kiedy dowiaduje się, że chłopak po zdaniu matury ma dostać od rodziców mieszkanie, oferuje mu swoją pomoc przy gotowaniu i sprzątaniu...
07:00 Szpital - program obyczajowy
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:10 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
11:55 Detektywi - program kryminalny
13:55 Szkoła - program obyczajowy
14:55 Śąd rodzinny - program sądowy
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej? 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradowy. 08:55 Dlaczego ja? - serial paradowy. 10:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Policjantki i Policjanci - serial paradowy. 16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej? 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradowy. 20:00 Gwiazdy Kabaretu 22:05 Jarhead: Prawo do powrotu - film, Izrael, USA, 2019 00:15 Hardkorowy lombard 01:20 STOP Drogowka - serial policyjny 02:20 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubie disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:25 Telezakupy TV Okazje

16:55 Szpital - program obyczajowy
17:55 Zagadki losu - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Duchy moich byłych - kom., USA, 2009
22:15 Kwiat Pustyni - obycz., Wlk. Bryt., Niemcy, Austria, 2009. So malijka Waris po ucieczce z rodzinnej wioski trafia do Londynu, gdzie próbuje sił w świecie mody.
00:50 Dziedzic Moskwy - kom., USA, Niemcy, 2005
02:50 Hotel Paradise - reality show
03:45 Prawdziwy horror - serial paradowy
04:45 Druga strona medalu - talk-show

09:45 Jestem mamą 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:00 Głos Polski 11:10 Leśni moczare 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Głos serca 13:05 Muzeum Powstania Warszawskiego 13:30 Mśza św. 14:30 Drzwi do lasu 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa do Boga 15:05 Miłosierdzie 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Natura Obiektywne 16:40 Prosto o gosp. 17:00 Droga Krzyżowa 17:30 Geopolityka 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... 19:30 Brat Franciszek 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasno. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Listy nadziei 23:00 Przegląd Tyg. „Niedziela” 23:05 Pradawne 23:30 Regal

eprasa.pl 1137a7b76b

SOBOTA • 12 kwietnia	
TVP 1	TVP 2
04:40 W pustyni i w puszczy - przyg., Polska, 1973	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczaj., 2025
06:20 Balans bieli - magazyn	06:35 Dla niesłyszących - Mjak miłość - serial, 2025
07:00 Transmisja Mszy Świętej	07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
07:40 Rok w ogrodzie	11:15 To jest grane - magazyn muzyczny
08:05 Rok w ogrodzie Extra - magazyn	11:50 Dobry tytuł - magazyn literacki
08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych	12:30 Nasz dom w górach - serial obyczaj., Niemcy, 2018
08:50 Ranczo - serial obyczaj., Polska, 2013	13:25 Rosół polski
09:50 Komisarz Alex - serial krym.	14:00 Familiada - teleturniej
10:45 Ojciec Mateusz - serial	14:35 Koło fortuny - teleturniej
11:45 Dzikie wybrzeża - dok., Austria, 2019	15:15 Szansa na sukces. Opole 2025 - widowisko muzyczne
12:50 Gwiazdy w południe - Rudzielec z Wyoming - western, USA, 1953	16:20 Na dobre i na złe - serial
14:25 Okrasza łanie przepisy - magazyn kulinarny	17:20 Postaw na milion - teleturniej
14:55 Sanatorium miłości - reality show	
15:50 Przed ekranem	
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja	
	
17:00 Teleexpress	18:15 Va Banque! - teleturniej
17:20 Pogoda	18:45 no... wiadomo - magazyn
17:35 Pan Mama - serial komediowy, 2025	19:15 Słowo na niedzielę
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	19:25 Rodzinka.pl - serial kom.
19:30 Program inform. 19.30	20:00 The Voice Kids - Bitwa - widowisko muzyczne
19:55 Pytanie dnia	21:30 The Voice Kids - Bitwa Sing Off - widowisko
20:05 Sport: Pogoda	22:20 Moja wielka grecka wycieczka - kom., Hiszp., USA, 2009. Georgia wskutek ciężkiej choroby traci posadę i musi poszukać nowego zajęcia. Zostaje przewodniczką wycieczek...
20:20 Krew z krwi - serial, 2024	00:05 Kruk - Jakt tu ciemno - serial krym., Polska, 2022
21:20 Hit na sobotę - Herkules - fantasy, USA, 2014	01:05 U Pana Boga w ogródku - kom., Polska, 2007
23:10 Zatoka szpiegów - serial sensacyjny	03:15 Przysiężka ekspresowa - fab., Franc., 2010
00:10 Konwój - thriller, Polska, 2016	
01:50 Tajemnica anioła - fab., USA, 2019	
03:40 Tina Turner - dok., Wlk. Bryt., 2015	
04:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	

TVN	POLSAT
05:30 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News
05:45 Ukryta prawda - program obyczajowy	08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjny - rozrywkowy
06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy	11:00 Ewa gotuje - Dzisiaj dowiem się, jak zrobić laptauera, czyli pastę serową z papryką...
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny	11:35 Małolaty na obozie - kom., USA, 2007. Dwaj tatusiowie - Charlie Hinton i Phil Ryerson spotkają się w kolejnej przygodzie z bandą dzie ciaków. Tym razem m przyjmują na siebie prowadzenie letniego obozu.
11:30 Na Wspólnej Om nibus - serial obyczajowy, Polska	13:30 Gliniarz e - Na prośbę komisarz Interpolu i Łucji Wilk detektywi przejmują sprawę zaginięcia niemieckiej studentki.
13:20 MasterChef Nastolatki - program kulinarno - rozrywkowy	16:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
14:50 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo - rozrywkowy	17:30 Awantura o kasę - teleturniej
15:50 Czy to ty, czy to ja - film rodzinny, komedia, USA, 1995. Niezwykłe podobne do siebie dziewczynka z domu dziecka oraz córka milionera zamieniają się na jakiś czas miejscami. Co z tego wyniknie?	
	
18:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy	18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:00 Fakty	19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gułaj
19:30 Sport	19:30 Sport: Pogoda
19:40 Pogoda	19:55 Kabaret na żywo. Chyba - serial, 2019
19:45 Mam talent - program muzyczno - rozrywkowy	22:00 Jurasz World Dominion - sens., USA, Chiny, 2022. Cztery lata po zniszczeniu Isla Nublar dinozaury żyją i zagrożają ludzkości jako najpotężniejsie drapieżniki naszej planety.
21:35 Niania w Nowym Jorku - komedia, romans, USA, 2007	01:15 Głębia strachu - sens., USA, 2020
23:40 Mission: Impossible - Śmiertelny rachunek. Część I - sens., USA, 2023	03:25 Świat według Kiepskich - serial komediowy
03:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA	04:40 Disco Gramy
04:10 Uwaga! - program interwencyjny	05:25 Telezakupy TV Okazje
04:25 Nauka jazdy - reality show	
04:55 Recepta na stary dom - program edukacyjny	

TVP Kultura	TV Puls
06:05 Przez łyż do szczęścia - dram., Polska, 1939	06:00 Kobra - oddział specjalny - Młodsza siostra Finna Bartelsa zostaje postrelona przez narkotykowych dilerów. Policjant znajduje wśród jej rzeczy amfetaminę.
07:45 Familiar Strangers w Bruskell - reportaż	09:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
09:00 Mistrzowie muzyki filmowej - Lata siedemdziesiąte. Część pierwsza - dokument, Wlk. Bryt., 2019	10:00 Nieznany Józef Zeidler - Musica Sacromontana - koncert, 2019
10:00 Nieznany Józef Zeidler - Musica Sacromontana - koncert, 2019	10:55 Wakacje Mikołajka - komedia familijna, Francja, 2014
12:40 Muzyka w sieci	12:40 Muzyka w sieci
13:15 Tamte lata, tamte dni - Grażyna Barszczewska - magazyn	13:50 Wielcy mistrzowie malarstwa - Rembrandt - serial dok., Franc., 2015
15:00 Człowiek z żelaza - dram., Polska, 1981	17:40 Wydarzenie aktualne - program informacyjny
	
18:10 Retro kino - Był tu Willie Boy - western, USA, 1969. W roku 1909 Willie Boy - nazywany tak poza rezerwatem i pragnący zostać wolnym obywatелеm amerykańskim - wraca do rezerwatu Morongo pod Riverside, na doroczne święto.	20:00 Niezniszczalni 2 - akcja, USA, Niemcy, 2012. Mr. Church znów zwołuje najbardziej zabójczą ekipę najemników na świecie. Wyruszają na tereny byłego Związku Radzieckiego, aby zdobyć dla Churcha coś, co znajduje się w rozbitym samolocie. Niestety, sprawy zaczynają się komplikować.
20:00 Bilet do kina - Zdradca - fab., Brazylia, Niemcy, Włochy, Franc., 2019	22:00 Świat w ogniu - akcja, USA, 2019
22:40 Koncert Jazzowy	00:15 Snajper: Kolejne starcie - akcja, USA, 2011
23:55 Wieża z kina - Zdradca - fab., Brazylia, Niemcy, Włochy, Franc., 2019	02:10 Menu na miarę - program kulinarny
02:10 Dobry tytuł - magazyn literacki	02:50 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
02:50 Hrabina z Hongkongu - kom., USA, 1967	03:40 Menu na miarę - program kulinarny
04:45 Reżyserzy - William Wyler - dok., Wlk. Bryt., 2018	04:40 Dyżur - serial medyczny

TVN 7	TV 4
05:20 Szkoła - Błażej Rydlewicz wykłada odpowiedzi do testu na inteligencję, dzięki czemu zajmuje pierwsze miejsce wśród uczniów.	06:00 Lowcy skarbów. Kto da więcej - reality show
06:20 New Looney Tunes III - animacja	07:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki
07:05 Wiza na miłość - serial para dokumetalny	11:05 Jesteśmy Dla Dzieci - program edukacyjny
08:05 Świat według T.S. Spiveta - przyg., Franc., Kan., Australia, 2013	11:30 Miodowe Lata - serial komediowy
10:20 Ukryta prawda - program obyczajowy	12:25 Karate Kid - sensacyjny, USA, 1984
11:20 Mówię Wam - talk-show	14:55 Policjantki i Policjanci - serial para dokumetalny
12:20 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo - rozrywkowy	20:00 Sprawie diwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny
12:55 Ukryta prawda - program obyczajowy	00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy
14:55 Detektywi - program kryminalny	01:05 Hardkorowy lombard
15:50 The Traitors. Zdrajcy - reality show	01:35 STOP Drogówka - serial policyjny
17:30 Kochaj i tańcz - kom., Polska, 2009	02:45 Intervencja - magazyn reporterów
	03:25 Lubie disco! - program muzyczny
	04:25 Top 10 - Lista Przebojów - program muzyczny
	05:25 Telezakupy TV Okazje
	
	09:00 Telewiz. Uniwersytet Biblijny
	10:00 Inf. dnia
	10:15 Retrospekcja
	10:35 Słowo życia
	10:40 Polski Punkt Widenia
	11:00 Kropełka
	12:00 Anioł Pański
	12:03 Inf. dnia
	12:20 Warto zauważyć...
	12:50 Natura Obiektywem
	13:20 Ocalić od zapomnienia
	13:30 Msza św.
	14:30 Przegląd Tyg.
	14:55 Przegląd Tyg.
	15:00 Przegląd Tyg.
	15:30 Przegląd Tyg.
	16:00 Inf. dnia
	16:10 Historia PL
	17:00 Lubieszów
	17:30 Przełamując bariery
	17:55 Poczet Wlk. Polaków
	18:00 Anioł Pański
	18:05 Inf. dnia
	18:15 Rozmowy niedok.
	19:25 40 dni z Matką Bożą Gietrzwałdzką
	19:30 Manna z Nieba
	19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
	20:00 Inf. dnia
	20:20 Różaniec
	20:50 Mysiąc
	21:00 Apel Jasnog.
	21:20 Inf. dnia
	21:40 Polski Punkt Widenia

NIEDZIELA • 13 kwietnia	
TVP 1	TVP 2
05:30 Sprawa dla reportera	05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczaj., 2025
06:20 Słownik polsko@polski - talk-show prof. J. Miodka	06:35 Dla niesłyszących - Mjak miłość - serial, 2025
06:55 Słowo na niedzielę	07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
07:00 Transmisja Mszy Świętej	11:15 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn
08:00 Tydzień	11:50 The Voice Kids - Bitwa - widowisko muzyczne
08:30 Moje zdrowie - magazyn	13:15 The Voice Kids - Bitwa Sing Off - widowisko
08:45 Zmiennicy - serial, 1986	14:00 Familiada - teleturniej
11:00 Komisarz Alex - serial krym.	14:35 Koło fortuny - teleturniej
11:55 Miedzy ziemią a niebem	15:10 Szansa na sukces. Opole 2025 - widowisko muzyczne
12:00 Anioł Pański, Watykan	16:10 Cudowne lata - widowisko rozrywkowe
12:15 Miedzy ziemią a niebem	
12:45 Przełgrzymi Nadziei - rep.	
13:10 Natura w Jedynce - W krainie pszczoły miodnej - dok., Franc., 2023	
14:25 Poszukiwany, poszukiwana - kom., Polska, 1972	
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja	
17:00 Teleexpress	
17:20 Pogoda	
	
17:35 Daję słowo - Maciej Orłoś - talk-show	17:15 Tak to leciało - teleturniej muzyczny
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	18:15 Maxima. Droga na tron - serial obyczaj., Niderl., 2024
19:30 Program inform. 19.30	19:10 Niepewne sytuacje
19:55 Pytanie dnia	19:20 Rodzinka.pl - serial kom.
20:05 Sport: Pogoda	20:00 Dzień patriotów - akcja, USA, 2016. Podczas maratonu bostońskiego dochodzi do krwawego zamachu terrorystycznego. W tłumie eksplodują dwie bomby.
20:20 Zatoka szpiegów - serial sensacyjny	22:20 Kwiatki polskie w niedziele - magazyn
21:20 Sanatorium miłości - reality show	23:35 Król Kalifornii - kom., USA, 2007
22:10 Sanatorium miłości. Kulisy programu - felieton	01:20 Wojenne dziewczyny - serial, 2021
22:25 Zakochana Jedynka - Teoria wszystkiego - dram., Wlk. Bryt., 2014	02:20 Moja wielka grecka wycieczka - kom., Hiszp., USA, 2009
00:35 Herkules - fantasy, USA, 2014	
02:25 Konwój - thriller, Polska, 2016	
04:05 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	

TVN	POLSAT
05:20 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News
05:35 Batwheels I - film animowany	08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjny - rozrywkowy
05:50 Bitwa o gości - program rozrywkowy	11:10 The Americas - serial dokumetalny
06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy	12:10 Brzdąc w opałach - kom., USA, 1994. Trzej kłnapery postanawiają porwać dziecko zamożnego przemyślnika. Akcja kończy się powodzeniem, je dnak sprytny brzdąc korzystając z pierwszej nadarzającej się okazji wy myka się porwany...
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny	14:15 Must Be The Music - program muzyczny
11:40 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo - rozrywkowy	16:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
12:45 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy	17:30 Awantura o kasę - teleturniej
13:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy	18:50 Wydarzenia - program informacyjny
14:35 Mam talent - program muzyczno - rozrywkowy	19:15 Sport: Pogoda
16:30 Sonic: Szybki jak błyskawica II - kom., USA, Jap., 2022. Uwielbiany na całym świecie niebieski jeź powraca!	
	
19:00 Fakty	19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny
19:30 Sport	19:55 Dancing with the Stars. Taniec z Gwiazdami - program taneczno - rozrywkowy
19:40 Pogoda	22:20 Tęskniowie - serial obyczajowy
19:45 The Traitors. Zdrajcy - reality show	22:50 Bęłbis - kom., Polska, 2022
21:30 The Traitors. Arena - reality show	01:35 Boski żigolo w Europie - kom., USA, 2005. Ada i Mikołaj od kilkunastu lat są szczęśliwym małżeństwem. Są rodzicami nad wiek rozgarniętą i czasami bezczelnej piętnastolatki...
22:00 Kryptomim Polska - kom., Polska, 2022. Gdyby nie przypadek, Pola i Staszek prawdom podobnie nigdy by się nie spotkali.	03:10 Świat według Kiepskich - serial komediowy
23:55 Superwizjer - magazyn reporterów	04:45 Disco Gramy - program muzyczny
00:30 Kroniki Riddicka - SF, USA, 2004	05:25 Telezakupy TV Okazje
03:05 Największe polskie katastrofy - program dokumetalny	
04:10 Uwaga! - program interwencyjny	
04:30 Szpital - program obycz.	

TVP Kultura	TV Puls
06:05 Gwiazdza biór TVP	05:40 Kobra - oddział specjalny - Susanne zostaje porwana. Gangsterzy dają jej, aby odzyskała telefon z magazynu dowodów rzeczowych.
07:00 Rozmowy (nie) wygodne - Zdzisława Sośnicka	07:35 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
08:00 Nabożeństwo luteraniskie w Sopocie	10:00 Nieznany Józef Zeidler - Musica Sacromontana - koncert, 2019
09:05 Wichrowe wzgórza: miłość, nienawiść i zemsta - dokument, Franc., 2022	10:55 Wakacje Mikołajka - komedia familijna, Francja, 2014
10:15 Vera Cruz - western, USA, 1954	12:40 Muzyka w sieci
12:00 Od ucha do ucha - Mój dziadek się schował - Caracas - filmy animowane	13:15 Tamte lata, tamte dni - Grażyna Barszczewska - magazyn
12:30 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn	15:00 Człowiek z żelaza - dram., Polska, 1981
13:10 Powrót Różowej Pantery - kom., Wlk. Bryt., 1975	17:40 Wydarzenie aktualne - program informacyjny
15:15 Portrety - Elżbieta Mickiewicz - felieton	
15:30 Mistrzowie muzyki filmowej - Lata siedemdziesiąte. Część pierwsza - dok., Wlk. Bryt., 2019	
	
16:35 Dobry tytuł	15:15 Jack Mimoun: Sekret wyspy Val Verde - przyg., Franc., Belgia, 2022
17:15 Niedziela z... Ireną Santor	17:35 Terminal - kom., USA, 2004. Victor Navorski, turysta ze Wschodniej Europy, dociera na lotnisko JFK w Nowym Jorku. Podczas jego nieobecności w ojczyźnie, doszło do zamachu stanu.
18:05 Poznanie - Polska, 1991	20:00 Upraważona - akcja, Franc., USA, 2008
20:00 Wojna o prąd - fab., USA, 2017	21:55 Pan i pani Smith - akcja, USA, 2005
21:55 Najdłuższa podróż E.M. Forstera - dok., Wlk. Bryt., 2019	00:10 Rytuał śmierci - thriller, USA, 2023
23:00 Muzyka w sieci - mag.	02:05 Dyżur - serial medyczny
23:30 Bilet do kina - Zdradca - fab., Brazylia, Niemcy, Włochy, Franc., 2019	03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
02:10 Koncert Jazzowy	04:00 Dyżur - serial medyczny
03:30 Noc krótkich filmów - Stagnant - 2021	05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
04:05 Niedziela z... Ireną Santor	
05:00 Wichrowe wzgórza: miłość, nienawiść i zemsta - dok., Franc., 2022	

TVN 7	TV 4
05:15 Szkoła - Sabina Matysiak z 1a liceum przyjaźni się z Małgosią Kuc z tej samej klasy. Znajome Sabiny nie mogą znieść faktu, że zadaje się ona z biedniejszą koleżanką.	06:00 Lowcy skarbów. Kto da więcej - reality show
06:20 New Looney Tunes III - animacja	07:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki
06:45 New Looney Tunes I - animacja	11:05 Jesteśmy Dla Dzieci - program edukacyjny
07:15 Wiza na miłość - serial para dokumetalny	11:30 Miodowe Lata - serial komediowy
08:15 Wielka Gilly - obycz., USA, 2015	12:25 Karate Kid - sensacyjny, USA, 1984
10:25 Ukryta prawda - program obyczajowy	14:55 Policjantki i Policjanci - serial para dokumetalny
12:25 You Can Dance - Po prostu tańcz! - program rozrywkowy	20:00 Sprawie diwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny
15:10 Złoto dla zuchwałych - film wojenny, USA, Jugos., 1970	00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy
18:15 Akademia policyjna VII: Misja w Moskwie - kom., USA, 1994	01:05 Hardkorowy lombard
	01:35 STOP Drogówka - serial policyjny
	02:45 Intervencja - magazyn reporterów
	03:25 Lubie disco! - program muzyczny
	04:25 Top 10 - Lista Przebojów - program muzyczny
	05:25 Telezakupy TV Okazje
	
	09:15 Manna z Nieba
	09:45 Przegląd Tyg.
	10:00 Inf. dnia
	10:15 Retrospekcja
	10:35 Słowo życia
	10:40 Polski Punkt Widenia
	11:00 Kropełka
	12:00 Anioł Pański
	12:03 Inf. dnia
	12:20 Warto zauważyć...
	12:50 Natura Obiektywem
	13:20 Ocalić od zapomnienia
	13:30 Msza św.
	14:30 Przegląd Tyg.
	14:55 Przegląd Tyg.
	15:00 Przegląd Tyg.
	15:30 Przegląd Tyg.
	16:00 Inf. dnia
	16:10 Historia PL
	17:00 Lubieszów
	17:30 Przełamując bariery
	17:55 Poczet Wlk. Polaków
	18:00 Anioł Pański
	18:05 Inf. dnia
	18:15 Rozmowy niedok.
	19:25 40 dni z Matką Bożą Gietrzwałdzką
	19:30 Manna z Nieba
	19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
	20:00 Inf. dnia
	20:20 Różaniec
	20:50 Mysiąc
	21:00 Apel Jasnog.
	21:20 Inf. dnia
	21:40 Polski Punkt Widenia

PONIEDZIAŁEK • 14 kwietnia	
TVP 1	TVP 2
05:10 Akacja 38 - serial 05:55 Info Poranek 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Chłopi - serial, 1972 09:00 Ranczo - serial obycz. 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Królowie - serial historycz. 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 W kralinie pszczoły miodnej - dok., Franc., 2023 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 14:55 Misja: Ratunek. Służby w akcji - serial dok., Polska, 2025 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda	04:30 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2024 06:20 Program katolicki 06:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz 11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 11:50 Sprawdzamy - magazyn miodnej - dok., Franc., 2023 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej w akcji - serial dok., Polska, 2025 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022 15:50 Przepis dnia 16:00 Koło fortuny - teleturniej
	
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reportery - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Teatr Telewizji - Po co ten spacer? - spektakl teatralny, 2025 21:30 Postscripum - Po co ten spacer? - dyskusja 22:00 Świat bez fikcji - Potop. Postscripum, 2023 23:10 Balans bieli - magazyn 23:55 Kto ratuje jedno życie. Cudak - dram., Polska, 2021 01:40 Teoria wszystkiego - dram., Wlk. Bryt., 2014	16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - telet. 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 19:50 Przepis dnia 20:05 Barwy szczęścia - serial 20:40 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial, 2025 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:30 Głina - serial krym., Polska, 2008 23:25 Przysięczenie - dram., USA, Hiszp., 2016 01:45 Stulecie Winnych - serial, 2019 02:50 Król Kalifornii - kom., USA, 2007

TVN
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program kryminalny 17:55 Szpital św. Anny - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy 22:15 Ghost in the Shell - SF, USA, Indie, Hong Kong, Chiny, Kan., 2017 00:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 01:35 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 02:10 Szpital - program obycz. 04:05 Uwaga! - program interw. 04:20 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada 04:50 Nauka jazdy - reality show 05:20 Recepta na stary dom - program edukacyjny

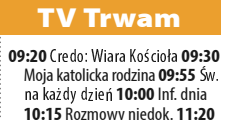
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obycz., Polska 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:18 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport: Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:15 Mega hit - Gran Turismo - sens., USA, Jap., 2023. Niewiarygodna, ale prawdziwa historia, która udawa dnia, że nie ma rzeczy niemożliwych. 23:10 Django - sens., USA, 2012 02:50 Człowiek widmo II - film, USA, 2006 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:10 Muzyczne poranki 06:40 Tamte lata, tamte dni - Maciej Wojtyrzko - mag. 07:15 Burzliwe dzieje Kresów - dokument, Polska, 2016 07:55 Od ucha do ucha - Mój dziadek się schował - Caracas - filmy anim. 08:25 Przeboje naszych pokoleń - koncert, 1990 09:40 ...bo to życie to bal jest nad bale... - fragmenty koncertu „Zielono mi”, 2005 14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - 35-letni Piotr Pasternak po 11 latach małżeństwa dowiaduje się, że jego żona ma romans. Okazuje się, że...

17:05 Królowa Bona - serial, 1980 18:20 Tygodnik Kulturalny 19:15 The Sound of New York - Dźwięk Nowego Jorku: Greg Osby - serial dok., Włochy, 2017 20:00 Czarny Cezar - obycz., USA, 1973 21:45 Hala odlotów - talk-show 22:45 Smak wiśni - dramat psycholog., Iran, 1997 00:40 Wojna o prąd - fab., USA, 2017 02:40 Więcej niż fikcja - Najdziuszka podróży E.M. Forstera - dok., Wlk. Bryt., 2019 03:45 Tintoretto. Człowiek, który zabił malarstwo - dok., Wł., Niemcy, 2019 04:55 Teledyski

20:00 Paradise City - akcja, USA, 2022. Ian Swan to łowca nagród, który wpada na trop groźnego barona narkotykowego. Nie wszystko idzie jednak zgodnie z planem 21:55 One Ranger: Strażnik z Teksasu - akcja, USA, 2023. Teksasński ranger, Alex, po kolejnej udanej akcji zostaje zwerbowany przez brytyjski wywiad do misji o globalnym znaczeniu. 23:55 As w rękawie - akcja, USA, 2006 02:10 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:00 Lombard. Żyć pod zastaw - paradokument 04:00 Tak jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial

TVN 7
05:05 Szkoła - Gimnazjalistka z 1c Renata Złotnicka wstydił się swojej mamy, bo kobiecie od jakiegoś czasu nadużywa alkoholu. Nastolatka obawia się, że inni uczniowie mogą to zauważyć. 07:00 Szpital - program obyczajowy 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:10 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 11:55 Detektywi - program kryminalny 13:55 Szkoła - program obyczajowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy obyczajowy 16:55 Szpital - program obyczajowy 17:55 Zagadki Iosu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Hotel Paradise - reality show 21:05 Kwiat Pustyni - obycz., Wlk. Bryt., Niemcy, Austria, 2009. Somalijska Waris po ucieczce z rodzinnej wioski trafia do Londynu, gdzie próbuje sił w świecie mody. 23:45 Jak boss - kom., USA, 2020. Dwie przyjaciółki, Mia i Mel, zakładają firmę kosmetyczną. Między kobietami dochodzi do konfliktu gdy otrzymują propozycje sprze daży 01:35 Mówię Wam - talk-show 02:35 Prawdziwy horror - serial paradokumentalny 03:35 Fachowcy - paradokument. 04:15 To tylko kilka dni - prog. o osobach z niepełno-sprawnościami

09:20 Credo: Wiara Kościoła 09:30 Moja katolicka rodzina 09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Stan Bezp. Państwa 11:30 Warto być ojcem 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Powrót i Odnova 13:00 Edukacja domowa 13:20 Słowo życia 13:30 Msza św. 14:30 Powitanie w powołaniu 15:00 Bogu i ludziom - ks. Stanisław Sudół 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 17:00 Świadkowie 17:30 Parafia naszym domem 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Poznajemy Polskę 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasno. 21:20 Inf. dnia

WTOREK • 15 kwietnia	
TVP 1	TVP 2
05:10 Akacja 38 - serial 05:55 Info Poranek 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Chłopi z bliska 08:00 Chłopi - serial, 1972 09:00 Ranczo - serial obycz. 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Królowie - serial historycz. 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 Natura w Jedynce - Urodzeni w Górach Skalistych - Pierwsze kroki - dok., Austria, 2020 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress	05:00 Rodzinka.pl - serial kom. 05:35 M jak miłość - serial, 2024 06:25 W poszukiwaniu powołania - reportaż 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial 07:25 Pytanie na śniadanie 11:15 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 11:55 Moje zdrowie - magazyn 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial 15:00 Koło Fortuny - extra - teleturniej 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022 15:50 Przepis dnia 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
	
17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reportery - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Królowie - serial historycz. 21:05 Raport specjalny - magazyn 22:05 Sekielski wieczorową porą 23:05 Firma - sens., USA, 1993 01:50 Tonia - obycz., Polska, 2022 03:20 Kto ratuje jedno życie. Cudak - dram., Polska, 2021	18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - telet. 19:25 Barwy szczęścia - serial 19:50 Przepis dnia 20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:35 Magazyn Ekspresu Reporterów 20:40 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial, 2025 21:55 Na sygnale - serial 22:30 Magazyn Ekspresu Reporterów 23:30 Amatorzy - dram., Polska, 2020 01:15 Dzień patriotów - akcja, USA, 2016 03:30 Wojny przyszłości. Autonomiczna broń i sztuczna inteligencja - dok., Franc., 2022

TVN
05:40 Uwaga! - program interw. 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program kryminalny 17:55 Szpital św. Anny - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 Kuba W ojewódzki - talk-show 22:10 72 godziny - sens., USA, Franc., Grecja, Rosja, 2014 00:30 Superwizjer - magazyn reporterów 01:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 02:10 Największe polskie katastrofy - program dokumentalny 03:10 Szpital - program obyczajowy 04:10 Uwaga! - program interwencyjny 04:30 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada 05:00 Nauka jazdy - reality show

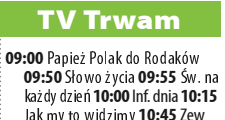
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport: Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:10 Ninja vs ninja - program rozrywkowy 21:45 Super hit - Rekrut - sens., USA, 2003. Po ukończeniu studiów James Clayton zostaje zwerbowany do pracy w CIA... 00:10 Dług - sens., Polska, 1999 02:25 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 03:25 Ewa gotuje - program kulinarny 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:15 Muzyczne poranki - teledyski 07:15 Tamte lata, tamte dni - Grażyna Barszczewska - magazyn 07:50 Podróż z historią - Wśród Huculów - dok., Polska, 2016 08:35 Wydarzenia aktualne 09:05 Jak być kochaną - dram., Polska, 1962 11:00 Królowa Bona - serial, 1980 12:15 The Sound of New York - Dźwięk Nowego Jorku: Greg Osby - serial dok., Włochy, 2017 12:55 Jules Verne i jego podróże dookoła świata - dok., Franc., 2023 14:30 Niedziela z... Ireną Santor 15:25 Przegrana na Mariensztacie - kom., Polska, 1953

17:15 Królowa Bona - serial, 1980 18:25 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 19:00 Portret Janusza Gajosa - dok., Polska, 1994 20:00 Teatr Telewizji - Mistrz - spektakl teatralny, 1997 21:30 Lekkie obyczaje - Stanley i Iris - dramat obyczajowy, USA, 1997 23:30 Wstęp wolny 23:55 Kino Mocnych Wrażeń - Czarny Cezar - obyczajowy, USA, 1973 01:40 Na wschód od Hollywood - Smak wiśni - dramat psychologiczny, Iran, 1997 03:35 Tygodnik Kulturalny - magazyn 04:30 Teledyski

15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Żyć pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Pasażer 57 - akcja, USA, 1992. John Cutter dostaje propozycję pracy w liniach lotniczych jako szef ochrony. 21:50 Gliniarz z Beverly Hills 2 - kom., USA, 1987. 23:55 Nocny łowca - akcja, Kan., 2018 01:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:55 Lombard. Żyć pod zastaw - paradokument fabularny 03:55 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7
05:05 Szkoła - Nowymi uczniami szkoły jest trójka rodzeństwa, których rodzice są bardzo surowi i chcą decydować o ich życiu. 07:00 Szpital - Pacjentem dr Anny jest 10-latek, który zatrul się toksynami, wydzielanymi przez spalane w piecu śmieci. 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:10 W-11 Wydział Śledczy - Nad rzeką policja znalazła zwłoki zamordowanej nastolatki. Obrażenia na ciele sugerują, że została śmiertelnie pobita 11:55 Detektywi - Trwają poszukiwania Romana Łabaja. 18-latek od jakiegoś czasu mieszkał u swojej babci... 13:55 Szkoła - program obyczajowy

14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy obyczajowy 16:55 Szpital - program obyczajowy 17:55 Zagadki Iosu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:05 Na własną rękę - sens., USA, 2002 23:25 Matrix: Rewolucje - SF, USA, 2003 02:05 Hotel Paradise - reality show 03:00 Prawdziwy horror - serial paradokumentalny 04:00 Fachowcy - program paradokumentalny 04:45 Druga strona medalu - talk-show

09:00 Papież Polak do Rodaków 09:50 Słowo życia 09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Zew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Leśne rzeki 13:00 Szkaplerz - znak Maryi 13:30 Msza św. 14:30 Pierwszy zmysł 15:00 Niebieskooki Anioł 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Mateczniki Polskoś d 17:10 Prosto o gosp. 17:30 XX Rajd Katyński 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Każdy małuch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasno. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

ŚRODA • 16 kwietnia	
TVP 1	TVP 2
05:10 Akacja 38 - serial 05:55 Info Poranek 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Rodzina święta - mag. 08:00 Chłopi - serial, 1972 09:00 Ranczo - serial obycz. 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Królowie - serial historycz. 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 12:50 Natura w Jedyńce Urodzeni w Górach Skalistych - Dorastanie - dok., Austria, 2020 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziełactwo - serial, Turcja	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2024 06:25 Mosaika żydowska - Magazyn kulturalno-religijno-społeczny 06:50 Dla niesłyszących - Barwy szczyścia - serial 07:30 Pytanie na śniadanie 11:15 Rodzina święta 14:35 Na sygnale: czas wspólny i czas dla siebie - magazyn 11:50 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
	
17:00 Telexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reporterzy - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:25 Królowie - serial historyczny TVP, 2024 20:55 Piłka Nożna: Liga Mistrzów - 1/4 finału 23:05 Trzy sekundy - fab., Wilk. Bryt., 2019 01:10 Firma - sensacyjny, USA, 1993 03:45 Królowa: Władczyni i Matka - dok., Wilk. Bryt., 2022	15:50 Przepis dnia 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familia - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial 18:15 Va Banque - teleturniej 18:45 Jeden z dziesięciu - telet. 19:20 Barwy szczyścia - serial 19:45 Przepis dnia 20:00 Barwy szczyścia - serial obycz., 2025 20:35 Przepis dnia 20:50 Na dobre i na złe - serial historyczny TVP, 2024 21:55 Na sygnale - serial fabularny 22:55 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 23:30 Chór, USA, 2014 01:25 Podwójna tożsamość - serial, Franc., 2020 03:20 Jak zostać japończykiem - dok., Fin., Jap., Franc., 2023

CZWARTEK • 17 kwietnia	
TVP 1	TVP 2
05:10 Akacja 38 - serial 05:55 Info Poranek 07:00 Kalwaryjskie drogi Nadziei - Wielki Czwartek - reportaż 07:30 Dobre historie - magazyn 08:00 Chłopi - serial, 1972 09:00 Ranczo - serial obycz. 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Królowie - serial historycz. 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 To się opłaca - magazyn 12:55 Nasza planeta z lotu ptaka - dok., Austria, 2023 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziełactwo - serial, Turcja 17:00 Telexpress 17:15 Pogoda	05:25 M jak miłość - serial, 2024 06:20 Operacja zdrowie - magazyn medyczny 06:50 Dla niesłyszących - Barwy szczyścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz 11:15 Wspólny dom - magazyn 11:50 Przyrodnik na tropie 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022 15:50 Przepis dnia 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familia - teleturniej
	
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reporterzy - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Królowie - serial historyczny TVP, 2024 21:05 Ojciec Mateusz - serial 22:05 Sprawa dla reportera 23:05 Polska ma głos - magazyn 23:35 Oprawcy z Katynia - serial dok., Polska, 2020 00:40 Ludzie i bogowie - serial, 2020 01:35 Trzy sekundy - fab., Wilk. Bryt., 2019 03:40 Raport specjalny - magazyn	17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Barwy szczyścia - serial obycz., 2025 19:50 Przepis dnia 20:05 Barwy szczyścia - serial obycz., 2025 20:45 Tak to leciało - teleturniej muzyczny 21:50 Kruk - Jak tu ciemno - serial krym., Polska, 2022 22:35 Informacje kulturalne 22:55 Hala odlotów - talk-show 23:45 Słaba przetrwania - dram., USA, 2017 01:30 Z bicie serca - serial, Włochy, 2021 03:30 Magazyn Ekspresu Reporterów

TVN	
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program kryminalny 17:55 Szpital św. Anny - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - W małej miejscowości pod Warszawą dochodzi do wypadku. Jeden z policjantów tamtejszego komisariatu alarmuje o nieprawidłowościach w śledztwie. 14:35 Dlaczego? - serial paradyktamentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradyktamentalny
	
20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 You Can Dance - Po prostu tańcz! - program rozrywkowy 22:40 You Can Dance. Bonus 23:10 Banksterzy - obycz., Polska, 2020 01:20 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 02:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 03:25 Szpital - program obyczajowy 04:25 Uwaga! - program interwencyjny 04:40 Nauka jazdy - reality show 05:10 Kto was tak urządził - program poradnikowy	18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport 19:30 Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:10 Kabaret K2 - serial komedii 21:55 Komediodwa środa - 7 rzy, których nie wiecie o facetach - kom., Polska, 2016 00:20 Agenci bardzo specjali - kom., USA, 2004 02:45 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVN	
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program kryminalny 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:35 Sport	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - W podwarszawskiej miejscowości dochodzi do brutalnego pobicia policjanta. Natalia i Kuba podejrzewają, że atak miał związek z jednym z prowadzonych przez ofiarę śledztw. 14:35 Dlaczego? - serial paradyktamentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
	
19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz. 20:55 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 22:05 Zielona granica - obycz., Polska, USA, Franc., Czechy, Belgia, Niemcy, Turcja, 2023 01:10 Kryptonim Polska - kom., Polska, 2022 03:15 Bitwa o gości - program rozrywkowy 04:15 Uwaga! - program interw. 04:30 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:00 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy,	17:00 Gliniarze - paradyktament 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport; Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 21:15 Przyjaźni - serial obycz. 22:25 Kuchnia Mama - serial krym. 23:35 Cold Creek Manor - obycz., USA, Kan., Wilk. Bryt., 2003 02:00 7 rzeczy, których nie wiecie o facetach - kom., Polska, 2016 04:45 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	
06:05 Afisz kulturalny e kstra 06:15 Muzyczne poranki - Teledyski 07:10 Tamte lata, tamte dni - Grażyna Barszcwska - magazyn 07:45 Dwie twarze Galigii - dokument, Polska, 2016 08:30 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 09:10 Przypadek na Marcinie - kom., Polska, 1953 11:00 Królowa Bona - serial, 12:55 Portret Janusza Gajosa - dok., Polska, 1994 13:55 Hala odlotów - talk-show 14:55 Wielki Tydzień - dram., Polska, 1995 16:40 Królowa Bona - serial 17:50 Od ucha do ucha - 14 bajek z królestwa Lailonii Leszka Kolakowskie go 0 zabawkach dla dzieci - filmy animowane	06:05 Nash Bridges - Gangster przechodzi o perą cę plastyczną, ale ktoś kradnie zdjęcie, przed "i, po". Pielegniarka, która asystowała przy zabiegu, zostaje zamordowana. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Julia za wszelką cenę próbuje ratować swoje go chłopaka Chrisa, który stracił mnóstwo pieniędzy w nielegalnej grze hazardowej. Jest w niebezpieczeństwie... 10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018 11:00 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014 12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradyktament fabularny 15:50 Ranczo - serial kom., Polska
	
18:30 Informacje kulturalne 18:55 Reżyserzy - Sam Peckinpah - dok., Wilk. Bryt., 2018 20:00 Padorki jednego różańca - dram., Polska, 1979 22:00 Grze chy po polsku, 2025 22:55 Niedziela z... Ireną Santor 23:50 Jakub Paulski Trio - koncert, 2020 00:50 Stanley i Iris - dram. obyczajowy, USA, 1990 02:50 Informacje kulturalne 03:25 Autoportret za mgłą - Olga Boznańska - dok. 04:25 Cykl - anim., Polska, 2020 04:30 Cień życia z moim kotem - anim., Polska, 2020 04:35 Masza, wyjdź! - anim., Ukraina, 2021 04:40 W pobliżu krąży tygrys - anim., Ukraina, 2021 05:10 Grze chy po polsku	18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradyktament 20:00 57 sekund - akcja, 2022. Prowadzący bloga Franklina przy pomocy Jali przeprowadza zamach na technologicznego guru Antona. Wchodzi w posiadanie nowoczesnego, rewolucyjnego sygnetu 22:05 Miłostwa po śmierci - thriller, USA, 2022 00:00 Podróż z diabłem - akcja, USA, 2019 02:00 Dziełactwa strachu - serial kryminalny 03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradyktament fabularny 04:00 Tak! Jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dziełactwa strachu - serial

TVP Kultura	
06:05 Afisz kulturalny e kstra 06:15 Muzyczne poranki 07:05 Tamte lata, tamte dni - Grażyna Barszcwska - magazyn 07:45 Podróż z historią - Jak smakują Kresy? - dok., Polska, 2016 08:30 Dobry tytuł - magazyn literacki 09:10 Wielki Tydzień - dram., Polska, 1995 11:00 Królowa Bona - serial, 13:00 Reżyserzy - Sam Peckinpah - dok., Wilk. Bryt., 2018 14:00 Portrety - Witold Jurewicz - felieton 14:15 Tygodnik Kulturalny 15:10 Młyn i krzyż - film kostiumowy, Polska, Szwecja, 2010 16:55 Królowa Bona - serial, 1980 18:05 Wydarzenie aktualne	06:00 Nash Bridges - Kiedy szef policji umiera, Nash za wszelką cenę chce znaleźć winowajców. W tym celu policjanci przesłuchują biznesmena, który pod przykrywką prowadzi nielegalny przemysł do Las Vegas. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Policjanci ratują córkę prokuratora, zajmującą się prawami człowieka. Została wykorzystana przez nowego przyjaciela jako kurier narkotykowy. 10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018 11:00 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014 12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradyktament fabularny
	
18:35 Wstęp wolny - felieton 18:50 Gregory Peck - aktor dżentelmen - dokument, Franc., 2023 20:00 Hala odlotów - talk-show 21:00 Światła rampy - dramat, Franc., 1952. Calvero pijany wraca do domu. Na korytarzu czuje zapach gazu. Wyważa drzwi i ratuje nieprzytomną sąsiadkę... 23:30 Panorama kina polskiego - Paciorek jedne go różańca - dram., Polska, 1979 01:35 Program publicystyczny 02:30 Jazz.pl - Marek Napiórkowski - koncert, 2023 04:00 Hala odlotów - talk-show 05:00 Teledyski	15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradyktament 20:00 Gliniarz z Beverly Hills 3 - kom., USA, 1994 22:05 Zakonnica w przebraniu - kom., USA, 1992. Piosenkarka z podrzędnego baru - Deloris Van Cartier - przypadek nie staje się świadkiem morderstwa, którego sprawcą jest jej kochanek - gangster Vince 00:05 Klub rozwojników - kom., Franc., 2020 02:10 Dziełactwa strachu - serial kryminalny 03:05 Lombard. Życie pod zastaw - paradyktament 04:05 Tak! Jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dziełactwa strachu - serial

TVN 7	
05:05 Szkoła - Karol Siwecki z licealnej 2a od pewnego czasu sprzedaje w szkole narkotyki. W dławanie wciąż nie nawet swoją dziewczynę Donatę Wojtczak, która jest w nim bardzo zakochana. 07:00 Szpital - Na SOR zgłasza się 22-letni Łukasz Nizioł, kontroler biletów, wraz z 17-letnią Adą Marzec. Dziewczyna je chała tramwajem na koncert i... 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:10 W-11 Wydział śledczy - program kryminalny 11:55 Detektywi - Kuzyn Maksa Adamskiego go w dniu ślubu otrzymuje od swojej narzeczonej se smię, że odwołuje ślub i wyjeżdża z Polski. 13:55 Szkoła - program obyczajowy	06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Dlaczego ja? - serial paradok. 10:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Policjantki i Policjanci 16:55 Trudne sprawy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Malanowski. Nowe rozdzienie 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:35 Miłość za wszelką cenę 23:40 Strzelcy wyborowy - obycz., USA, Czechy, Hiszp., Franc., Wilk. Bryt., 1995 01:50 Love Island. Wyspa miłości 02:55 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lub! disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:25 Telezakupy TV Okazje
	
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Szpital - program obyczajowy 17:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:05 Miłostwa po śmierci - kom., Wilk. Bryt., USA, Meksyk, 2022 23:25 Troja - przyg., USA, Wilk. Bryt., 2004 02:50 Hotel Paradise - reality show 03:40 Usterka - program poradnikowy 04:20 To tylko kilka dni - program o osobach z niepełnosprawnościami	09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audiencia Generalna Ojca Św. Franciszka z Watykanu 11:00 W gotowości 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Stan wojenny w Polsce 12:55 Bógu się podobać 13:30 Msza Św. 14:30 Jan Ledóchowski. Część druga: katoliki i polityka 15:00 Na bezdrożach tożsamości. Chaco 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Serial z życia Jezusa 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Opowieści biblijne 20:00 Inf. dnia 20:20 Rozaniec 20:50 Myśląc o Ojczyźnie 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Przetrawiliśmy

TVN 7	
05:05 Szkoła - Licealiści z 1a urządził ranking na najładniejszą dziewczynę w klasie. Uczennice Oliwia Gójs i Ania Kijewska są oburzono tym pomysłem... 07:00 Szpital - Do szpitala zgłaszają się Marta i Bogdan Sackowski wraz z 9-letnią Olą Pawlik, która na stałe mieszka w domu dziecka... 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:10 W-11 Wydział śledczy - program kryminalny 11:55 Detektywi - Nastolatka znajduje w lodówce ludzkie ucho i wiadomość z groźbą. Jej matka wzywa detektywów 13:55 Szkoła - program obyczajowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy	06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Dlaczego ja? - serial paradok. 10:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Policjantki i Policjanci 16:55 Trudne sprawy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Malanowski. Nowe rozdzienie - serial kryminalny 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:35 Miłość za wszelką cenę 23:40 Piła mechaniczna 3D - sens., USA, 2013 01:30 Love Island. Wyspa miłości 02:40 Interwencja 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lub! disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:25 Telezakupy
	
16:55 Szpital - program obyczajowy 17:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:05 Jak boss - kom., USA, 2020 22:55 Duchy moich byłych - kom., USA, 2009. Connor ko cha wolność, zabawę i kobiety... do kłódnie w tej kolejności. Wizyta na ślubie młodszego brata zmienia jednak hierarchię wyznawanych przez niego wartości... 00:05 Klub rozwojników - kom., Franc., 2020 02:10 Dziełactwa strachu - serial kryminalny 03:05 Lombard. Życie pod zastaw - paradyktament 04:05 Tak! Jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dziełactwa strachu - serial	09:20 Opowieści biblijne 09:50 Co by było gdyby zwierzęta mówiły? 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Myśląc o Ojczyźnie 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Katolicy a tożsamość Europy 12:55 Tajemnica Eucharystii 13:20 Przegląd Tyg. „Niedziela” 13:30 Skarby Ojcowskiego domu 14:00 Requiem d-moll Wolfganga Amadeusza Mozarta 14:50 Mateczniki Polkości 15:00 Po stronie prawdy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z wdęką nad wodę 16:35 Sól ziemi 17:05 Akademia pro-life 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Msza Wieczerna Pańskiej 18:00 Inf. dnia 20:20 Rozaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Medytacja przed Św. Obliczem 21:20 Inf. dnia 21:40 Sanktuarium Cudu Eucharystycznego w Sokółce

Krzyżówka klasyczna z hasłem

1

32

34

40

42

46

2

51

54

30

3

6

26

35

6

30

8

22

44

8

11

52

56

4

18

14

58

20

50

29

49

55

59

53

25

28

24

31

29

19

4

17

37

2

9

31

35

27

12

41

48

15

7

38

18

45

33

43

47

36

23

24

10

34

27

11

36

7

5

7

10

13

16

9

16

19

22

15

25

28

2

3

5

6

8

12

14

17

20

23

26

32

33

36

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 36, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36						

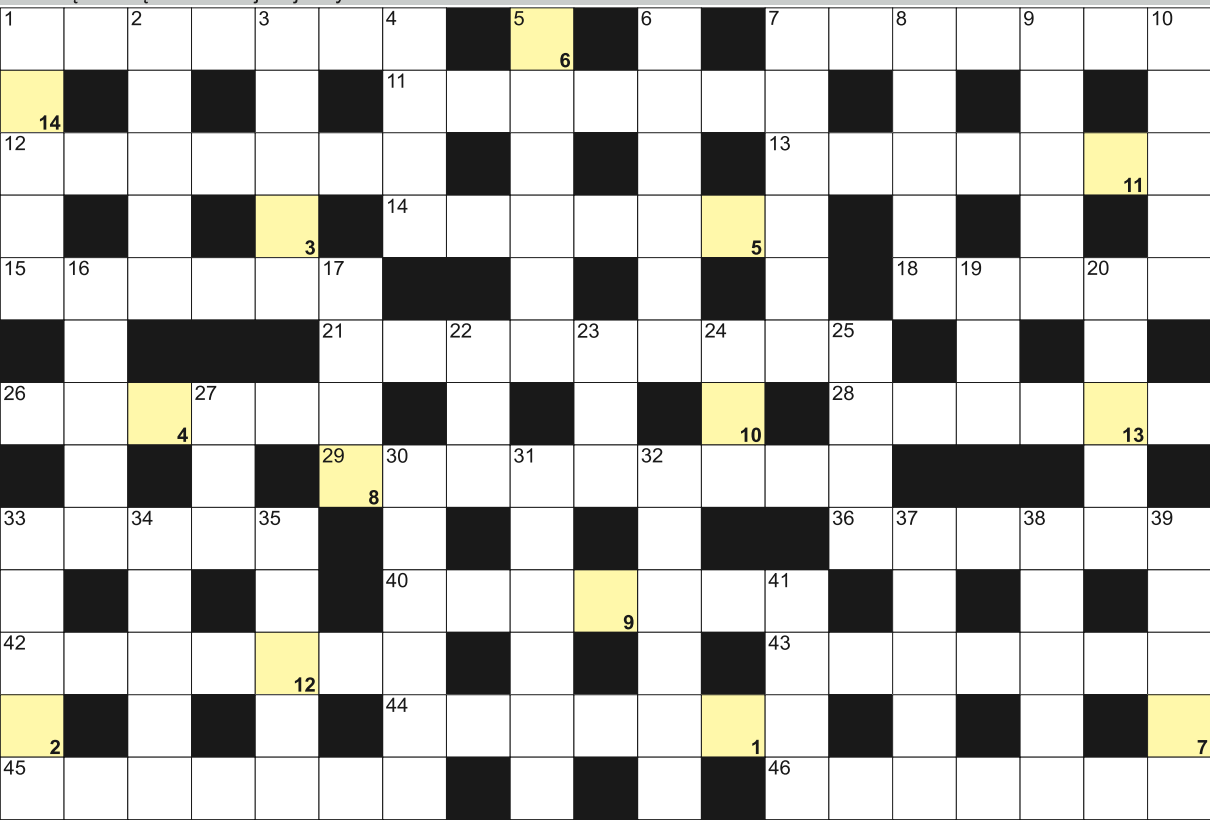
POZIOMO: 1) szczególne uprawnienie np. posła; 2) teczka z pracami artysty; 3) wybuchowa radość; 4) górnicze święto; 5) nad muszlą kłozetową; 6) wysoki wieżowiec; 7) stolica Saint Lucia; 8) flegm polski; 9) niedobór witamin; 10) ucieczka z życia w świat iluzji i wyobrażeń; 11) do pielęgnacji trawników; 12) sąsiad Czarnogóra; 13) próżniomierz inaczej; 14) ruchoma w zegarze; 15) w pierogu; 16) składowisko ściętych drzew w lesie, magazyn; 17) budynek przy rynku; 18) sąsiadka greczynki; 19) pracuje w laboratorium; 20) typ męskiego zespołu wokalnego; 21) nauka zajmująca się odpornością; 22) wojskowa załoga twierdzy; 23) największy półwysep Kanady; 24) Sihanouk, były

król Kambodży; 25) gracz w parze tenisowej; 26) kobieta pływająca; 27) dawna francuska siedziba papieża; 28) przysmak dla reniferów; 29) ... Bourne'a, powieść Roberta Ludluma. **PIONOWO:** 2) w nim wiza; 5) drugie największe miasto Tunezji; 13) pod nosem mężczyzny; 14) słoik z uszczelką; 18) najstarsza europejska wódka z winogron; 19) włoski producent lodów; 30) czwarte największe miasto Czadu; 31) podrzuca ją sąsiadom; 32) element przekładni łańcuchowej; 33) austriacki taniec ludowy, poprzednik walca; 34) pod oczami lub na śmieci; 35) żelaziak tytanowy; 36) zapas, rezerwa; 37) rodzaj pluszu; 38)

kabacek; 39) kwasy rybonukleinowe w skrócie; 40) na koniu; 41) najgłębsza strefa występująca w oceanach; 42) składana bogom; 43) polecić, zarekomendować kogoś; 44) najdłuższy w Chinach; 45) grosz w Makao; 46) Giorgio, włoski projektant mody; 47) imię francuskich królów; 48) autor sonetów "Nad głębiami"; 49) ważny w dyskusji; 50) artystyczne opakowywanie znanych obiektów; 51) na fircie i spódnicy; 52) gazy z samochodu; 53) grzęzawiska, mokradła; 54) najwyższy szczyt Beskidu Niskiego; 55) zimą za oknem; 56) płaski teren krajobrazu; 57) murarska skrzynia na zaprawę; 58) cyganka z "Chaty za wsią"; 59) Gray z powieści Oscara Wilde'a.

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

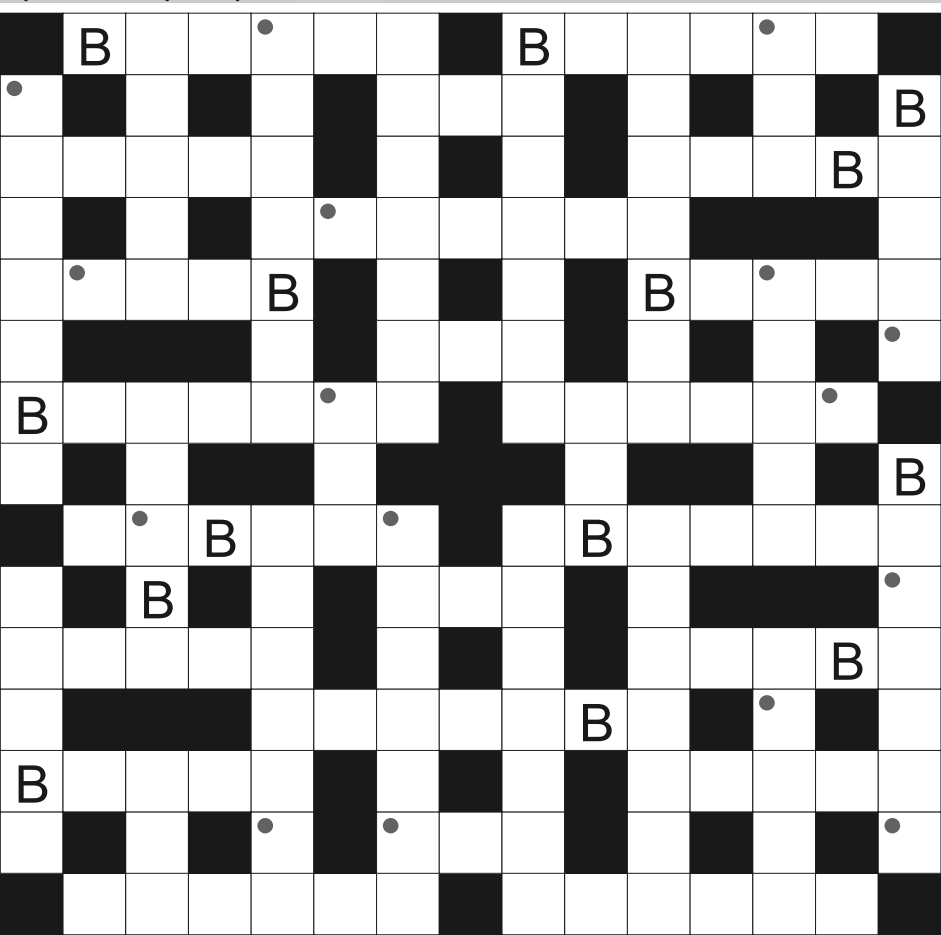
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 14 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) zespół sześciu muzyków; 7) sałatka z ogórków; 11) najwyższy szczyt Ukrainy; 12) wrzuca głos do urny; 13) rzeka z dopływem Great Ruaha; 14) parlament Szwecji; 15) bardzo duży garnek; 18) siły zbrojne, wojsko; 21) zajmuje się planowaniem miast; 26) Ewa, była premier Polski; 28) używany przez kobiety; 29) francuska kraina z Bordeaux; 33) inaczej sklejka; 36) stolica Hiszpanii; 40) fitoterapeuta; 42) archipeląg z Majorką; 43) trunek z owoców; 44) cukier drzewny; 45) wanna z hydromasażem; 46) parlament w USA. **PIONOWO:** 1) zamek błyskawiczny; 2) chodzi na mecze; 3) największa rzeka Sardynii; 4) Wielka Pustynia Indyjska; 5) buraczki z chrzanem; 6) świecowe w piórniku; 7) królowa z powieści Dumasa; 8) Nałkowska, pisarka; 9) miasto Tomasza Karolaka; 10) Lipnicka, piosenkarka; 16) łyse lub zimowe; 17) rękaw na bile; 19) trunek piratów; 20) drobiny ognia; 22) niemiecki samochód; 23) egipska bogini nieba; 24) estywacja; 25) imię Mickiewicza; 27) niższy od sopranu; 30) wrzaski; 31) gaz musztardowy; 32) antonim zawodowca; 33) emirat w Zjednoczonych Emiratach Arabskich; 34) niejeden na róży; 35) likier kminkowy; 37) lew z Narnii; 38) ekologiczny pojazd; 39) stan w hipnozie; 41) wodny lub drogowy.

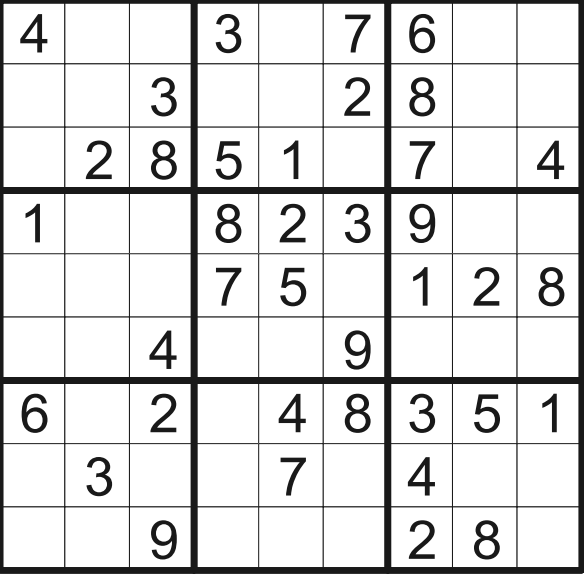
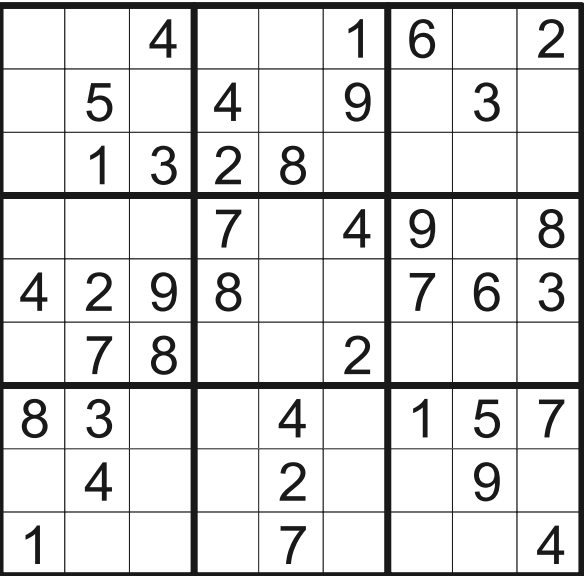
JOLKA z HASŁEM

Litery z pól z kropką czytane rzędami, utworzą rozwiązanie:

Na diagramie ujawniliśmy wszystkie spółgłoski "B". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z pól oznaczonych kropką, czytanych rzędami.

osoba z uczuleniem; domowe zwierzę; reperacja samochodu; opowiadał je Ezop; ojciec Ozyrysa; nagniotek; działkowe lub piwne; pojemnik na sok lub piwo; najdłuższa rzeka Francji; Barbara dla bliskich; skórki po obranych owocach; wigilijny do łamania się; zgrubiła część korzenia; papierowa na zakupy; kolczasty krzew owocowy; najwyższy szczyt Meksyku; niewola turecka lub tatarska; śliwka chińska krócej; Łazuka, piosenkarz i aktor; podwójne małżeństwo; gra planszowa z damkami; ilość zdobytej wiedzy; narodowy taniec brazylijski; duży worek; Cygan inaczej; rzeka w Mandalay; zamrażnięta woda; rabarbar dla naukowca; średnica lufy, pocisku; piłkarskie w telewizji; krąży po niej planeta; mała Alicja; wysokogórska sosna tatrzańska; pies, mieszaniec rasowy; nieślubne dziecko; przynależność państwowa statku; antylopa Derbiego krócej; dwudziesta litera alfabetu greckiego; "... panieńskie" Fredry; przydomek prezydenta Eisenhowera; sprzęt wojskowy sprzedawany cywilom; klejąca pułapka na muchy.

WYKREŚLANKA: znajdź 20 wyrazów luźno związanych z wieczorem. Wykreślisz je wszystkie od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: lampa, firanka, herbata, latarnia, fotel, laptop, pies, wiatr, kapcie, spacer, film, kolacja, dzieci, sklep, cisza, lekcje, zakupy, dżem, tost, kawa:

